

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetési ára egész évre 36 pengő, félévre 18 pengő, negyedévre 9 pengő, egy hónapra 3 pengő, egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

HÁJDUFÖLD
KER. POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség, kiadóhivatal és apróhirdetések felvételi helye: Piac-utca 56. szám (Vármegyeháza mellett).
Telefon: 21-90, telefon este 10 órától: 23-48. szám.

(TRIANON 18.) 1937 JÚLIUS 25.

VASÁRNAP

XLI. EVFOLYAM, 167. SZÁM.

A telepítési törvény augusztus 1-én lép életbe

A telepítési rendelet értelmében a családos telepések kamatkedvezményben részesülnek - A kormány lehetőleg a tulajdonossal történt megállapodás alapján szerzi meg a birtokot telepítés céljaira

A rendelet foglalkozik a 20 holdon aluli elárverezett birtokok visszaszerzésével

Budapest, július 24. A telepítési törvény és más földbirtokpolitikai intézkedésekről szóló 1936. évi 17. t.-c. hatályba lépése és végrehajtása tárgyában készült 100.000—1937. F. M. számú rendeletet a Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli.

Illetékes helyről származó közlések alapján a rendelet tartalmáról s egyes rendelkezéseiről módunkban van az alábbi tájékoztatást adni:

A rendelet — anélkül, hogy a törvény szövegét, illetőleg rendelkezését megismételné — részletes útbaigazítást szolgál az eljáró hatóságoknak, valamint a közvetlenül érdekelt birtokos és földművelőknek is.

Az első fejezet a telepítési törvényt augusztus 1-ével lépteti hatályba s ezen felül általános rendelkezéseket tartalmaz.

Az általános rendelkezések lényege abban domborodik ki, hogy az állam földbirtokpolitikai tevékenysége a telepítési törvény célkitűzéseinek megfelelő tervszerű ütemben legyen végrehajtható.

Általános elvként vonul végig a rendeletben, hogy csak azoknak a helyeken s csak azoknak javára kíván beavatkozni, ahol a birtok a birtokmegosztást és népességi viszonyok egyensúlyát a szabad birtokforgalom biztosítani nem képes s főképpen azok érdekében, akik — ha valamelyes anyagi erővel bírnak is — önjerejükkel a bér munkavállalásra is kényeszerű földbirtokosok — vagy földnélküliek sorából felemelkedni nem képesek.

A lakosság körében téves fellelések s túlzott várakozások megelőzése érdekében, valamint a hatóságok felesleges zaklatásá-

nak elkerülése céljából kimondja a rendelet, hogy sem egyesek, sem csoportok, sem egyesületek nem jogosultak oly kérelem elő-

A birtokszerzőkkel a tulajdonos nincs jogviszonyban

A második fejezet a törvény céljaira felhasználható ingatlanok szerzésére irányuló előkészítő intézkedésekre vonatkozik. Hangsúlyozza a rendelet e fejezete, hogy még olyan ingatlanokat is lehetőleg a tulajdonossal történt megegyezés alapján kell megszervezni, amely ingatlanok tekintetében egyébként átengedésre kötelezési eljárásnak is helye van. A harmadik fejezet az átengedésre köteles iránti eljárás részletes szabályait foglalja magában. Intézkedik az eljárás folyamán hozható határozatokról, az előterjeszhető panaszokról, valamint az eszközölhető telekkönyvi feljegyzésekről is. A 4-ik fejezet az átengedésre kijelölt in-

A kormány házhelyet és gazdasági felszerelést is juttat a telepéseknek

A 6-ik fejezet a földbirtokpolitikai célokra megszerzett ingatlanok felhasználása tárgyában rendelkezik.

Ha egy község területén a házhelyeken felül harmincnél több kisbirtokot lehet alakítani, a földművelésügyi miniszter rendszerint előzetes felhasználási tervet készít.

Az ingatlanok felhasználása előzetes helyszíni eljárás alapján történik. Rendszerint a helyszíni eljárás alkalmával választatnak ki a birtokszerzők is, azok kiválasztásában azonban a földművelésügyi miniszter utólagos jóváhagyása szükséges. Azoktól a birtokszerzőktől, akik a törvény révén adás-vételi szerződéssel önálló kis birtokhoz jutnak — vagy

terjesztésére, amely valamely ingatlan megszerzésére, vagy valakinek ingatlanban részesítésére irányul.

terjesztésére, amely valamely ingatlan megszerzésére, vagy valakinek ingatlanban részesítésére irányul. A földbirtokpolitikai célokra megszerzett ingatlanokat a felhasználásig az Országos Földhitelintézet veszi tulajdonba vagy haszonbérletbe s fizeti a valóságos s teljes becsértéket, valamint a haszonbért a telepítési alap terhére. A birtokszerzőkkel a tulajdonos semilyen jogviszonyban nincs. Az 5-ik fejezet a vagyonválság földéről rendelkezik. Különbséget tesz a már felhasznált, de valami okból megüresedett vagyonválságtöldek és még ki nem jelölt, illetőleg fel nem használt vagyonválságtöldek között.

törpebirtokuk ilyenre kiegészítetik — bizonyos anyagi erők (a juttatott föld becsértékének 25—30 százalékát) és a szükséges gazdasági felszerelést kívánja meg.

Módot ad azonban a rendelet arra is, hogy szükség esetén a csak mezőgazdasági felszereléssel bíró lakosság is kishaszonbérlethez, vagy családi otthon létesítéséhez szükséges házhelyhez juthasson, sőt az állatalanná vált gazdasági családok jövőjének biztosítása céljából lehetővé teszi azt is, hogy ezeknek szükséges gazdasági felszerelése a telepítési alap terhére előlegezett kölcsönből szerztessék be. A telepítési törvény célkitűzésének megvalósítását a birtokszerző választásán fe-

lül elsősorban az a rendelkezés biztosítja, amely a mezőgazdasági ingatlanokra 70—75 százalékgig hitelezett vételár rész után fizetendő kamatot általában évi három százalékban állapítja meg,

sőt még azt is lehetővé teszi a rendelet, hogy a háromnál többgyermekes birtokszerezővel szemben — ha összes ingatlana 20 kat. holdnál nem több, — gyermekének számára képest az évi kamat 2 százalékgig mérsékeltesse.

E kedvezmény megilleti — mégpedig a terület nagyságára való tekintet nélkül — a vitézi rendet is. A 100 holdat meghaladó birtok hitelezett vételár-részre után évi 4%-os kamatot kell fizetni. A mezőgazdasági ingatlanok után fennmaradó vételár hirtalék törlesztésére 25 évnél hosszabb időt kötni nem lehet. A birtokszerzők tulajdonjoga rendszerint csak a vételár felének kifizetése után kebelezetik be.

Adókedvezményben részesülnek az új telepések

A 7. fejezet a telepés községek (csoportos települések) létesítésével foglalkozik részletesen. A 8. fejezet főként az építési kölcsönök folyósítását szabályozza. A 9. fejezet a feltételeknek meg nem felelt birtokszerzők kimozdításával és a keletkező kisbirtokok visszavásárlásával foglalkozik. A 10. fejezet a telepítési alap kezeléséről szól és az alapvagyonnak nyilvántartására, bevételeinek és kiadásainak elszámolására vonatkozóan tartalmaz intézkedéseket. A 11. fejezet az országos telepítési tanács megalkotására és működésére vonatkozó szabályokat foglalja magában. A 12. fejezet az érdekelt egyházak képviselő szerveire vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket.

A 13. fejezet az ingatlan eldarabolásnak szabályozásáról szól és tulajdonképpen az eddig érvényben levő és szétszórt jogszabályzat, valamint a kialakult joggyakorlat foglalja egy-egyestésen össze.

A 14. fejezet vegyes és záró rendelkezései közül különös érdeklődést bírnak azok a rendelkezések, amelyek a más községből átköltözött birtokszerzők javára biztosított adókedvezményekről, a földhaszonbérleti szövetkezetek támogatásáról, a birtokszerzők okserű gazdálkodásának biztosításáról és végül a törvényhatósági és községi vagyont képező ingatlanoknak földbirtokpolitikai szempontból megfelelő hasznosításáról rendelkeznek. Végül meg kell emlékezni a rendeletnek azokról a rendelkezéseiről is,

Főlerakat:
Kontsek Géza
krt. Debrecen.

amelyek az utóbbi években elárvereztet és a bankok kezén lévő 20 kat. holdnál nem nagyobb ingat-

lanok visszaszerzésére vonatkoznak. A rendelet a hitelintézeteket, úgyszintén a pénzkölesön nyújtásával iparszerűen foglalkozó cégek bejegyzésre kötelezett más vállalatokat arra kötelezi, hogy az 1937. évi augusztus hó 1-e előtt árverésen, vagy árverés hatályával bíró eladás útján szerzett összes ingatlanukat október 1-ig a földmívelésügyi miniszternek jelentésük be.

— Számos női bajnál reggel éhgyomorral félpoháryi természetes „Ferenc József” keserűvizet végtelen nagy megkönnyebbülést szerez azáltal, hogy a belek tartalmát felhígítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül lényegesen előmozdítja. A nőgyógyászati klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy az igen enyhe hatású Ferenc József vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb eredménnyel alkalmazzák. Az orvosok ajánlják.

A spanyol extrónörökös Európába utazik

A vörösök keresztrefeszítettek két ápolónót

London, július 24. Chorbin francia nagykövete, aki tegnap este hosszasan tanácskozott Eden külügyminiszterrel, ma Párisba utazott, hogy kikérje véleményét kormányának, a spanyolországi ellenőrzés válságára nézve. — Az Ewening Standard diplomáciai levelezője szerint Chorbin közölte Edennel, hogy a francia kormány elfogadja a lord Plimouth által készített legújabb angol megoldási javaslatot, amelynek lényege az előző ellenőrzési reformtervnek alapuló kérdőív. Ribbentrop német nagykövete ma a külügyhivatalban találkozott az angol külügyminiszterrel.

Havannai jelentés szerint Covadanga gróf szeptemberben Európába utazik.

Salamanca, július 25. A nemzetiek szombaton a területi hadszíntéren az albaracini szakasztól délnyugati irányban folytatják elő-

nyomulásukat. — Heves harcok után több köztársasági állást vesztett be. A Santanderi harctéren is siker koronázta a nemzetiek legyőzését. A mai harc során a nemzetiek 3 orosz harciokost zsákmányoltak.

Avila, július 24. A nemzetiek bruneti előretöréséről a következő részletek érkeztek.:

Szombat reggel 6 órakor a három napi szünet után a nemzetiek 60. zászlóalja megindította a 2. támadást, az ellenséges állások ellen Madridtól mintegy 20—30 kilométerre nyugatra. Déljában bekerítették, majd bevették Brunetét. Az ellenség felkészült a nemzetiek támadására és hevesen ellenállt. A Bruenetébe bevonuló katonákat borzalmas látvány fogadta. A kommunisták keresztrefeszítettek két falangista ápolónővért, az egyik 17, a másik 18 éves volt.

Miniszteri rendelet a gazdaadósságok rendezéséről

A törölt védettséget 1938 október 31-ig lehet kérni

Budapest, július 24. Illetékes helyről nyomtatékosan felhívják a védett gazdák figyelmét arra, hogy a „Védett birtok egyes terheinek átalakításával, illetőleg könyvadósság vállalással rendezése tárgyában” legutóbb kibocsátott s a hivatalos lapnak múlt vasárnap, július 18-i számában közölt 5000—1937. ME. sz. rendelet a védett gazdák szempontjából rendkívül fontos határidőket állapított meg, amelyeknek elmulasztása az érdekeltekre nézve súlyos hátránnyal jár. Ezek a határidők a következők:

1. Azok, akiknek védettséget az előírt fizetések elmulasztása miatt törölték, 1937. évi október 15-ig kérhetik a védettség visszaállítását az illetékes kir. járásbírósgoknál, mint tkvi hatóságnál.

2. Ha valamelyik védett gazdaadós olyan védettség alá vonható ingatlanra is van, amely a védettségből annak idején kimaradt, vagy ha a védett gazdaadós a védetté nyilvánítás után, de a gazdatartozás rendezéséről szóló 10,000—1935 ME. sz. rendelet kö-

zététele előtt, vagy 1935 október 12-ig öröklés útján vagy más úton védetté nem nyilvánított, — de egyébként védettség alá vonható ingatlan szerzett, az ilyen ingatlanra nézve ugyancsak 1937 október 15-ig bármelyik érdekelte (tulajdonos, hitelező, kincstár, adóstárs, kezes) kérheti a védettség kiterjesztését.

3. A védettség visszaállítását kérheti az olyan gazdaadós is, akinek védettséget amiótt törölték, mert annak idején nem valamennyi ingatlanára nézve kérte a védetté nyilvánítást, vagy akinek a védettséget esetleg olyan követelés alapján törölték, amely nem esik védettséggel járó fizetési, — vagy behajtási korlátozások alá, (pl. köztartozás miatt, vagy 1932. márcus 31. után keletkezett tartozása alapján.) Az ilyen gazdaadós is 1937. évi október 15-ig terjesztheti elő a védettség visszaállítás iránti kérelmét.

4. A teherrendezéshez szükséges adatokat az érdekelte gazdaadósságok 1937 november 15-ig kötelesek bejelenteni a m. kir. adóhi-

vatalok mellett működő illetékes helyi bizottságnál.

5. A teherrendezéshez szükséges adatokat az érdekelte hitelezők is kötelesek bejelenteni, mégpedig ugyancsak ez évi november 15-ig.

6. A teherrendezésre vonatkozó bejelentéseket az érdekeltek a m. kir. adóhivataloknál (helyi bizottságoknál) megtekinthetik és azokra 1938 január 31-ig észrevételeket tehetnek.

Illetékes helyről figyelmeztetik még az érdekelte gazdaadósságokat arra, hogy a védettség hatályát, mely az eddigi rendelkezések sze-

rint 1937. évi október 31-ével megszűnt volna, a legutóbb kiadott rendelet 1938 október 31-ig meghosszabbította. A meghosszabbítást nem kell külön kérni.

Végül figyelmeztetik a gazdaadósságokat arra is, hogy a védettségi fizetéseket az alatt az idő alatt is teljesíteniük kell, amíg teherrendezési ügyüket jogerősen el nem intézik s ez alatt az idő alatt is kötelesek megújítási váltókat adni, mert különben a védettséggel járó összes kedvezményeket, tehát a teherrendezési kedvezményeket is elvesztik.

A meleg tovább tart

Hazánkban a hőmérséklet sok helyen a 30 fok fölé, a déli megyékben s az Alföld egy részén 31—32 fokig emelkedett, Kaposvárott 33 fok volt. Sopronban zivatar volt.

Jóslás: Elénk nyugati, északnyugati szél, felhőátvonulások és több helyen, főleg délután zivatar. A meleg tovább tart.

Ismét kiéleződött a helyzet Japán és Kína között

A szovjetorosz csapatok elfogtak egy japán hajót az Amur folyón

Tiensin, július 24. A pekingi japán katonai attasé kijelentette, hogy a Peking előtt állomásozó japán csapatokat egyelőre még nem vonják vissza.

London, július 24. Pekingben a japán katonai hatóságok hivatalos közleményt adtak ki, amely szerint az északkeleti helyzet újabb súlyosbodott, miután a 37. hadosztály visszavonulása nagyon lassan folvik. Az Ewening Standard pekingi jelentése szerint Nidzsedes, az északkeleti japán katonai küldöttség vezetője jegyzéket nyújtott át Szung-Cse-Juan tábornoknak, a Hopei-Csahar politikai tanács elnökének, amely szerint Japán további figyelmeztetés nélkül megkezdte az ellenségeskedést, ha a 37. hadosztály nem vonul ki Pekingből. A figyelmeztetés szerint a japánok legfeljebb még egy egészen rövidlejártat utimátumot nyújtanak át, de esetleg ez az utimátum el is marad és Japán azonnal megátadja a 37. hadosztály eddig határozottan megjelölt 5000 főnyi csapatkülönítményét.

Tokio, július 24. Sanghai távirat szerint a kínai központi kormány csapatai, amelyek bevonultak a hopeijartomány déli részébe, 150 ezer emberből állanak. A csapatokat 3 ezer katonai repülőgép támogatja, amelyekkel ezen a vidéken vontak össze.

Tokio, július 24. A Domei iroda jelentése szerint az Amur folyón ismét összetűzésre került a sor. — Nem messze Heihotól szovjet-orosz csapatok tüzeltek japán hajóra, majd lefoglalták.

Húszmillió mázsa búzatermés várható

A földmívelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint az elmúlt két hét időjárása az aratási és cséplési munkálatokra általában kedvező volt. Ugyancsak kedvező volt az időjárás a kapásnövények, kerti vetemények és szőlőlastakarmányok fejlődésére is.

BUZA

aratását Sopron, Borsod és Heves vármegyék kivételével mindenütt befejezték. A szalmatermés mennyisége jó, minőségre általában közepes. A szem, bár helyenkint megszorult, általában mégis jóminőségűnek mondható. — Becslés szerint a hektolitersúly 78—82 kg. között váltakozik. A búza várható termésmennyisége országos átlagban közepes. Összesen 19,024,267 mázsa búzatermés várható.

A ROZS

aratását befejezték, szalmája minőségre jó, mennyiségre azonban sok vidéken kevés. A szem minősége közepes. Összesen 6,436,229 mázsa rozs várható.

AZ ÁRPA

aratása befejezés előtt áll. A szem közepesen fejlett s minőségre is kielégítő. Összesen 4,794,711 mázsa árpatermés várható.

A ZAB

aratását megkezdték. Az eddigi cséplési eredmények igen változó hozamot mutatnak. 2,320,384 mázsa zab várható.

A tengeri üde-zöld színű; szára erőteljes és magas növéssű, Címe-

rét kihányta, a csövek szép számban vannak és jól fejlődnek.

A burgonya lombzata dús, üde-zöld színű. A gumók egészségesek, fejlettek és bőségesen mutatkoznak.

A cukorrépa levélzete üde-zöld színű, erőteljes, a földet borítja.

A takarmányrépa üde-zöld színű, a levelek dús növéssűek s a legtöbb helyen a földet teljesen elborítják.

A kerti vetemények a kedvező időben jól fejlődnek.

A vöröshagyma, káposzta korai fajtái piacra kerültek. A zöldborsói késői fajtái jó termést adnak.

A köles korai vetésének aratása folyik.

A lóhere második kaszálásának jó termését legtöbb helyen betakarították. A lucerna harmadik kaszálása folyamatban van. A rétek sarjúja a csapadékok után jól fejlődik.

Gyümölcsfák: A kajszi közepes termésű adott. Alma, körte, szilva, őszibarack közepes, dióból jó termésre van kilátás.

A szőlők fejlődését a meleg csapadékos időjárás kedvezően befolyásolta. A Csabagyöngye már meg is jelent a piacon. Peronoszpóra és lisztharom szórványosan mindenhol feltalálható.

Bel- és külföldi } **kerékpárok**
Női és férfi }
jók, olcsón, nagy választékban
SOLTÉSZ-nál Kálvin-tér 2.

**VÉGETÉRT A LONDONI
NEMZETKÖZI GYORSIRÓ
ÉRTEKEZLET**

London, július 24. A londoni nemzetközi gyorsiró értekezlet ma tartotta záróülését. A szaktanácskozások során Galamb Ödön dr. magyar kiküldött tartott előadást a magyar középiskolákban kötelező gyorsirás tanításáról. A legközelebbi nemzetközi gyorsiró értekezletet 1941-ben tartják Nürnbergben.

Rendkívüli társas utazás

MA

Hajdúszoboszlóra

I. Reggel indul 9.30 órakor, visszaindul 14.30 órakor.
II. D. u. indul 3 órakor, visszaindul este 9 órakor.
Menettérti jegy P 2.—, fűrdőjeggyel P 2.50. — Indulás a Menettjegyirodától. — Számozott helyek!

**Ma iktatják be állásába
a négy új református lelkipásztort**

Dél előtt 10 órakor dr. Dancsházy Sándor a Csapókertben, dr. Farkas Pál a Nagytemplomban, Mezey Béla a Nyilastelepen, Kovács József a Homokkertben hirdeti Isten igéjét

Délben 12 órakor az egyház tanácstermében lesz az ünnepélyes iktatás

Debrecen reformátusságának nagy ünnepe van ma. Egyszerre négy új lelkipásztort fognak beiktatni állásába. Az utóbbi időkben a hívek és az egyház áldozatkészségéből több új református templom épült Debrecenben és ez tette szükségessé a lelkipásztorok megválasztását.

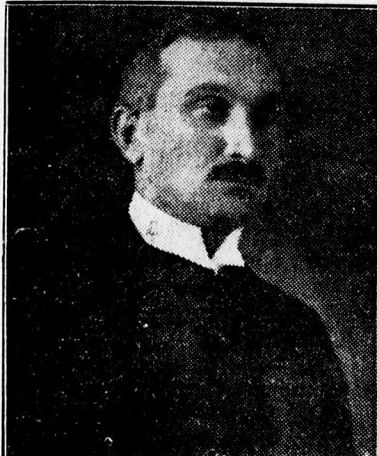
kát fejtettek ki, de munkájuknak nagyobbik fele még ezután következik. A négy új lelkipásztort röviden a következőkben mutatjuk be Debrecen közönségének:

DR. DANCSHÁZY SÁNDOR

Született Toldon 1890-ben. Régi

ramaros—ugocsa egyházmegye egyházfegyelmi szabályrendeletének megalkotásában részt vett. Gyülekezetének anyagi ügyeit rendezte. 1922-ben vette nőül szathmári és geonci Matoesy Juditot dr. Matoesy Miklós budapesti egyetemi orvostanár leányát. Házasságukból három gyer-

debreceni egyház belmissziói életében. A „Vasárnapot” három éven át szerkesztette. Jelenleg is előadója a tiszántúli egyházkerület vallásoktatási ügyének. Az egyházi hatóság 1934-ben szakfelügyelettel bízta meg a debreceni vallásoktatásban, amelyet két esztendőn át végzett s mellette kiegészítő óráit a Sveltsintézetben tartotta. A csapóutcai egyházrészt két évig vezette mint helyettes lelkész. A csapókerti egyházrészt 1934 április 1-én küldte ki a presbitérium vezetőlelkészül, ahol mindmáig e minőségben működött. Cikkéi, érte-

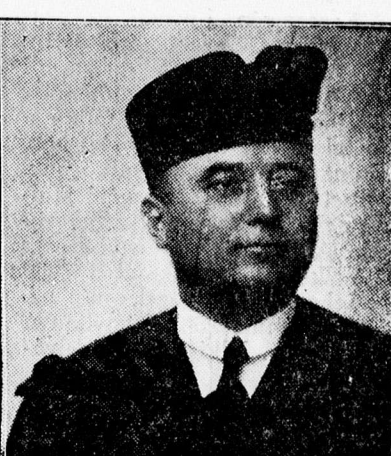
Dr. Dancsházy Sándor

Dr. Farkas Pál

Mezey Béla

Kovács József

Dr. Dancsházy Sándor a Csapókertben, dr. Farkas Pál a péterfiautcai egyházrészben, Mezey Béla a Nyilastelepen és Kovács József a Homokkertben fejtett ki a hívek között áldásos tevékenységet. A hívek annyira megszerették ezen idő alatt a kiváló képzettségű lelkipásztorokat, hogy mind a négyet meghívás útján egyhangú lelkesedéssel választották meg.

Dr. Dancsházy Sándor ma dél előtt 10 órakor a csapókerti imaházban fogja az Isten igéjét hirdetni. Összel azonban már a Csapókertben is kész lesz a reformátusok temploma és a kiváló tehetséggel megáldott lelkész hívei állandó hajlékot kapnak az Isten tiszteletére. Dr. Farkas Pál a Nagytemplomban mond beköszöntő prédikációt. Mezey Béla a nyilastelepi, Kovács József pedig a homokkerti templomban hirdet igét 10 órai kezdettel.

Az istenlisztelek befejezése után délben 12 órakor a református egyház tanácstermében presbitériumi gyűlést tartanak, amelynek egyetlen tárgya a négy új lelkipásztort ünnepélyes beiktatása lesz. A debreceni református egyház és azoknak hívei a négy új lelkipásztortban nagy erőt nyertek, akik tudásukkal és képzettségükkel egyházrészükben már eddig is eredményes mun-

magyar nemesi családból. Ősei 1390-ben már birtokos nemesek voltak a biharmegyei Dancsházán. A családnak sok tagja tanult a debreceni kollégiumban s lett számottevő tényezője a magyar társadalomnak. Dancsházy Sándor elemi iskolát a toldi ref. iskolában végezte. A debreceni ref. főgimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait s érettségét tett 1909-ben. A teológiát ugyancsak itt végezte s mind a kápláni, valamint a lelkészi vizsgát jeles eredménnyel tette le. Egy évig esküdt felügyelő is volt, s ez időben szervezte meg a Magyar Ev. Ker. Diákszövetség debreceni csoportját. 1914—15. tanévben Püspökladányban volt segédlelkész. Az utóbbi év őszén ment Berlinbe az Egrv—Dobruv-féle alapítvánnyal, ahol a téli szemesztert hallgatta. A félév után beutazta Németország legfontosabb vallási és kulturközpontjait. A nyári szemesztert a baseli egyetemen töltötte a Gustav Adolf-alapítvány segítségével. A szemeszter végzetével beutazta Svájcot. Baselben kapta a tekháza—királyházi egyház meghívását, ahová megválasztva 1916—1924 január végéig működött. Román és cseh megszállást szenvedett gyülekezetében erősen felkarolta a belmissziót, bevezette és a presbitériummal gyakorolta a kálvini egyházfegyelmet. A má-

mekük született. 1924-ben a csehek politikai okokból kiutasították őket. Ez év őszén Edinburghba ment, ahol New-College-ben két trimestert hallgatott. Utána két hónapig a londoni British-múzeumban végzett szak. tanulmányokat. 1925 szeptember 1-től a központi lelkészi hivatal vezetője és a Templomegyesület titkára lett. 1926 szeptembertől kezdve nyolc esztendőn át volt a Fiú és Női Felsőkereskedelmi Iskolának vallásoktató lelkésze. 1026-ban a debreceni egyetemen teológiai doktorátust tett a pastoriatio tárgykörből. Két éven át volt a debreceni Keresztény Ifjúsági Egyesületnek elnöke. Lelki gondozója volt több éven át a hajdúböszörményi fiú Kálvineumnak, ahová minden héten kijárt. Tevékeny részt vett a

kezései nagyszámmal jelentek meg a különféle egyházi, iskolai és napilapokban.

DR. FARKAS PÁL

A péterfiautcai egyházrész vezető lelkipásztora református papi családban született Veszprém megyében 1906-ban. Középiskoláinak elvégzése után theológiai tanulmányokat végzett Pápán és Debrecenben, majd egy éves segédlelkészi szolgálatot töltött Törökszentmiklóson, ahonnan a magyar állam ösztöndíjával Angliába ment, ahol keleti filozófiával foglalkozott. Ebből a szaktárgyból tett doktorátust a skóciai Aberdeenenben 1931-ben. Hazajövele után Székesfehérváron volt hitoktató, majd innen jött Debrecenbe, ahol négy évet töltött el dr. Baltazár Dezső püs-

ELADÓ VILLATELKEK

A VÁROS LEGSZEBB RÉSZÉN

A NAGYERDŐI VILLAMOS MEGÁLLÓ 5 PERCNYI JÁRÁSRA VAN A TELEKTŐL KÖZMŰVEKKEL ÉLLATVA.

FELVILÁGOSÍTÁS: PIAC-UCCA 14. SORSJEGYIRODA.

pök oldalán mint segédlelkész. Közben újból Angliában járt. 1936-ban hívta meg a presbiterium vallásoktató lelkésznek és mint ilyet bizta meg a péterfiutcai egyházzsír vezetőjével, amelyet a péterfiutcai egyházzsír gyülekezet egyhangú meghívással szankcionált.

MEZEY BELA

1897 április 5-én született Tésón. Máramaros vármegyében. A nagybányai állami gimnáziumban tett érettségi jeles eredménnyel. A gimnázium VIII. osztályából bevonult katonának a 85 gyalogezredbe. Mint géppuskás hadnagy szerelt le 1918-ban. Másodéves debreceni teológus korában, hogy a románok ne internálják, Baltazár püspök segédlelkésznek rendelt ki Uray Sándor lelképásztor mellé. Két évig volt ebben a beosztásban, majd 1921 szeptember 1-től 1936 szeptember 1-ig vallásoktató lelkész minőségben szolgált. A leventemunka megindulása óta résztvesz e munkában, végzi a református leventék lelkigondozását, mint lelkész-főoktató. A Debreceni Keresztény Ifjúsági Egyesületet szervezte, ezért örökös t. taggá választották. A debreceni református egyház behmissziói munkáiban résztvevő. Elnöke a Nyilastelepi ref. Olvasóköri, valamint a Törökfalvi Dalkörnek. Ügyvezető elnöke a Szenci Molnár Ének- és Zenekari Egyesületnek. A nyilastelepi egyházzsír vezetőlelkész munkáját 1936 szeptember 1. óta végzi, míg aztán f. évi június 23-án egyhangú meghívással lelképásztorrá választották.

KOVÁCS JÓZSEF

1891 május 3-án született Hegyközséntenyén Bihar megyében. A középiskola négy osztályát, valamint a tanítóképző négy évfolyamát a debreceni kollégiumban végezte. A tanítói oklevél megszerzése után Fegyvernekre választották meg praorans tanítónak. Jogot hallgatott a debreceni egyetemen. A világháború tényleges katonai szolgálatban talála, de mindjárt a háború elején súlyos betegséget kapott és harc-téri szolgálata alkalmatlanná válva, szabadságot kapott. Hazatérése után teljes erővel hozzáfogott a kicsiny fegyverneki egyház megépítéséhez. 1927-ben már minden kész a templomépítésre, lelkész állás megszervezése, a kis egyháznak 120.000 P. templomépítésre összegyűjtve, illetve felajánlva. Ekkor beiratkozik a teológiára, amelyet jeles eredménnyel végez. 1929-ben néhai Szele György veszi maga mellé segédlelkésznek, ahol is Szele György halála után Uray Sándor oldala mellett a piactői egyházzsírben munkálkodik 1935 szeptemberig, amikor is a presbiterium által vallásoktató lelkésszé választván, a homokkerti egyházzsír vezetőjével bízott meg; most pedig ez a gyülekezet egyhangú meghívással lelképásztorrá választotta.

VILLANY SZERELÉS

BORKA és BIRÓ

Kossuth-u. 8.

RADIÓ

Kispesten agyonlöttek egy ügyvédet

Kispest, július 24. Szombat délután félháromkor az Üllői-út és Petőfi utca sarkán álló gépkocsijában ült Abonyi Rezső dr. ügyvéd. Odament hozzá Tarr Lajos 70 éves háztulajdonos, volt gépkocsivezető, aki ügyfele volt az ügyvédnek. Rövid szóváltás után Tarr Lajos pisztolyt rántott s belélt az ügyvédbe. A golyó a bal felső karon át hatolt az ügyvéd mellkasába, Abonyi Rezső dr. kigugrott a gépkocsiból s betámolygolt a legközelebbi üzletbe, hol be akarták kötni sebeit, de közben meghalt. Tarr Lajos Pruba Károly hentes, valamint Fésűs György lefoglalták. Kicsavarták kezéből a pisztolyt s a rendőri készségük megérkezéig megvédték a járőreket haragjától.

Az ügyvel kapcsolatban, amely-

nek debreceni vonatkozása is van, több helyen érdeklődtünk s azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a meggyilkolt kispesti ügyvédnek valóban ma délelőtt lett volna az esküvője az Arany Bika kistermében, ahol a rituális szertartást, majd az esküvői lakomát tartották volna meg a délből. Az elhunyt menyasszonya, Stern Ignátz nagykállói fakeskeskedő Magda nevé leánya. A völgyény tragikus halálhírét a budapesti Függetlenség tudósítója útján tudtuk meg a Debrecenben élő rokonok még mielőtt a fővárosi esti lapok megérkeztek volna Debrecenbe. A család az esküvői lakomát egy Klein nevű debreceni kóser vendéglőstől rendelte meg, aki a rokonság megbízásából bérelte ki az az Arany Bika kistermét.

Ifj. Horthy Miklós felavatta a nagykállói sportuszodát

Nagy ünnepesté színhelye volt tegnap, július 24-én Nagykálló nagyközség. A község agilis és sportszerető főjegyzője, hosszú munka után megalkotta a magyar vidéki feladatokban szinte korszakalkotó jelentőségű sportuszodát.

Sikerült megnyerni a felavattásra ifj. Horthy Miklós, aki mint a Magyar Úszószövetség elnöke nagy beszédet mondott, amelyben kitért a magyar sport minden nagy problémájára, nem tévesztvén el szem elől az általános érvényű és jelentőségű magyar problémákat sem.

Dr. Sörös János ügyvéd üdvözlő szavai után ifj. Horthy Miklós avatta fel a nagykállói sportuszodát.

A magyarságnak, ellentétben a nagy nyugati nemzetekkel, — mondotta ifj. Horthy Miklós — a sport nem szórakozás, vidám játék, hanem igenis az élni akaró nemzeti hit egyenes kötelességévé avatja minden magyar sportférfiúnak, hogy az élet egyetemes érvényű parancsoként, magyarsága első tennivalójává tegye.

A magyarságnak nem szabad szem elől tévesztenie sohasem a német és olasz példát: azt, hogy a nemzeti lélek szilárd akarata mindent megteremthet; azt, hogy a nemzeti egyetemes együtt, ha önző érdekek nem szakítják részre, akkor az mindent, mindent véghezvihet!

— Mi, a magyar sport kirendelt vezetői tudjuk, hogy a magyar sportot éppúgy, mint más munkaterületeket, a magyar falu fogja újjáélni, megújítani, Isten áldása legyen a magyar sport fellegvárán!

A megnyitáson megjelent előkelőségek közül megemlítjük ifj. Horthy Miklós mellett dr. Kállay Miklós ny. földművelésügyi minisztert, gróf Wolkenstein Oswald v. b. t. l., Thuranszky Pál főispánt, dr. vitéz Gergelyffy András országgy. képviselőt, dr. Arvay Adorján, a NyTVE és Nyiregyháza város képviselő-

letében, Görömbey Péter ref. esperest és még sokan másokat a vármegye, a környező községek, Nyiregyháza város és Debrecen előkelőségei közül.

A megnyitáson rendezett verseny nyolc száma közül kiemeljük a 100 méteres férfi mellúszást, amelyen Hajdu László DEAC 1.29 mp idővel első lett. A 33 méteres női mellúszáson Tiszolczy Magda DEAC 59 mp-el győzött. 100 m férfi gyorsúszás: 1. Beresényi NyTVE 1.10 mp, 2. Láng Kornél 1.10 mp. A 66 m hátúszást Molnár Borbála DEAC 1.11 mp idő alatt nyerte. A stafétát a NyTVE nyerte. Kimagasló eredmény Tiszolczy Magda DEAC 66 m gyorsúszása 52 mp egyéni rekord alatt.

Az úszóverseny után Nagy Károly református igazgató-tanító vezetésével az iskolás gyermekek táncokat s a kállói kettőst mutatták be az egybegyűlt közönségnek.

A verseny után 200 terítékes bankett következett, amelyen ifj. Horthy Miklós a MUSZ-ra, Turánszky Pál főispán a legelső magyarra, a Kormányzóra, Kiss Jenő igazgatóra a vendég úszókra, Balogh Gyula kormányfőtanácsos, debreceni egy. gh. igazgatójára az egybegyűlt hölgyekre emelte poharát.

A nagykállói sportuszoda nemcsak a nagykállóinak, a megjelent nyiregyháziaknak és debrecenieknak lesz felejthetetlen emlék, hanem a magyar úszó-sport szempontjából is jelentőségű esemény, hiszen ifj. Horthy Miklós szavai szerint „a magyar sport erősítését, utánpótlását, megújítását a magyar falu adja.”

A magyar sportközvélemény nagyon jól értékeli azt az új lehetőséget, ami az új úszodában nyílik számára és nem felejt el, hogy az új úszoda egy szerény és az ünneplés elől elbújó, de érdemeiben, munkájában nem szerénykedő férfiú, Lénárt István főjegyző alkotása.

Gárdos Miklós.

Nem marad sokáig mostoha helyzetben a magyar tanya sok millió lakosa

Törvényjavaslat készül a tanyai közigazgatás rendezésére

Államkormányzati tényezők régi terve és munkásságuknak eleven mozgatója az a gondolat, hogy miképpen rendezzék a tanyai közigazgatást. Kétségtelen, hogy az a számszerinti is hatalmas ember-komplexum, amely tulajdonképpen maga és környezetével a magyar tanya-világot alkotja, ma közigazgatásilag valahogy kiesik a városok működési köréből, mert a tanyai közigazgatás irányítása és gyakorlata ma nagy nehézségekkel jár. Így mindenképpen indokolt a tanyai közigazgatás új átszervezésének és tulajdonképpeni rendezésének szükségessége. A közeljövőben törvényjavaslat készül tehát, amely szabályozza és megoldja a tanyai közigazgatás régóta tartó problémáját.

A kérdésben megelőzőleg a törvény-

mutattak ki speciális eseteket. Ezek a felvetett hozzászólások, illetve előkészítő gondolatok természetesen megfontolás tárgyát képezik illetékes tényezők előtt, úgyhogy a készülőben lévő javaslat foglalkozik majd minden aprólékos és helyi vonatkozású kérdéssel is.

Dr. Alsó László vármegyei h. elnök, Benich Artúr tanügyi főtanácsos és dr. Martonfalvy Károly miniszteri osztálytanácsos szerkesztésében az elmúlt napokban jelent meg a belügyminisztériumban működő Közigazgatás Racionalizációs Bizottság kiadásában „A tanyai közigazgatás rendezése” című munka. Tulajdonképpen ez a munka csak másodsorban jelentős azért, hogy önálló tervet vet fel, sokkal inkább nagy szolgálatot tesz azáltal, hogy a tanvárendezésre vonatkozó eddigi javaslatokat összegezi és feldolgozza becsújtja közre. Ez a munka tehát a legalaposabb előkészítő akció a megjelenő törvényjavaslat előtt.

A tanyai közigazgatás kérdésének megoldását maguk a szerzők is, mint más önálló tervezetek is, úgy gondolják legegészségesebb formában megoldani, hogy a városokként és helyenként tanyaközpontok létesítésének mint hivatalos közigazgatási fórumok.

Nem érdektelen ezzel kapcsolatban rávilágítani arra, hogy milyen szükségességek kívánják a tanyaközpontok létesítését. Különösen a Nagy-Alföld mezőgazdasági jellegű városai nagy kiterjedési külterületekkel bírnak, amelyekben időnként, évszázadonként, vagy egész évben is a lakosság egy jelentékeny része tartózkodik és lakik, igen sok nagyváros lakosságának 30—50%-a, de több olyan város is van, amelynél a külterületeken tartózkodó lakosság számáránya az egész város lakosságának 50%-át is meghaladja. Így Keeskemét és Kiskunuldas lakosságának 56 és 52%-a külterületi lakos, míg Debrecennek is csaknem pontosan 43%-a szintén nem a belvárosban lakik.

Általánosan ismert viszont az a tény is, hogy a tanyai lakosság kulturális tekintetben is mostohább helyzetben van mind a mai napig a városi és községi lakossággal szemben. Ebből természetesen rögtön folyik, hogy életszínvonalis is alacsonyabb, mint a városiaké, illetve a nem külterületeken lakóké. A munka szerzői is, ezt látva, bizonyítják, hogy a tanyavilág közigazgatásának rendezése ezt a kulturális hátramaradottságot is leküzdendő és eltüntetendő.

Úgy az említett szerzők által szerkesztett munka, mint az azt megelőző tervek, különösen Nagy Lajosnak nagyértékű és logikus felépítésű hozzászólása is élesen hangsúlyozzák azt a tagadatlan ténnyt, hogy a mezőgazdasági, vagy általában agrárnak nevezett városok tanyavilága a belterülettel tulajdonképpen szerves egységet alkot, tehát a tanyai közigazgatási kérdés olyan megoldása, mely szerint külön tanyaközségek létesítenének, nem volna célszerű és helyes megoldás. Hanem ezzel szemben egvedülnek látszó lenne az, hogy tanyakörzetek felállítása által rendeznék a külterületen lakók közigazgatását.

A készülőben lévő törvényjavaslat mindenestre megnyugtató módon fog intézkedni és gondoskodik majd arról a hatalmas létszámú magyar társadalomról is, amely a tér és távolság határait által nemcsak kulturális, hanem közigazgatási tekintetben is el volt maradván a belterülettel. Természetesen vannak helyi és vidékenkénti momentumok, amelyekre az illető területek közigazgatásának és lakosságának kell a figyelmet felhívni, hogy a megjelenő törvényjavaslat rólok is megfelelően intézkedhessen.

FELHÍVÁS A FOTOTANFOLYAM RÉSZTVEVŐIHEZ

Az ingyenes fototanfolyamon résztvevők vasárnap délelőtt 10 órakor találkoznak a nagyterdei Vigadó villamos állomásánál.

Ne tévessze el, **Csapó-utca 67. szám** alatt, a kanyarban van **Bálint József** asztalosmester műhelye és **butorraktára** Gyártmányai jóságáról általánosan elismert legrégebbi debreceni asztalos cég gyártmányaiért a legmeszebbmenő felelősséget vállalja!

KI, HOGY NÉZI A VILÁGOT?

Mindenki nyaral — valahogyan. Persze hamarosan nagy különbségek vannak a nyaralások között. Mert hát a portenger utcában lévő kisbérlet udvarának leghátulján lakó földhözragadt foltozó cipész is nyaral, mikor nagy családjával jól lakik a szezon jelképező ugorkából és rásodorint egy erős cigarettára a gyenge ebéd után, felocsolja az ereszt alját és végignyújtózik a keskeny árnyékban a padon. — De az is nyaralás, mikor valaki — már az, aki — a hűvös norvég fjordok táján hajózik a luxus jachton. E között aztán temérdek átmenet van: egy kis szőlősgümölcsös a Csapókerlben vagy Sestában, nagyerdői strandbérlet, Kuruttyó-Reketyefalva, Szamospartja, Balaton, Mátra, Tátra, Svájc és így tovább.

A nyaralásban van egy igen érdekes momentum, megfigyelésre érdemes mozzanat: hogyan nézi a léglátómegek között és aszfalton élő városi ember a falut, erdőt, mezőt, folyót. Egyszóval azt, amit természetnek nevezünk. Viszont ezeket a városiakat megint érdekli egy másik dolog: hogyan nézi az a földművelő, vagy általában falusi ember a természet nagy panorámáját. Az iskolázatlan, vagy csak egy-két elemi osztályt végzett is, ha felnő, megmarad a maga ősrégi világlképében és szemléletében. Mikor hajnalban fölkel a cséplőmunkás és ballag a szalmakazlat rakni, vagy pelyvát hordani a meglátja a felbukkanó napot, semmiképpen nem tudja elképzelni, hogy mi billentünk a nap felé, a mi kis föld plánetánkkal és nap öfelsége bizony méltóságán alólinak tartaná, hogy körülöttünk forgolódjunk. A kapás embert pedig, aki bizton állítja, hogy tengerijének ez annyit használ, mintha esőt kapott volna. — hiába akaránk meggyőzni, hogy ez azért van, hogy ő a kapálásával a hajszácsóvek százezreit törte össze, amikor kipárolgott a talajnedvesség, ami most a jó porhanyó felület által visszazárva ráirányul jó táplálékként a gyökerekre. A juhász megmosolyogja a városból odacseppent festőt, mit tud azon a vásznon annyit maszatolni, hogy az öreg lüszet vagy a távol kéklő hegyeket odafesse.

Hát bizony én nem szeretném úgy nézni a természetet, mint a tanulatlan emberek. — de úgy se, mint a született belvárosiak. Igen a belvárosi — ahova éppen nem számítható az itt lakó, de tanyájára, szőlőjébe járó debreceni —, hanem aki fulura, tanyára kerülve, véletlenül látja, elcsodálkozik rajta, hogy fejként a tehenet, nyírják a birkát, hogyan fordul egy barázda a másik után (hogy nem unja meg!), vagy milyen különös, hogy egy juhászbundában milyen jó alvás esik a nyáj mellett a gyepen, s ha reggel felébred, nincs ugyan fürdőszoba készen, mégis vasegészsége, jó kedélye van. Az alma, szőlő piaci áru a városi előtt, még ha fán látja is. A tájban sokszor nem bírja felfedezni a festői szépséget, csak ha a képtárban lévő képet segítségül hívja a képzelete.

Igy lát a városi, ha ott él mindig.

Egy napon komoly statisztikai kimutatásban olvastam, hogy a nagy embereknek — bármily pályán legyenek — mintegy 70%-a vidéki születésű és városban tanult, nevelkedtek. Született nagyvárosi csak 30% volt a híres emberek között.

Mivel pedig az ember világának két féltékéje van: a természet és a kultúra, így hát „legcélszerűbb” falun születni és városban nevelkedni. Egy ember.

A vevő veséjéhez vágta a meglékelt rossz dinnyét a felbosszantott debreceni piaci árus

A városban a bántalmazott asszony halálhíre terjedt el, ami csak nyári kacsza volt

Igy születik a kacsza...

Az egyik ember még csak azt látta, hogy megütöttek egy másikat. Két méterrel arrébb, már azt híresztelték, hogy elájult a megütött ember. Egy kőhajításra már haldoklott, az utca végén pedig már úgy tudták, hogy meghalt...

Az egész bonyodalmat egy piaci árus, egy vevő és a meglékelt dinnye csinálta. A vevő, Várady Józsefné, Monostorpályi-út 86. szám alatti lakos dinnyét akart vásárolni. Jó darabig emelgette, szemlélgette S. Andrásné gúliba rakott árúját. Megbolgatta a dinnyerakást, az egyiknek levágatta a kocsát, hogy vajjon éretti-e az, a másikat fejcsóválva tette le: nagyon könnyű volt, a másiknál meg az volt a hiba, hogy túl súlyosnak mutatkozott.

Végre kiszemelt egyet. Nagy, csíkos, éretnek mutatkozó, jó dinnye volt. Maga Várady Józsefné is csillogó szemekkel nézte, úgy látszott, hogy már előre örül „a jó vásárnak”.

Megkezdődött az alkudozás.

Közben többen köréjük gyűltek. Füllérről-füllérré közeledett egymáshoz a vevő és az eladó s tíz percnyi alkudozás után, mikor nyolcat ütött a Nagytemplom órája, kész volt az alkú.

— Na leltem lélekje meg már, — nyújtotta a dinnyét az eladónak, — hadd nézzük, milyen a béle.

S. Andrásné nagy szakértelemmel döfte bele a kést a dinnyébe. Az recsegett-ropogott s a kés pár pillanat múlva kiemelte a léket.

— Gyönyörű. Olyan, mint a vér, kóstolja meg leltem! — nyújtotta oda a léket Várady Józsefnének.

A vevő beleharapott a pirosuló

Meteor csillár vezet!

Gyári lerakat: PIAC-UTCA 9.

kézre fogta a négykilós dinnyét és hozzávágta Várady Józsefnéhez, aki az erős ütés következtében azonnal összeesett. A dinnye szétzúzódott a kövezen s pillanatok alatt nagy csoportosulás támadt az inzultus helyén.

Meghalt, süttög az egyik szemlélő s azonnal rohant a közeli mentőállomásra. A mentők egy szempillantás alatt már ott voltak az iparoskóla szomszédságában lévő piacon és első segélyben részesítették Várady Józsefnét.

— Itt, itt a vesém táján fáj nagyon, — nyögte az eszméletre tért asszony, akit a mentők feltettek a kocsiba és hazaszállították lakására.

Ertesztésünk szerint a különös piaci jelenetnek rendőrségi folytatása is lesz.

A hiszékenyeket pedig megnyugtadjuk: hogy az asszony halálhíre csupán kánikulai kacsza volt...

dinnyébe, majd elhárítólag tolt el az asszony kezét:

— Nem jó ez leltem, nem veszem meg, — mondotta az asszony, — hanem, hogy ne csak maga károsodjék, kifizetem a dinnye árának felét.

S itt kezdődött a bonyodalom. S. Andrásné, a dinnye gazdája először meghökken, majd maga mellé hajította a lékelő kést, két

GAZDAG PROGRAMOT NYÚJT HALLGATÓINAK A NYÁRI EGYETEM

A Nyári Egyetem XI. tanfolyamának programjába a hat nyelven folyó értékes előadások és nyelvleckék közé számos ünnepélyt iktatott be a rendezőbizottság, amelynek célja, hogy a hallgatóság minél mélyebb benyomásokat szerezzen városunkban. Az idei tanfolyam gazdag programját augusztus 1-én fényes megnyitó ünnepély vezeti be, melyet 24 nemzet zászlóival feldíszített Központi Egyetem díszudvarán tartanak meg. Ugyanezen a napon rendezik a szokásos ismerkedő estet a Vigadó hangulatos helyiségeiben, rossz idő esetén az Arany Bikában. Az ismerkedő esten részt vesz a tanfolyam magyar és külföldi hallgatósága s a múlt hagyományaihoz híven Debrecen érdeklődő közönsége. Az egyes nemzetek képviselői nemzeti viseletben festői látványt fognak nyújtani. Nagy sikere volt tavaly a nemzeti táncbemutatóknak, melyeket az egyes csoportok sajátos népi-tánc kultúrájuk bemutatása céljából rendeztek. A lengyel csoport táncbemutatója nyitja meg ezeknek sorát augusztus 3-án. — Hogy külföldi vendégeink minél

jobb megismerjék Magyarországot, a rendezőség magyar filmbemutatót iktatott a programba. A magyar dalkultúra propagandája szempontjából nagyon fontos az egyetem aulájában tartandó magyar dalbemutató, melyet a debreceni Daloskerület rendez a debreceni legjobb dalárdák közreműködésével a Nyári Egyetem hallgatói számára. Ennek mintegy kiegészítője lesz az Arany Bika dísztermében tartandó magyar hangverseny, melyen Báthy Anna az Operaház tagja énekel, közreműködik rajta kívül Ország Tivadár hegedűművész és Meiszner Lujza zongoraművész. A tanfolyam gazdag szórakozási programjának befejezője utolsó estén tartandó nemzetek ünnepe lesz, melyen minden nemzet képviselőit jelenik meg. Ez annál érdekesebbnek ígérkezik, mivel az egyes csoportok erre különös gondot fordítottak hazájukban. De az itt felsorolt ünnepeken kívül igen érdekesek lesznek a Nemzeti esték, amikor is a tanfolyam résztvevő idegeni a vendéglátó magyarok számára hangulatos, bensőséges estét rendeznek. A tanfolyam méltó befejezése lesz a 18-án, szerdán délelőtt tartandó záróünnepély.

Amint ebből a felsorolásból kitűnik, a Nyári Egyetem az idén is a lehető legjobb programot fogja nyújtani, nemcsak a külföldi, hanem a helybeli hallgatóságnak is, hiszen mindezek az ünnepeken részt vehetnek a Nyári Egyetem helybeli beliratkozott hallgatói. A beliratkozás még egyre tart a Nyári Egyetem titkári hivatalában, ahol a debreceniek július 31-ig igen kedvezményes áron iratkozhatnak be. (Központi Egyetem III. em. 346.)

HUNGARIA FILMSZÍNHÁZ
MA, VASÁRNAP: 3, 5, 7, 9 órák
HETFŐN : 5, 7, 9 órák
LIL DAGOVER
 Peter Petersen, Albrecht Schönhals
 főszereplésével a:
Kreutzer szonáta
 TOLSZTOI halhatatlan remeke
 A történet színhelyei: egy oroszországi uradalom
 St. Moritz és Szent-Pétervári

AZ APOLLOBAN
MA, VASÁRNAP: 3, 6, 9 órák
utoljára
STAN és PAN kacagtató bohózata
A CIGÁNYBECSULET
 és
 Clark Gable és Jeanette Mac Donald
 izgalmas filmje:
San-Francisko

NEGYVEN DEBRECENI CSERKÉSZ INDULT EL A HOLLANDIAI JAMBOREE-RA

Néhány nap múlva mintegy harmincezer cserkész jelenlétében és részvételével megnyílik a hollandiai cserkész-világtábor. Minden nemzet már jóelőre meg tette az előkészületeket arra, hogy ezen a találkozón sikerrel és dícsőséggel lobogtassa meg zászlóját.

A magyar cserkészek évtizedek óta mindig ott voltak ezeken a cserkész világtáborokon és bizony sokszor, nálánál hasonlíthatatlannabból nagyobb létszámú és erőteljesebb nemzetek fiaival keltek cserkész-versenyre és több ízben a kiváló között is első lettek. A magyar cserkészetnek meg is van

Rábold Gábor cserkésztestvér megkoszorúzza a Hősök emlékművét

a, — hogy úgy mondjuk — tekintelve a világ összes cserkészei előtt. Nem is csoda. Csak meg kell látni a cserkészeink szemében azt a lobogó lelkesedést, az arcukra kiült átszellemülést, amit a tábor utáni vágy rajzol az arcukra és hallani kell az ütemesen dobbanó lépésüket, amely együtt ver minden masírozó cserkész szive-ütemével, akkor megértjük és igazolva látjuk azt a megkülönböztetett tisztelet és szeretetet, amellyel a magyar fiúkat körülveszik az idegenek is. A magyar cserkészek soha sem azért mentek a jamboree-ra, hogy ott személyi sikereket érjenek el, vagy éppen az ott látottakat egyéni élvezetvágyuk kielégítésére használják fel. Hanem elmentek, mert tudták, hogy a magyar nemzet fiainak nem szabad ezekről a találkozókról elmaradni, hanem lehetőleg minél számszámban kell ott megjelenniük, hogy lássa a világ, milyen nemes tulajdonságai vannak a magyar ifjúságnak. Nem akarnak mást, — minthogy felhívják a világ figyelmét a megnyomorított magyar nemzet élniakarására, törekvésére. Nemzeti ügyért mentek tért hódítani és tiszteletet növelni.

Ebben az esztendőben Hollandia rendezte meg a világtáborát. Hónapok óta lázas készülődés folyik a tábor színhelyén, de lendülő erő mozgatta a magyar cserkészek minden tettét is. Debrecenből mintegy negyven cserkész megy Hollandiába. Negyven izmos, zömök magyar cserkész búcsúzott el szombatán délen Debrecenről, hogy messze útra induljon. Egyelőre Hárshégyen párnapos próbatáborban vesznek részt, ahol a vidék más részeiről egybegyűlt cserkészek közös meg-

beszéléseket és egyöntetű előkészületeket fognak tenni, hogy tartalomban és külsőben egyaránt meg legyen a négyszáz magyar cserkész között az összhang.

Szombaton délelőtt díszbe öltözött cserkész-oszlop vonult végig a városban. A református gimnáziumban gyülekeztek és utolsó útjuk a debreceni hősi szoborhoz vezette őket. A levente-zenekar fúvózenekarával tíz órakor felgyelmezett menetben vonult Rábold Gábor cserkészkerületi főtitkár vezetésével a negyven debreceni cserkész a nagyerdei hősi szoborhoz és ott a Himnusz hangjai mellett elhelyezte Rábold cserkésztestvér a kegyelet szimbólumát: a díszes babékoszorút a hősi szobor talapzatán.

A kegyelet aktus után egyenesen a nagyállomásra vonultak a cserkészek, ahol ekkor már hatalmas közönség gyűlt össze. A jelenlevők között ott volt ebersvaldi Siegler Géza alabornagy-

Egy ismeretlen nő Budapesten leugrott egy bérház ötödik emeletéről és szörnyelhalt

Nagy riadalom támadt tegnap délután egynegyed 3 órakor a Fiumei úton, az OTI székháza előtt. A felhőkarcoló mellett egy ház V. emeletének ablakából egy nő levetette magát.

Véresen, összetört tagokkal került el az úttesten.

Az OTI-től azonnal értesítették a mentők, akik néhány perc múlva megállapították, hogy az elegáns, világos kosztümös, fehérkalapos nő halott. Minden tagja összetört, súlyos belső sérüléseket szenvedett, de valószínű, hogy már a zuhanás közben szörnyelhalt.

Rendőri bizottság ment ki. Először a feltűnően elegáns nő személynazonosságát akarták megállapítani.

Villamosszékből végzik ki Szuhács Józsefet, a rakamazi napszámosból lett gangster vezért

Egy Szuhácsról kikerült, Amerikában élő magyar ember felett, teljesedik be a kegyetlen végzet: augusztus 1-én kivégzik Szuhács József volt rakamazi napszámos.

A Kansas állambeli Topeka városának börtönében utolsó heteit élő Szuhács József rémregénybe illő pályát futott meg, sorsa hol magasba lendítette, hol pokoli mélységbe lendítette, hol pokoli mélységbe rajta a földi igazságszolgáltatás legsúlyosabb ítélete: a halál.

A nyugtalan véru, fiatal napszámos kemény, de becsületes munkával kereste itthon kenyerét, de egy végzetes szerelmese, a bűn útjára vitte. Szuhács beleszeretett a rakamazi hitvesgyilkos asszony leányába. De az az ítélet, amely bitófára juttatta szerelmeseinek anyját, megpecsételte az ő sorsát is. Szülei kitagadással fenyegették meg, ha szegyet hoz rájuk és elveszi a leányt, de miután ennek ellenére s íktartott szerelmese mellett, a falu is szájára vette és kacagva gúnyolták.

— Vigyázz, mert te is anyósod

dandárparancsnok és a város képviselőjében Zöld József polgármester-helyettes is.

A misszióba induló negyven cserkészt Zöld József helyettes polgármester buzdító szavakkal búcsúztatta. Felhívta figyelmüket arra, hogy ne feledjék el egy pillanatra sem, hogy ők egy csonka ország fia, akiknek ott a külföldön nemes hivatást kell betölteniük. Mindenkor a cserkész szellem irányítsa gondolatukat és tetteiket és azt a zászlót, amelyet Debrecen város adott át a cserkészek kezébe lobogtassák mindig dicsőséggel és sikerrel.

Rábold Gábor, a debreceni csoport vezetője válaszolt a búcsúztató szavakra és tett ígéretet, hogy igyekezzék mindenkor a cserkész parancsolatokat végrehajtani, de nem felejtkeznek meg arról sem, hogy mit kíván tőlük a magyarságuk és mit kíván Debrecen városa is. Az ígérettel szavai mint szívből szakadt fogadalom hangzottak fel és heledobant minden induló cserkész szíve is.

Ezekután a jelenlévő nagyszámú cserkészszerű búcsúzó! el a cserkész-fiúktól s nemsokára tovatűnt a könnyes szemű, kendőt lobogató közönség elől a boldog reményekkel és lelkesedéssel elindult vonata.

Amikor a kifosztott ember egy dektív kíséretében megjelent, a bikaeros Szuhács öklével leütötte a detektívet, aki olyan erővel vágódott az utca kököckéjére, hogy koponyaalapi törést szenvedett és nyomban meghalt. Szuhács, még mielőtt ártalmatlanná tették, elmenekült. A topekai rendőrség valóságos hajtóvadászatot rendezett a kézrekerítésére. Szuhács azonban kerekelt oldott és a falvakban bolyongva, kéregetéssel tartotta fenn magát.

Szuhács bolyongása közben az alvilági emberekkel került összeköttetésbe, az alvilág hatalmához menekült, ölt, rabolt, betört. Hogy micsoda bűn terheli a Szabolcsból kikerült magyar fiút, arról nem kaptunk részletes híreket. Egy bizonyos, hogy Szuhács június 30-án került az esküdtstörök elé Topekában. Az ítélet halálos volt. Szuhács új tárgyalást kért, de a kérelmet elutasították, így az ítélet jogerős. Semmi sem mentheti meg Szuhácsot a villanyasztól. Kivégzése augusztus 1-én lesz.

Közérdekű levél

Tekintetes Szerkesztőség! Nb. lapjuk hirdetéséből s a Simonyi úton elhelyezett táblán lévő hirdetésből értesültünk arról, hogy a Simonyi út mentén minegy 75 ház helyre parcellázott telek kerül eladásra.

Mi, az állam tisztviselői, akik reggel 7-től sokszor este 9-ig benn dolgozunk az irodában, úgy érezzük, szükségünk lenne munka után egy kis testet üdítő, éltető, tisztító, erdei levegőre! S ne kelljen hivatal után a levegőtlen városi kis lakásunkba hazamenni! Szuhácsra. Azonban nem tudunk magunknak telket, házat szerezni, mert nem tudjuk megtenni, hogy a telek, majd az épület árára előre évenként havi 100 P körüli összeget törlesszünk, s a mellett fizessük a havi 70—80 P lakbérünket! Épp ezért kérdezzük az illetékeseket s első sorban a város ideálisan gondolkozó s minden szépért, nem gondolatért lelkesedő vezetőségét, nem lehetne-e dunántúli városok mintájára valamelyik pénzintézet, vagy építkezési vállalat közbenjöttével ott néhány tisztviselői lakást felépíttetni? Mi, amint beköltözhetnénk, a havi lakbérünket megtoldva néhány pengővel, odarizetnénk lakbérbe, mindaddig, amíg az egész tőkét, — telek, épület árát — le nem törlesztettük. S ha ezt kifizettük, úgy az ingatlan tulajdonjoga reánk szállna, ha pedig nem tudnánk tovább fizetni, úgy az addig fizetett összegeket lakbér fejében számolná el az építető! Mi sem fizetnénk reá, hiszen lakbérünkért lakást kaptunk!

Ha ezt meg tudta tenni több város, akkor — kérdezzük — miért éppen Debrecen városában nem lehet megtenni, ahol amúgy is épp eleget szenvedünk a sok portól s a levegőtlen lakás miatt?

Nem lenne esetleg a városnak is kifizető itt néhány lakást, akár a fenti feltételek mellett is felépíttetni? Vagy esetleg egy-két több-lakásos bérvillát? Várostervezési szempontból is jól tenné a város vezetősége, ha itt, ezen a részen fejlesztene egy kicsit a város villarajonját!

Főszerkesztő Ur szíveséget megköszönve vagyok főszerkesztő úr iránt hazafias tisztelettel.

Sok tiszta, jó levegőjű otthon után vágyódó tisztviselő nevében Debrecen, 1937 július 24.

egy tisztviselő.

A konyhaajtó tolózájára ülő helyzetben akasztotta fel magát egy nyomorék magyar-homorogi gazdálkodó

Beszámolt a Debreczeni Ujság a tájékoztató arról a rejtélyes halálesetről, amely a múlt napokban történt a komádi csendőrségi körzetében. A legelső értesülések alapján még az volt a helyzet, hogy Komádi felakasztva találják a gerendán Balogh János huszonhét éves jómódú gazdálkodót. Arra való tekintettel, hogy gyanus körülmények is merültek fel a halálesettel kapcsolatban, a debreceni ügyészség indítványára Zsögöd Jenő táblabíró, a központi vizsgálóbíró vezetésével elrendelte a rejtélyesnek látszó esetre. Ez alkalommal Zsögöd Jenő vizsgálóbíró, dr. Mező Sándor ügyészségi elnök, dr. Horváth Arthur törvényszéki orvos és Ökrös Sándor egyetemi magántanár, orvosszakértő szállottak ki a helyszínre. Megállapították, hogy az öngyilkos nem Balogh, hanem Szabó János és az eset sem Komádi történt, hanem a szomszédságban levő Magyarhomorog községben. Szabó János özvegy édesanyjával és testvéreivel élt együtt a lakásban, de olyan nyomorék volt, hogy nem tudott a lábaira állni, egyik kezének pedig csak a két ujját tudta mozgatni, csak a jobbkeze volt ép. A huszonhét éves, nagyon becsületes gondolkodású és jóérzésű fiatalembert csak arra tudták használni a falusi udvarban, hogy őrizze a tyu-

kokat és libákat.

Szabó Jánost nyomoréksága a végtelenségig elkésztette. Többször foglalkozott az öngyilkosság gondolatával, de családtagjaira való tekintettel nem hajtotta végre a többször előkészített öngyilkossági tervet. Az elmúlt napon, a déli órákban senki sem tartózkodott otthon. Ekkor Szabó János annyira erőt vett az elkészesedés, hogy nem tudott ellenállani öngyilkossági tervének. Ruhaszárító kötelet kerített elő és annak egyik végét a konyha tolózájára erősítette, a másik végére pedig húrkozt csinált. Ebbe a hurokba beleerősítette a nyakát, majd felült egy kis számolva, amelyet kitaszított maga alól. Egy méter magasságban, alig néhány centiméternyire a földtől, ülő helyzetben függve maradt a kötélen. Megfűlt.

Az öngyilkosságot a szomszédok vették észre, akik benézve a konyha nyitott ajtaján, első pillantásra észrevették az élettelenül függő testet. Levágák, de már akkor nem volt a szerencsétlen fiatal emberben.

A boncolás és vizsgálat adatai kétséget kizáró módon igazolták, hogy nem történt hűnőselekmény, hanem Szabó János önkésztével végeztetett öngyilkossága. Ezek után Zsögöd Jenő vizsgálóbíró a temetési engedélyt megadta.

400 méteren át vonszoltak a lovak egy földbirtokost, aki belehalt sérüléseibe

Halálos szerencsétlenség történt tegnap reggel Polgár község határában. Egy földbirtokost megkocskosított lovak lerántották a kocsijáról és több mint 400 méteren át hurcolták a földön.

Vitéz Sárny András 48 éves polgári lakos, földbirtokos tegnap reggel kétlovas kocsiával elindult a határában fekvő birtokára. Utaközben a lovak valamitől megkocskosítottak, vadul vágatni kezdtek és egy hirtelen kanyarnál a földbirtokost lerántották a földre.

Vitéz Sárny András a gyepelőbe csavarodott és a két ló közé esett. Több mint 400 méteren át hurcolták a lovak a szerencsétlen földbirtokost, amikor végre sikerült a járókelőknek megfékezni a megvadult lovakat.

Vitéz Sárny András rettenetes összetört tagokkal, vértől borítva maradt az úttesten. Azonnal kórházba szállították, de már útközben a szerencsétlen ember kiszáradt.

Megint pénzhamisítót fogott a borsodi csendőrség

A borsodmegyei csendőrség már igen hosszú idő óta nyomoz egy pénzhamisító társaság után. — A borsodi falvakban ugyanis legutóbb hamis ötpengősöket hozak forgalomba. Csodálatos, hogy ma, amikor szinte napirenden vannak a pénzhamisítók az egész világon, akad üzletember, aki mégis elfogad olyan silány és nevelésesen ostoba hamisítványt, mint ezek az ötpengősök voltak. — Alkalmunk volt megnézni egyet-kettőt ezek közül. Mindegyik egyformán tisztá ólom. Semmi csengésük nincs, de ettől függetlenül már a legelső pillantásra észre lehet venni az otromba hamisítványt.

Néhány darabot sikerült elsűtni ezek közül. A csendőrségi nyomozás végül a legteljesebb eredménnyel járt. Elfogták Adorján

János és Kós András alsóhangodi lakatosokat, akik a hamisítványok készítői voltak. Kós már nem ismeretlen a hatóságok előtt, hiszen nem először volt büntetve hamis pénz gyártása és forgalombahozatala miatt a debreceni törvényszéken. A két lakatos, természetesen munkanélküliek, jobban mondva munkakerülő, evőkanállal és olvaszó edénnyel kompozíció segítségével készítették az „ötpengősöket". Amit el tudtak sütni, azt megitták és megették. A csendőrök éppen egy gyártási manőver alkalmával érték őket tetten. Mind a ketten beismerő vallomást tettek. — A két pénzhamisítót az ördi csendőrség fogta el és kísérelte be tegnap délután a debreceni ügyészség fosházába.

A napokban veszi át a debreceni gazdasági felügyelőség vezetését Brokés Rezső, az új debreceni gazdasági főfelügyelő

Ismeretes, hogy a földművelésügyi miniszter Surgoth Jenő országos gazdasági főfelügyelővé történt kinevezése után a debreceni és hajdúmezei gazdasági felügyelőség ideiglenes vezetésével Vecsey Zoltán gazdasági felügyelőt bízta meg. Amikor a Surgoth-ügy kipattant és a folyamatba tett vizsgálatnál Vecsey Zoltán is közreműködött, hivatalosan is megállapították, hogy személyével kapcsolatban semmiféle intézkedést nem tettek, hiszen erre nem is volt ok. Vecsey Zoltán ideiglenes megbízatása most lejárt, mivel a földművelésügyi miniszter

a gazdasági felügyelőség vezetőjévé Brokés Rezső gazdasági főfelügyelőt nevezte ki. Brokés Rezső Kaposvár és Somogy vármegye gazdasági főfelügyelője volt, ahol hosszú időn keresztül fejtett ki rendkívül értékes munkásságot.

Értesülésünk szerint Brokés Rezső a legközelebbi napokban Debrecenbe érkezik és közelesem átvesszi hivatalát és Vecsey Zoltán gazdasági felügyelő, aki mindig közmegelegedéssel látta el teendőit továbbra is a debreceni gazdasági felügyelőségnek fejteti ki értékes munkásságát.

Idegenek Debrecenben

Az utóbbi időben fellendült idegenforgalom természetesen Debrecenben is érezteti hatását. Az év egész folyamán, de különösen a nyári hónapokban igen sok külföldi keresi fel a Tiszántul nagy metropolizát. Sainos az idén rossz évünk van: a párisi világtalálkozás a külföldiek nagy részét elvonja Magyarországtól.

Miért jönnek Debrecenbe?

Debrecennek egyik kiváló idegenforgalmi adottsága a Hortobágy. Ez az óriási pusztaság a maga ősi kultúráival, méneseivel, gulyáival, délibábjával magához vonzza az exotikumra vágó külföldieket. Az őstermészet közvetlen szomszédságában pedig megtalálják a külföldi vendégek a kultúra és a nagyváros minden kényelmét. — Debrecenben. Nagy kár, hogy a fővárosi idegenforgalmi irodák — talán spórolási szempontból — a Budapesthez közel fekvő Bugacot mutatják be pusztaként az idegeneknek. Bugac ugyanis inkább állami mintagazdaság. Az igazi pusztaság csak a Hortobágyon található meg Hazánkban.

Nagy idegenforgalmi vonzóereje Debrecennek a hőforrás is. Úgy fölösleges méltatni a hőforrás vizének kitűnő tulajdonságait. Elég megemlíteni, hogy számtalan ember tér vissza évről-évre Debrecenbe, csupán a forrásvíz kedvéért.

Sok külföldit vonzott ide az évenként megrendezett nyári egyetem, melyen előkelő családok gyermekei vesznek részt.

Aki verset írt Debrecenről

Igen érdekes vendége volt az Arany Bika szállodának a közel-múltban. Pfaser indiai angol ezredes három alkalommal látogatta meg a várost. Az ezredesnek annyira tetszett Debrecen, hogy verset írt róla, mégpedig magyar nyelven. Sokat mulatott cigánnyal. Egyszer a lóvásárt is megnézte.

Szintén nagyon megszerette Debrecen Manier, a híres francia csokoládégyáros, aki már többször járt nálunk.

A walesi herceg is készült Debrecenbe

Kevesen tudják, hogy Edward windsori herceg is készült Debrecenbe. Még mikor walesi herceg korában Magyarországon járt szó volt arról, hogy a Hortobágyra jön vadászni s le is küldte udvartartását Debrecenbe. Utazása azon-

ban közébejött akadályok miatt elmaradt.

Az idei nyár idegenforgalmi eseményei:

A nyár elején két napig tartózkodtak Debrecenben a pilótapiknik résztvevői. A piknik programjából soha nem marad ki Debrecen, holott állomásainak száma évről-évre csökken. Érdekes megjegyezni, hogy a híres Mollison házaspár szorgalmazza mindig a debreceni utat. A piknik idei résztvevői között volt Deterding, a gazdag olajmagnás is, ki a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott Debrecenről.

Nagy sikere volt a Stadionban megrendezett lovasnapoknak, melyek szintén sok külföldit vonzottak ide. Miss Röntgen, amerikai milliomos leánya híres úrlovasnő, ki ismeri Európa összes lovaspályáit, s úgy nyilatkozott, hogy a debreceni pályánál szebbet és jobbat még nem látott.

Fényes sikerűnek ígérkezik az idei nyári egyetem is, melynek alkalmából szintén igen sok külföldi fog Debrecenben megfordulni.

Lendítsük fel az idegenforgalmat!

Debrecen természeti adottsága és kultúrája alkalmassá teszik arra, — mint eszünk hazánk egyik büszkeségét — mutogassuk idegen népek fiainak. Nagy propagandára van szükségünk, hogy ne csak azok jöjjenek el ide, akik véletlenül, hallásból értesültek arról, hogy van Debrecen és van Hortobágy, hanem tudjon róla mindenki. Debrecen szépségei igazán megérdemlik a propaganda költségét. Mert nem csak fogadni kell a vendéget, hanem hívni is. (K. L.)

BELGRÁDBAN MÉG MINDIG IZZÓ A HANGULAT

Belgrád, július 23. A képviselőházban ma délután folytatták a concordátum javaslat általános vitáját. Szavazásra délután egyenyed 7 órakor került a sor. A javaslat mellett szavazott 166 képviselő, ellene pedig 118 képviselő. Sokan tartózkodtak a szavazástól. A szenátus elé, mint már ismeretes, valószínűleg csak összel kerül a javaslat, mert a kormány ott nem rendelkezik akkora többséggel, mint a házban. A belgrádi hangulat a javaslat megszavazása után is meglehetősen izzó maradt. A városban mindenütt fegyveres csendőrök tartanak őrzéskorot. A szavazás idején százakra menő tömeg gyűlt össze a képviselőház előtt s várta a híreket.

DÖMSÖDÖN ROVANC SOLAS — PESTEN ÖNGYILKOSSÁG

Halász Erzsébet tisztviselőnől néhány nappal ezelőtt eszméletlen állapotban szállították a nyugati pályaudvari postahivatal egyik vendégszobájából a Rókus-kórházba. Kiderült, hogy lúminállal mérgezte magát. Az alapos gyomormosás azonban hamar rendbehozta, úgyhogy rövidesen elhagyhatta a kórházat. Közben azonban kiderült, hogy előző nap a dömsödi postahivatalban, ahol Halász Erzsébet dolgozik, repülőbiztonság jelent meg és nem találta teljesen rendben a pénztárt. Másnap Halász Erzsébet eltűnt s öngyilkosságot kísérelt meg Budapesten. Ezek után Halász Erzsébetet detektív kísérettel vitték vissza Dömsödre, ahol beismerte, hogy visszaélést követett el a rábizott pénzzel. A lányt a pestvidéki ügyészség fogházában helyezték el.

AUGUSZTUS

9-14

között lesz

DEBRECENBEN

AZ

idényvégi kiárúsítás!

Debrecenben az úgynevezett idényvégi feltárási árusítás ebben az évben másodszer augusztus 9—14-ike között lesz. Az idényvégi feltárási árusítás csak és kizárólag a következő szakmákra vonatkozik:

rőfős-, rövidáru-, férfi- és nődivat, posztó- és készruha szakmára.

Augusztus 9—14-ike között az említett szakmák kereskedői és iparosai idényüket, divatját múlt, raktáron maradt, kiselejtezett stb. áruikat jogosultak alkalmi árusítás hirdetéssel árusítani, anélkül, hogy erre engedélyt kellene kérniük.

A debreceni kereskedők és iparosok az ilyen alkalmi kiárúsítás tekintetében azokra az idényre, vagy divatját múlt, kiselejtezett stb. árukészleteikre vannak korlátozva, amelyek a kiárúsítási időszak kezdetét megelőző idő óta vannak raktáron.

Augusztus 15-én az alkalmi árusításra vonatkozó összes hirdetéseket el kell távolítani, illetőleg annak közzétételét meg kell szüntetni, mert aki az alkalmi kiárúsítást tovább hirdeti, kihágást követ el.

A szezonvégi kiárúsítás hirdetését az augusztus hó 8-án megjelenő lapokban meg lehet kezdeni. Itt hívjuk fel a debreceni kereskedők figyelmét, hogy jóelőre gondoskodjanak a hirdetések megszervezéséről és lekötéséről, hogy azok minél tetszősebb és feltűnőbb formában jelenhessenek meg a lapokban. Egy ötletes és tetszetős hirdetés már félsiker.

Kapával fejbeverte anyósát, majd felakasztotta magát egy demecseri fiatalasszony

Tragikus családi dráma játszódott le a közeli Demecser községben. A családi viszálynak egy halálos és egy súlyosan sérült áldozata van.

Eles Istvánné 64 éves gazdasszony hosszabb idő óta haragos viszonyban volt menyével, a fiatal Eles Lászlóné Dajka Margittal. Gyakran volt köztük veszekedés, sőt néha verekedés is. Az utóbbi napokban ez az áldatlan családi háborúság nagyon elfajult. Nap-nap után összecsapások voltak a fiatalasszony és az anyósa között.

Tegnap reggel aztán ez a családi perpatvar halálos kimenetelű kirobbanásra vezetett. Eles Istvánné kint dolgozott a mezőn. Kis távolságra tőle kapált Elek Lászlóné. Szóváltás támadt közöttük, amelynek hevében a fiatalasszony kapával támadt az anyósára és azzal hatalmasat

sújtott az idős asszony fejére.

Eles Istvánné véresen esett össze s eszméletlen állapotban szállították be a nyíregyházi Erzsébet-kórházba. Állapota súlyos, de remény van arra, hogy az idős asszonyt a gondos orvosi ápolás megmenti az életnek.

Eles Lászlóné nagyon megbánta, hogy anyósát fejbeverte, félt is a következményektől s még mielőtt a csendőrök kihallgatták volna, ítéletet mondott saját maga felett. A tragikus verekedés napján éjjel felment a padlásra és egyik gerendára felakasztotta magát. Mire a család tagjai észrevették, már halott volt.

A nyíregyházi kir. ügyészség tekintettel arra, hogy kétségtelenül megállapítást nyert, hogy Eles Lászlóné önkéntesen vetett véget életének, a temetésre az engedélyt megadta.

A Déri-múzeum kutatóútja a Szamos mentén

Miután csonka Szalmár- és Bereg vármegye a Déri-múzeum gyűjtő területébe tartozik, a múzeum igazgatója az elmúlt napokban a Szamos folyó mentén egy régen tervbe volt, igen érdekes és szép sikerrel járó felderítő útjat tett. A panyolai tölgyfaépitmény lelőhelyétől a Tiszán egy öreg halász kíséretében csónakon a Szamos torkolatáig ereszkedett. Ott vártak rá egy másik csónakkal, Császár Árpád és László, továbbá Király Mózes debreceni egyetemi hallgatók és Balogh András porcsalmi földhírtokos. A két csónakkal felszerelt expedíció július 16-án reggel indult felfelé a Szamoson, egészen a határig. 18-án délután Csengerbe érkezett. A közbeeső két éjszakát a parton, sátrakban töltötték. Felfelé menet Sőregi igazgató Szamosújlak és Szamosalvi határban, a Szamos meredékpártjában eddig a tudomány előtt ismeretlen 6 újabb kőkori lelőhelyet és Tatárfalva község területén egy római kori nagy telep nyomait találta meg. Minden

helyen próbaásatásokat végzett és leleteket gyűjtött.

Csengerből visszafelé megtekintette az összes szamosparti községeket, azok templomait, népi építkezését, kuriáit. Összesen 20 falut látogatott meg, továbbá a Szamostól távolabb eső Porcsalma és Tvukod községekre is. A falvakról több mint 100 fényképfelvételt készített s úljáról rengeteg adatgyűjtéssel naplót vezetett. Régészeti, néprajzi és zoológiai megfigyeléseiről a Déri-múzeum ez évről szóló Évkönyvében fog beszámolni.

Néhány becses néprajzi tárgy gyűjtésén felül a Déri-múzeum emez úttörő kutatásának még két becses eredményét kell felemlíteni. Az egyik a rápolti vizimalom a magyar Szamoson, a másik az apáti kompépítő telep megtekintése, leírása és fényképezése. A rápolti vizimalom az utolsó példánya ennek az ősi alkotmánynak. Sebes vizen fekvő, alulesapós, ősi szerkezetű vizimalom, mely ma is állandóan örül és ér-

demes volna, mint ennek a vidéknek néprajzi unikumát, műemléknek nyilvánítani. — Az apáti kompépítő telep pedig, mely a Tiszát Szolnokig, a Szamost, Bodrogot, a Körösöket és a Tisza egyéb mellék folyóit komppal látja el, valóságilag az egyedüli ilyen nemű telep, mely ma is még tisztán kézi erővel dolgozik. A magyar folyókon járó kompoknak vagy hidásoknak ezt az igen érdekes műhelyét az utolsó órában fogja a Déri-múzeum a tudomány részére megmenteni, mert maholnap kipusztulnak a magyar bárdos tölgyerdők és a gyárilag készült kompok szorítják ki ezt

az ősi ipart is.

A Déri-múzeum igazgatója ez úljában jövet-menet a Szamoson és a Tiszán Panyoláig közel 150 km. víziútát tett meg, amely körülmény a régészeti és néprajzi, továbbá zoológiai kutatásoknak is egy új lehetőségét nyitotta meg a magyar földre és népet kutató tudósok előtt. A múzeum-igazgató 22-én érkezett haza úljáról, melynek gyönyörű táji szépségeit, vadgalamb és rárgarigó szavától szüntelenül hangos parti füzeseit, gémekek járta lapálvait, a gyurgyalag- és parti-fecske telepeket gazdag meredek folyópartjait minden külföldi út felé helvezi.

Új állami ércbánya Gyöngyösorosziban

Az ország ércszükségletének egyharmadát fedezi az új bánya

Nagyarányú bányafeltárást tervez az iparügyi minisztérium. Magyarország ércszükségletének nagy százalékát ki tudná elégíteni a létesítendő új állami bánya, amely Gyöngyös-orsziban fekszik. Az iparügyi minisztérium bizottsága most tanulmányozza a bánya érctartalmát és rentabilitását.

Telegdy-Roth Jenő miniszteri tanácsos, a bányászati ügyosztály vezetője a nagyfontosságú kérdésről a következőket mondta:

— Csakugyan nagyjelentőségű dolog lenne, ha az állam meg tudná vásárolni a gyöngyös-orszi bányát. Magyarország ércellátását eddig csak a recki bánya szolgáltatta. Recken évi 150 kilogramm aranyat, 1500 kilogramm ezüstöt, 30 vagon rézet és újabb 180 vagon ként termelnek ki. Ez a termelés az előző évekhez képest nagy fejlődést jelent, hiszen körülbelül évi 100—120 ezer pengő tiszta hasznot hoz a kincstárnak. Bármennyire szépen dolgozik a recki bánya — az ércszükségletet koránsem tudja fedezni.

Rézet, cinket, ólmet még igen nagy mennyiségben kell külföldről importálni. Gyöngyös-orszi bányáinak feltárása jelentősen javítaná a helyzetet. A bizottság eddigi megállapítása szerint nagymennyiségű arany-, ólom- és cinktartalma van a bányáknak. Becslésem szerint az ólomszük-

séglet tíz százalékát és a cinkszükséglet 30—35 százalékát tudná fedezni az új bánya.

— De ez nem olyan egyszerű dolog. Állami vállalkozásról lévén szó, sok mindent fontolóra kell venni. A honvédelmi minisztérium erősen támogatja ezt a tervet és megvallo, magam is lelkesedéssel és örömmel fogadnám, ha megvalósulna. Óriási munkaalkalmat jelentene, kevesebbet kellene importálni, tehát mindenképpen jó volna. De hát sok pénzbe kerülne és ha pénzről van szó, akkor minden lassan megy. A vizsgálatok és tárgyalások folynak.

— A Börzsöny-hegység arany legenda. Az ottani bányák inkább régészeti, mint gazdasági értéket jelentenek, mert már régen kimerültek. Nemrégiben vállalkozást terveztek ezeknek a bányáknak a kihasználására. Nem aranyról, vasrozsáról van szó. A felső rétegekben vasrozsda rakódott le, melyből okkerfestéket lehet készíteni, de azt is oly keveset, hogy nem éri meg a munkát és költséget.

Fájó szívvel lemondunk a börzsönyi aranyról, de reméljük, hogy a Gyöngyös-orszi-bánya feltárással terve sikerülni fog. Ez kárpótol majd a börzsönyi aranyért és ami fontosabb: munkaalkalmat, új nyersanyagforrást és anyagi hasznot is jelent a magyar gazdasági életnek.

Riport

A MODERN MOLOCH KEGYHELYÉRŐL: a debreceni piacról

KEVESET VÁLTOZOTT A PIACI ÁR A TAVALYIVAL SZEMBEN

A gyenge kukorica, a dinnye, szőlő és őszibarack a piac primadonnái
A tyúk párja egy pengővel olcsóbb, mint a múlt évben ilyenkor

Debrecen gyomra

hihetetlen mennyiséget felemésztt naponta

Molochról, a szörnyű pogány istenségről úgy emlékeznek meg a régi regék, hogy istenségének véres ünnepén száz meg száz gyerekeket áldozatot nyelt el telhetetlen gyomrába. Ilyenkor körüláncolták a hívek, s örömdalokat énekelték s boldog volt az az anya, aki gyermekét feláldozhatta... Aztán Moloch meghalt. A borzalmas istenség kegyhelyét szétrombolták, hívei egy darabig titokban még áldoztak neki, végül csak az emléke maradt meg, s az erkölcsi súlyedést jelképezte. Majd napjainkig átvette Moloch helyét a város, amely mindent, mindent elnyel borzalmas gyomrával. Embereket és az emberek véres verejtékkel szerzett munkáját. Ilyenkor nyáron különösen sokat fogyaszt: a közeli falvakból szekerek hadjárata indul meg a város ellen. Debrecen gyomra nagy, s a modern Moloch áldozati helye: a piac.

Zöldség-halmok között

Reggelenként szinte roskadásig felt a Csapó-utca, a Rákóczi-utca: itt van a zöldség, gyümölcs, tyúk-pian, s az élelem garmadával van itt felhalmozva. Majdnem tíz község ontja ide termését, hogy a nagy Moloch, Debrecen gyomra kielégüljön. A Rákóczi-utca egyik oldalán zöldség hegyek tarkálnak. Az új burgonya olyan, mint az erős napkúráló háta: barna, hártvány bőre apró foltokban hámlik le róla. Az egyik halomban apró, gubicszerű termés szerénykedik, ezt már 6 fillérért mérik, csak a malacnak jó, mert nem lehet meghámozni. A szépe, nagy ökönyi rózsaburgonya azonban drága: tíz fillérért kínálják. (Tavaly ilyenkor is ennyi volt az ára.) Zöldpaprika rengeleg van, de a nagyjából négy darabot tízért adnak. A kisebb, soványabb fajtából azonban 20 darab tíz fillér. A bulgárok paprikája a legkeresettebb. Ez húsos, ízes és nem is drága. A méregerős, tömölt-húsú, hegyes paprikából 12 darabot adnak tíz fillérért. A tök igaz, megdrágult, de meg is nagyobbodott. Tavaly ilyenkor 1-3 fillérért vesztegették, most 12 fillér, de olyan hatalmas, hogy elég egy tíztagú családnak is. A zöldségpiac ritkaságai közé tartozik a gyenge zöldhagyma. Kevés helyen található. Egy esomó négy fillér. Megjelent a piacon a gyenge tengeri is: most még három fillér darabja. Fejletlen, gyenge minőségű, de azért sokan veszik.

„Törökpaprika“

Egy új, érdekes termény is felült a debreceni zöldségpiacra. A gazdaasszonyok egynemelyike már

régebből ismeri ugyan, de a nagytöbbség még a nevét sem tudja. Furcsa, zöldpaprikához hasonló, de

tömör belsejű, mint az uborka. Erejt korábban barnás-lilaszínű. — Nénikém, micsoda termés ez? — kérdezzük az egyik helyen. — Tojás-gyümölcs az, lelke. Meghökkenünk, Sohasem hallottunk még róla. — Aztán mire használják? — Ki mire, — volt a diplomataikus válasz. — Megfőzni, rántani, kisütni... Na, ebből ugyan nem sokat tudunk meg. Odébb megyünk. Még

egy helyen árulnak ilyen „csudabogarat“. Itt már a neve is megváltozott, meg a használati módja:

— Török paprika ez kérem... Nyersen szokták enni... — Hol termelik ezt, — kíváncsis-kodtunk tovább. — Hát... — feleli habozva a megtermett asszony, — itt Debrecenben. Többet aztán nem tud a furcsa terméstről. Nem is faggatjuk. Egy kis gazdaasszony ugyanezt a termést paradicsompaprikának nevezte de maga sem tudja megmondani: eszik-e, vagy isszák?

Hogy a kacsza, lelke?

A baromfi-piacon nagy hápogással, kodácsolással fogadják az árúk a vásárlót. Pelyhek, tollak röpköd-

nek a levegőben. Rátapadnak a ruhára, beleakaszkoznak a hajba. Kosarak gátolják az embereket a me-

nében, meg a járkáló árúok. Ezek egy-két baromfit hurcolnak. Valóságos mozgópiacok. Ha eladnak egy párat, a következő pillanatban újabbal a kezükben jelennek meg.

— Egy szép pár libát, — állít meg bennünket az egyik. Meg sem kérdezzük, mennyi az ára, máris nyomja a kezünkbe a sáros lábú háp-hápot.

— Ocsó, lelke, csak háromnyolevan meg amennyiért meg-egyezzünk. — hadarja. (Ez az utolsó kitétel felhívás akar lenni a vásárra.) Meg aztán mintha azt mondaná vele: Ocsó János vagyok én kedvesem!

Addig nem is nyugszik meg, míg meg nem emeljük, — mármint a libát. Na hiszen sokat is értünk hozzá. Súlyosnak súlyos, de lehet, hogy csak sár, meg jó tömölt toll rajta a nehéz...

Az árak a tavalyihoz képest meglehetősen mérsékelttek. Míg a múlt évben 3.50 és 5.50 között mozgott a tyúk párja, most csak 4.20 a felső árhatár. A tojás is olcsóbb, mint tavaly: darabja egy fillérrel (most 5-6 fillér), kilogrammja 10 fillérrel (most 1.10-1.20 kilogrammja) kevesebb.

NAGY A KERESLET A DINNYÉBEN

A gyümölcs piac primadonnája a dinnye. Magas halmokban sárgálik és zöldelik a sárga, illetve a görög-dinnye. A sárga kellemes illattal tölti be az egész piacot. Nagy csoportok állják körül a dinnyeárúkat. Egy kis sárgadinnyét 16-24 filléres árban lehet kapni. (Ugyanaz az ár, mint a tavalyi). A görög-dinnye azonban olcsóbb: tíz fillér kilogramma. Szépek, nagyok, fejlettek.

— Azt a nagyot mutassa, — kéri az egyik néni a dinnyeárú embert. Vágja le már a kocsát.

Az ember lemetszi a már száradó kocsót. A néni szakértelemmel nézi: ha fehér a közepe, akkor érett a dinnye.

Csak úgy világít a zöld héjből, a kiszemelt dinnye héjából. De azért egy kis fondorlattal ócsárolni kezdi:

— Na, lékelje meg már, — mondja kegyesen. Közben körégyűlnek. Mindenki figyel. Reszegeve hasít léket az éles kés a dinnyében. Ez már jó jel. Végre kiemelkedik a lék, s előparázlik a feketemagvú piros béle. Még egy kis alku, — leginkább a forma kedvéért, — s aztán gazdát cserél a vérbélű dinnye...

Gyönyörű az őszibarack is. Hamvas, üde, egészséges, hatalmas termés. Meg is fizettük: 60 fillér kilója. A szilvát 16 fillérért kínálják, igaz apró szemű, meg nem is igen kedvelt gyümölcs. A körte még ritka, málna is kevés helyen kapható, a ribizli már letűnt, a citromkörte meg még nem érett teljesen. Ezeknek 40 fillér körül mozog az ára. A szőlő még csak egres inkább, 70 fillér és 1 pengő kilója.

A piac mozgó bazárjai

Aztán vannak más tartozékai is a piacnak. Ezek a vevőközönség és az árúok kényelmét szolgálják.

— Friss hideg a vizem! — kiabálja az egyik. A „jeges szóda“ azonban kelendőbb portéka, csak két fillér egy kis pohárral! — S mégis csak más mint az egyszerű víz.

— Ha nem jeges, ne igya! — Csak két fillér egy pohárral! — ajánlja a harsányszavú fiatalasszony. A filléres cukorkás is megkerül.

— Csak fillér, csak fillér! — ismétli monotonan. — Hadd örüljek a gyerek is!

Egy másik meg titokzatosan surran el az ember mellett.

— Tüsszkő, tüsszkő, ezerédes, — suttozja.

S ha véletlenül „financ” kerülne közelébe, s megkérdezné, hogy mi baja, — „hát kérem küszködünk, küszködünk” — felelné elferdítve.

Egy másik vállfát árul. Csodálatos: már 5 fillérért ad egy darabot a kombináltat meg csak 10 fillérért vesztegeti. Megkerül a légyfogós is. Ő árulja a halált a legyekre. Nem is olyan gyilkos kinézése van, mint millió és millió légynek okozná portékájával halálát. Olyan „légynek sem ártó ember”...

S így zúg, forrong, tülekedik a piac népe, reggeltől délig. Reggel nagyobb tömegben. Dél felé már kevesen vannak...

S délből Moloch papjai, az árú-sok befejezik munkájukat: egy napra kielégítették Debrecen telhetetlen gyomrát. Sokmáza zöldség, gyümölcs gazdát cserélt, s a szekeret is, — most már frissen, megindulnak a kertsekbe, meg a szomszédos falvakba... (Kagyó.)

FAZEKAS MIHÁLY LUDAS MATYIJÁNAK ELSŐ KIADÁSA

IRTA: DR. MEDVEZKY KÁROLY

(Befejező közlemény)

Cikkem egyedüli célja lévén, hogy a 400 éves kollégium egyik magyar ritkaságával foglalkozzam, ide kell iktatnom azt is, hogy a kollégium példányának érdekességét növeli az a körülmény is, hogy ezt forgatta és olvasta Mátray Lajos, szármári tanár és a szármári Kölcsey-kör megalapítója, aki először foglalkozott érdemlegesebben Fazekassal és megírta az életrajzát. Mátray a fővárosban nem talált adatokat, de a fővárosi könyvtárakban nem találhatta meg az első kiadást sem. 1887 őszén azonban véletlenül Debrecenbe került és a kollégiumban kerül kezébe a ritka editio princeps. A kollégiumi könyvtárban megvan Mátray könyve a szerző sajátkezű dedikációjával. Ebben olvashatjuk, hogy a Ludas Matyi első kiadása pedig „melyet én a debreceni főiskolai gazdag könyvtárból szereztem meg, igazán fehérruholt.” Ennek a címlapját és az elbeszélés szövegének első lapját közöljük hasábjainkban a mellékletben. Ez itt jelenik meg először. A második kiadás címlapja és illusztrációi már többször megjelentek.

De csakugyan olyan ritka könyv-e ez a Fazekas féle editio princeps? Nyilván csak szakértők dönthetik el a kérdést. A felelet nem olyan egyszerű, hiszen itt pénzbeli értékelésről is van szó. Id. Szinyei József, a nagy magyar életrajzlexikon író, Szinyei Józsefnek, a legnagyobb magyar finnistának utója, „rendkívül nagy ritkaságnak” tartotta, úgy hogy azt még Toldy Ferenc sem ismerte. Neki megvolt gyűjteményében. Tóth Rezső tanár, aki a Régi Magyar Könyvtárban kiadta Fazekast, azt állítja 1890-ben, hogy a mű első bécsi kiadása ma már nagyon ritka.

Sokáig azt hittem, hogy a kollégium példánya az egyetlen, ami közkönyvtár birtokában van. Több magyar könyvgyűjtőtől azonban úrv tudtam meg, hogy az első kiadás, ha valóban ritka könyv is, mégsem annyira, hogy belőle csak 1-2 példány volna. Ha nincs is közkönyvtárban, magános kézben akadhat. Cikkem megírásához ez is vezet. Hiszen a Debreczeni Ujság karácsonyi számában írt soraim nyomán került a kollégiumi könyvtárba Roncsik tiszteletdíjparancsnok ajándékából Fazekas Tislag órája, amelynek ezenkívül még egy példányról tudunk. Ez Kucsma Károly fővárosi tisztviselő birtokában van.

Dr. Trócsányi Zoltántól, a Nemzeti Múzeum főkönyvtárosától, aki a magyar könyvritkaságok kitérő ismerője, hallottam, hogy a Fővárosi Könyvtár Szűry gyűjteményében sok első kiadás is van. Itt csakugyan megtaláltam a Ludas Matyi editio princepsének egy példányát. A nemrég elhunyt Szalay Józsefnek, a szegedi Dugonics társaság elnökének birtokában is volt

egy példány. Az elhunyt néves magyar könyvgyűjtő szintén igen ritka könyvnek tartotta a Ludas Matyi első kiadását. Ha a mű első kiadása eddig annyira elkerülte az irodalomtörténeti figyelmet, annak részben az is volt az oka, hogy alig lehet hozzájutni. Innen magyarázhatom meg, hogy az olyan kitérő tanulmányba is, mint a Négysesy Lászlóé, aki kiadta a mivecskét a Magyar Remekírókban a második bécsi kiadás alapján, belécsúsztott az a hiba, hogy a mű második kiadásának címlapját közli az első kiadás címlapja gyanánt. Az igaz, hogy a második kiadás az első végérvényes szöveg, amelyet a szerző maga gondozott, de az 1817. éves bécsi kiadást maga Fazekas nevezte el második megjobbított kiadásnak.

Másrészt, hogy mi nem törődünk ezzel az ügyvel, mint tesszem azt a németek az Urfausttal, annak nemcsak az az oka, hogy nem vették eléggé komolyan a művet, hiszen külföldi vonatkozásaival nagyon is sokat törődtek és a forrás tanulmányok következtében Ludas Matyi az a mű, amiről aránylag nagyon is sok tudományos cikk jelent meg, hanem az, hogy nálunk még mindég nincs meg a kellő érzék a művek története és könyvtörténet iránt. Aránylag sokat törődünk az írók életének legapróbb részleteivel, de elhanyagoljuk a művek történetét.

Másrészt azonban megengedem, hogy a Ludas Matyi értékelésére nézve is nagy ingadozások vannak. Cikkem terjedelme nem engedi

meg, hogy ezzel bővebben foglalkozzam, hiszen voltaképpen csak a 400 éves kollégium egy ritkaságára akartam felhívni a figyelmet, amelynek magyar jelentőségén kívül külön helyi jelentősége is van.

Az említett Möriz-féle vélemény mellett (Möriz Zsigmond nagyon is jelentős műnek tartotta Fazekas művét) ott van a Budapesti Hírlap 90-es éveinek mozgalma, amely — megengedem hazafias felbuzdulásból is — díszes kiadását sürgette és egy Don Quijote-val felérő alkotásnak tartotta. Viszont olvashatjuk ennek az ellenkezőjét is. Láttunk egyszerű mellőzést, amikor irodalomtörténeti összefoglalásból, ahová nyilván a legjelentékenyebbek jutnak be, a felújítás korának komikus époszai között még említést sem érdemel a mű, vagy annak hangoztatását, hogy Fazekas egész irodalomtörténeti karrierjét csak egy véletlennek köszönheti. Azt azonban senki sem tagadhatja, hogy a múlt század elején a legolvasottabb könyvek közé tartozott és a nép legszélesebb rétegeiben ismeretes volt.

Ha már ilyen nagy gondot fordítottam az első kiadásra, kötelességem indokolni azt, hogy mi az, amit időtlen és időálló értékek tartok a műben. Időtlennek, azaz olyanoknak, ami nemcsak egy korban volt érték, hanem a művészet örök értéke. Az ilyen értékek időállóak is, mert rájuk nem fog az idő vasfoga. Különösen fontos ez Ludas Matyinál, amelyet — közfelfogás szerint — csak korának demokratikus célzatossága avatott irodalomává és nem az igazi érték.

Csak röviden utalok rá, hogy Fazekas leghatalmasabb fegyvere bizonyos öntudatos művészi primitíviség. Ez nem a népkönyvek egyszerűsége.

Matyi az átlagos emberi mértéket meghaladó nagy ember, aki mintegy Carlyle-féle hős, vagy Nietzsche Übermensché olyant tesz, ami szinte mesébe illik. Épp ezért szimbolikus és fainak képviselője. Képviseleje az ősi magyar vitusnak. Fazekas bizvást fordulhatott volna mitológiai protektorokhoz, Olympus isteneihez, Alekto furiához, már csak azért is, hogy az époszi apparátust karikaturázza ki vele, amihez, mint komikus époszirónak lett volna jussa. Vagy odajuttathatta volna hősét a Sátán karmába, hogy vele szövetkezve tétesse

meg jóhiszemű inkvizitóri tettel. A költő azonban öntudatosan mellőzött minden mitológiai apparátust. De kellett neki a mitológiai protekción helyett a saját ereje, bátorsága és tudománya, amelyet, mint autodidakta szerzett meg. Az önére-jében és a maga szerzete tudományában bízott főképp. Itt van a mű nagy nevelő értéke. Ezért nevezhetik el szerzőjéről iskolát.

De testesebb külszint sem igénykezett adni művének. Hódolt — bannálisan szólva — a rövid, de velős elvnek. Örök példáját adta a tervszerű egységes szerkesztésnek. Elmondotta, amit egy röpke óra alatt elmondhatni. Hiszen Döbrögit többször is elverethette volna. De ki tudja, a földesúr kiáltott volna-e? Meg az olvasó? Ez is unta volna a többi.

Cikkemet azzal kezdtem, hogy a könyv metamorfózis ment át. Épp úgy mint Faust, vagy Az ember tragédiája. Magam is Madách-érdeklődésem révén jutottam ide, hogy ezt a változás ennyire meglassam. Fazekas is elküldötte művét Kazinczynak, mint Madách Arany-nak. Fazekas is hallgatott a jó szóra s a második kiadásában hiába keressük az editio princeps érdekesebb fordulatait. Nem találjuk, hogy Matyt két zöldinges hajdu lefofozta, mire a Döbrögi, udvart a katzaj és hahoták kitsiben hogy fel nem emelték. Majd Döbrögi horkantása olyan, mint amikor a kant megdöfkik a szívén s a sebje miatt legutolször elszusszantja magát. Ezek kívánságok a második kiadásban. Mátvás püffölését sem nézi többé Döbrögi civis módra a folyosóról fél-könyvökön, hanem kifinomult úri attitűdében „börös kar-székéből szemléli. Meg az egész történet a kereszties hadjáratok idejére tetetett át. Van ebben valami az akkori debreceni észjárásból, amely a fureszságokat és paraszteréseket ebbe az időbe szerelte transzportálni.

Amint azonban az első kiadásban látjuk, Döbrögi úr a jóságán „bölcsen” vigyázott az aralakulásokra, azokat gondosan szabályozni akarta. Ez a rendszerezés alapjában véve üdvös igyekezet. Ezt megint a Fazekas korabeli Debrecenből csepenhetett a műbe. A kiinduló pont itt van. Városunk akkor egyébként in floribus volt. Az ország legnépesebb városa. Felülmúlt az akkori fővárost. Pozsonyt és már akkor erősen fejlődő Pestet. Pélldás rend az egész vonalon. Nem lehetetlen, hogy még az aralakulásokkal is törődtek. Akadhatott falusi suhanc, aki szembeszállt a hatósággal. Meg is kapta a magáét. De res azért nem volt. Fazekasnál sincs, mint némely irodalomtörténet mondja, Matyt csak úgy primitíven, minden apparátus nélkül megfozják és hevenyében ötenet vágnak rá. Mindez átalakul a második kiadásban. Fazekas teljesen Matyi nértjára áll. De az eredeti elgondolás nyomai mások az editio princepsben.

Fazekas művének keletkezése idejében alakult ki Debrecenben mindaz, mit minden autchtón részrehálás nélkül, a magyar nemzeti művelődés megmozdulásának kell tartanunk. Ekkor keletkezik Debrecenben az első magyar tudományos irodalmi és művészeti társaság. Ha szerencsésebbek a viszonyok, Debrecen lett volna irodalmunk igazi központja. S szerencsésebb viszonyok között Fazekas is rangosabb íróvá nőtte volna ki magát. A város büszkesége, a polgárság filléreiből alapított kollégium, amelynek tisztviselője költőnk. A kollégium is ebben az időben állott fejlődése csúspontján. Versenyzett még a budai egyetemmel is. Ezt pedig első sorban az akkori tanárok kvalitásainak köszönhetta.

MNB. eng. sz. 737.

Német nyelvtanfolyammal egybekötött

AUSZTRIAI NYARALÁSOK

A Magyar-Osztrák Társaság védnöksége alatt német nyelvtanfolyammal egybekötött nyaralási akciót rendez a Transcontinent Utazási Iroda a romantikus Karinthában, a gyönyörű Wörthi-tó partján, Maria-Wörthben, Johann O. Trebitz német nyelvtanár vezetése mellett.

RÉSZVÉTELI DÍJAK: 1 hétre P 138.—, 2 hétre P 189.—, 3 hétre P 230.—, 4 hétre P 286.—.

A részvételi díjakban bennefoglaltatik: útiköltség Budapesttől—Budapestig, kifestálan lakás és ellátás, nyelvtanulási díj, strandfürdő-hérelt, gyógydíjak, borralvások és podgyász-szállítás.

INDULÁS: Augusztus 1-én, augusztus 8-án és augusztus 15-én.

Részletes prospektussal szívesen szolgál a DEBRECZENI UJSÁG kiadóhivatala.

Részvételre levelezőlapon is jelentkezhet a

transcontinent

Utazási Irodánál, Budapest, V., Dorottya-utca 7.

2 hét Párisban

tökéletes programmal, kitérő elszállással igen olcsó árakon.

A Szegedi Szabadtéri Játékok

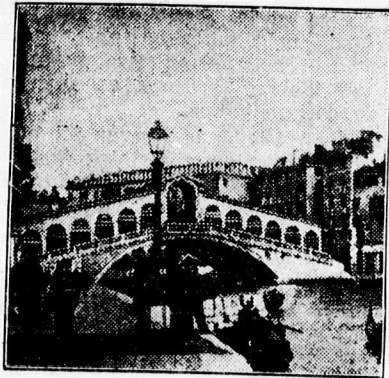
központi irodája: Budapesten a Transcontinent Utazási Iroda, Szegeden a „Délmagyarország” kiadóhivatala.

Jegyelvételről és lakásról mielőbb gondoskodjék

ESTI SÉTA VELENCÉBEN ÉLMÉNYEKKEL ÉS CSALÓDÁSOKKAL

Az Adria langyos vize halkan mosta a partot s messziről még hallatszott a serenata hangfoszlánya. De ez már nem érdekelt minket. A Palazzo Ducale, a híres Dogepalota az esti világításban egészen mesészerűen hatott. Felvidéki festőbarátunk az arkádok oszlopainak rölfijeit magyarázta túltengő fantáziával. Amint a rölfiket nézzük, két olasz fiatalember lép hozzánk.

A Rialto hídja

Sebes szavak kíséretében gyufát gyújtanak s előbb olasz, majd német szövegű előadásba kezdenek. — Csak talán nem gondolják ezek, hogy most este 10 órakor végighallgatom ezeknek az oszlopoknak illusztrációs magyarázatát, — fordultam megrökönyödve Sándor felé.

— Az legalább tíz lírába kerülne, — jegyezte meg Sándor s nagynehezen lerázta nyakunkról az önkéntes csicszerónékat.

A Doge-palota oszlopai külön-külön is építészeti és művészeti remek. Minden oszlop különböző díszítésű, de engem zavart, sőt bosszantott, hogy a fehér oszlopokat fekete csíkok, valószínűleg esőnyomok éktelenítik.

A Piazzán

Piazzának a Szent Márk-tér kisebb részét nevezik, amely közvetlenül a tengerre néz. Itt két pompás monolit-oszlop ragadta meg a figyelmünket. Egyiken Szent Márk jelképe, az oroszlán szobra áll, a másikon pedig a sárkányt elliptró Szent Theodozius. Sándornak különösen tetszett a két hatalmas monolit, melynek történetét már előzően olvasta. Most ő tartott felvidéki barátunknak előadást arról, hogy az egy kőből való oszlopokat 1128-ban hozták Velencébe Görögországból.

A késő esti órák ellenére mind a Piazzetta, mind pedig a Szent Márk-tér zsúfolva volt emberekkel.

A nagyszemű, karcsú alakú, de me-rev lábú olasz lányok az anyjukkal karanfogyva sétáltak. Már itt fel-fűnt nekem, hogy az olasz úrilányokat szorosabb kordában tartják, mint a mi lányainkat. A tömegben

természetesen akadt sok olyan nő is, akik férfitársaságban voltak, de ezek vagy németül, vagy angolul, vagy pedig franciául beszéltek. Ezek idegenből jöttek megcsodálni a „Tenger Királynőjét.”

Feledhetetlen élmény: a Szent Márk-templom esti fényben

Gyönyörű este volt... Mikor a Piazzettáról a Szent Márk-templom elé értünk, mindhármónknak elakadt a szava.

— Ez igen... ez gyönyörű! — sóhajtottam megbabonázva.

A patriarchiai székesegyház az esti megvilágításban valóban feledhetetlen élmény volt számunkra. A román és gót stílusban épült homlokzat a maga gazdag pompájában és arany háttérű freskóival szinte túltett minden művészi fantázián. A homlokzat fölött régi római bronzlovak állnak. Ezeket a szobrokat állítólag a XIII. században

Konstantinápolyból zsákmányolták s diadalmas jelvényként helyezték a templom ormára... Kár volt! En bizonyos stílustalanságot éreztem abban, hogy egy templom oromzatán bronzlovak állnak díszítő elemként.

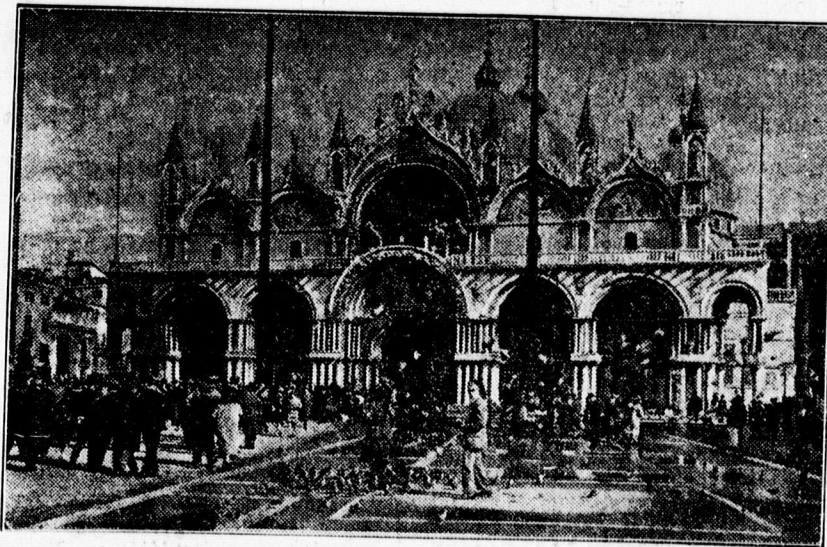
Mindez nem kisebbitte élményem intenzitását s a templommal szemben leültem az egyik hatalmas zászlórúd talpzatára, melynek bronztartóit Leopardo öntötte 1505-ben, huszonnégy évvel a mohácsi csata előtt. Sándor is mellém ült és hangtalanul néztük, bámultuk, csodáltuk Contarini és Bon remekművét.

Felvidéki barátunk kalandot keres

Amíg mi Sándorral a templomot csodáltuk, mögöttünk a szabályos négyszögletű Szent Márk-téren élénk élet zajlott. Festőbarátunk a maga 27 esztendejével élő szépségek után vágyott s egyszer csak

menf. Feltűnő olasz szépség volt s az előbbi tapasztalatok után különösnek találtam, hogy egyedül sétál a Szent Márk-téren.

— Ugy látszik, sikerülni fog a kaland, — mondtam Sándornak.

Szent Márk-templom

hirtelen felállott mellőlünk. Egy csinos magános nő körül sétált, miközben szemével felénk hunyorított.

— Ezzel érdemes lesz kikezdeni, — mondtotta halkán magyarul.

A nő közömbösen mérte végig barátunkat, aztán lassan tovább

— Pedig nem „olyannak” látszik, — jegyezte meg ő.

Barátunk vakmerően körözött a nő mellett, de hirtelen sarkon perdült és visszacsatlakozott hozzánk.

— No mi az? ... Megfutamodtunk? — kérdeztem gunyosan.

— Nem egyedül van, — mondtotta búsan a festő.

Közben ugyanis egy férfi lépett a szép nő mellé és belékarolt. Hihetőleg a férje volt. Előbb a kávéház előtt ültek az úgynevezett terrasz-

A Campanile

szon s míg a férfi a fizetéssel volt elfoglalva, addig a nő lassan megindult. Fizetés után azonban a férfi utólérte s együtt mentek tovább.

A Szent Márk-tér egyéb nevezetességei

Barátunk felsülése borsos megjegyzéseket váltott ki belőlünk, de ő nem haragudott meg. Azzal biztatta magát, hogy ami késik, nem múlik. Ebben azonban tévedett. — Velence is erkölcsös város, ahol az idegeneket csak átutazó vendégeknek tartják s a velencei nőkre egyáltalán nem bír vonzóerővel az idegenekkel való szerelmi barátkozás, ami nálunk, sajnos fordítva van. Ezt meg is mondtam festőbarátunknak, de ő csak fölényesen legyintett a franciaországi élményeire hivatkozott.

— Franciaország a kokortéria hazája, — mondtam kissé élesen, mire barátunk visszavágott:

— Eppen ezért legszebb az élet Párisban.

Nem vagyok hipokrita, de ezt az okoskodást nem tudtam elfogadni. Sándor látta, hogy meddő vita készül közöttünk, ezért intett, hogy menjünk tovább.

Ebben a pillanatban mély zengésű harangütések hangzottak fel. Ahogy a templommal szemben álltunk, balról felől a Torre dell'orologio-ra esett a tekintetem. Ez a gazdag kiképzésű óratorony, amely Pietro Lombardo alkotása és 1496-ban épült, gazdag kiképzésével valóban nagyszerű építészeti alkotás.

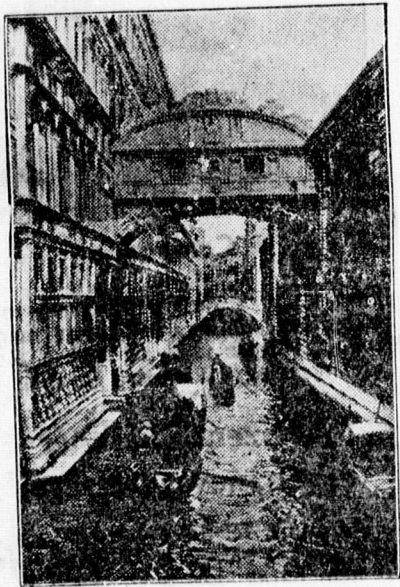
Ekkor azután alaposan szétnéztünk a világ egyik legszebb térére.

A Campanile hatalmas méreteivel magával ragadja az emberi képzeletet, de bennem illuziót robbant az a tény, hogy a híres velencei harangtorony 1902-ben ledőlt s ez a mostani Campanile már a XX. században építették a régi mintájára. Sokkal jobban érdekelték a teret befogó Procuratia-paloták, amelyek az építészeti művészet remekei. Arkádjai alatt a budapesti Váci-utca emlékeztető fényes üzletek sorakoznak. Szemben a templommal balkéz felől előkelő kávéházak vannak s a kávéházak arkádjai előtt az asztalok körül elegáns közönség szórakozott.

Feltűnt azonban, hogy nem minden kávéházban szólt a zene s ahol volt is zenekar, az sem közelítette meg a magyar nívót. Ilyen zenekarokkal a debreceni úri kávéházak sem tudnának reuzálni. De az olasz nép nem igényes és Velence a maga lagumával, 300 hídjával s a halkán zsongó Adriájával olyan staffázs, amely könnyen megszédíti az idegent és a benszülöttet egyaránt.

Megnézzük a „sóhajok hidját“

...Éjjel felé a Szent Márk-tér is lassan kezdett kiürülni. A villanylámpák még ragyogtak, de a téren már csak az idegenek lézengtek. Sándor indítványára visszatértünk a Piazzetára és elcsátunk a Doge-palota előtt a tengerparton. A vizen

Sóhajok hídja

egy két kéményű hatalmas testű hajó ringott: a Marco Paolo, melyet megelőzően a trieszti kikötőben láttunk.

Elgondolkozva lépegettünk a tengerparti sétányon, a Riva degli Schiavonin, ahol ebben az időben már nem volt kávéházi és vendéglői élet, így aztán sem sörrel, sem borral nem olthattuk szomjunkt, mely újra és újra jelentkezett. Az első útunkba eső csatornánál benézünk az alvó és titokzatos Velencébe.

— Az ott a sóhajok hídja, — mutatott Sándor egy zárt függőhídra, mely egy kicsit valóban emlékeztetett arra az átjáróra, ami a debreceni városházát összeköti az adóhivatal épületével. A különbség inkább csak a sóhaj minemiségében rejlett.

Ezután jónak láttuk, ha hazatérünk. Közben megállapodtunk abban, hogy másnap reggel harmasban megnézzük a Szent Márk templomot. A Szent Márk-térről az épületek sikátorain keresztül érkezünk el a Ponte Barozzihoz. A

szalodánk már csendes volt s amikor csengettünk, maga a tulajdonos nyitott ajtót. Felvidéki barátunktól elbűcsúzva, Sándorral felmentünk a szobánkba. Itt alaposan lemosakodtunk, aztán bebújtunk ágyainkba.

A nyitott ablakok alatt lágyan

hullámozott a Canale Barozzi s a tenger vizének nyers szaga áporodott büzzel keveredett. Sándor lassan elaludt, de nekem csak későn jött álom a szememre. Egy szőke magyar lányról álmodtam, aki egy rózsaszállal bűcsűzött el tőlem a budapesti Déli-pályaudvaron...

Dezsőkémnek

Forró a kezem aranyos fiam
a homlokodnak selyme tűzparázs,
soha nem látott fények villódzának,
két nagy szemednek sötét bársonyát.
A mosolygásod halvány, mint a napfény
ha áthorogják őszi fellegek,
hová lett dala a kacagásnak,
s a jókedvnek, mely együtt járt veled?
Nekem nem maradt semmi mi öröm,
csak az, amit a lelked rámvetett.
Az a sugár, mely a szívemhez ért.
Nem maradt más csak az a szeretet,
melyet te adtál mosolyban nekem.
Szomorú lett a rózsá, mert pirját
ellopta halvány arcodról a kór
sápadt fehérre csókolta szirmát.
Vajjon meddig még, meddig lesz kétség?
A mosolyodon meddig lesz ború,
mikor derül fel piros kacajjal,
ajkad, s a szívem ilyen szomorú,
vajjon meddig lesz, meddig lesz fiam?

K. DIÓSZEGI ILONA.

MISS PALLAY MARISKA a youngstowni angol iskola fiatal igazgatónője DEBRECENBEN

Az angol társadalom asszimilációja fenyegeti az amerikai magyarság egyes rétegét

Hatéves álom, mely most vált valóvá

Miss Pallay Mária hatéves vaszorgalom és türelem után végre elérte, hogy Magyarországra jöhetett. Ennél szebb álmot, azt hiszem, hogy egyetlen Amerikában élő, második generációhoz tartozó magyar sem álmodhat. Miss Pallay Mária szülei is Kassa mellől vándoroltak ki réges-régen Amerikába, ahol küzdelmes munkával sikerült biztosítaniuk maguk és gyermekeik életét. Ők többször is jártak kivándorlásuk óta az óhazában és most maguk helyett családjuk személynévét, az Ohio állambeli Youngstown város egyik angol iskolájának fiatal igazgatónőjét küldötték el, hogy tele szívja magát egy életre az óhaza mámorító levegőjével. A köszénbányák, földgáztelepek nyomozó kincshalmazai, a száguldó élet kérelhetetlen rohama elől Magyarországra, közelebbről Debrecenbe jött pihenni és tanulni Miss Pallay Mária. Néhány napja tartózkodik még csak Debrecenbe, de eltökélt szándéka, hogy a közeljövőben ismét visszajön Magyarországra.

Newyorktól Hamburgig a 'Deutschland', óceánjárón

Hat évig álmodta Miss Pallay Mariska azt a szép álmot, hogy egyszer Magyarországra jöhet. A youngstowni iskolában megtették a szükséges előkészületeket a következő iskolai évre, megváltotta hajójegvét, bűcsűsöket lehelte szereteteire és expresszen elrobogott New Yorkba, ahol felszállott a hatalmas óceánjáróra. Utitársa egy Ameriká-

ból hazatérő német leány volt, akivel rendkívül kellemesen töltötte el a nyolcnapos óceáni útát. Hamburgban szállott szárazföldre és csodálkozva nézegette Európa nagy városainak pompás, virágos parkjait. Nagy örömmel tapasztalta, hogy az úton mindenütt a legnagyobb udvariassággal voltak vele szemben. Az, hogy valaki az USA állampolgára, még Európában is megkülönböztetett tiszteletben részesül.

Veszélyben az amerikai magyarság második generációja

Ösztönösen vetődik fel az emberben az a kérdés, hogy ha már az amerikai magyarság második generációjának egy ilyen komoly képzettségben részesült és olyan előkelő pozícióban levő tagjával kerül szembe, érdeklődjön annak a magyar tömegnek a sorsáról, amely már az újhazában született, nevelkedett és éli életét.

— Erre nézve igen szomorúan válaszolhatok, — mondja Pallay Mária, — mert igen súlyos okaim vannak a sötétenlátásra. Minden magyar törekszik arra, hogy kedves, meghitt otthona legyen. Mindenki szívzorongva várja a magyar rádió híreit, különböző műsorszámait, mindenki érdeklődik a magyarság megmozdulása iránt, azonban némi asszimilációs folyamat már nagyon erősen kezd kialakulni.

— Miből lehet ezt biztosan észrevenni?

— Magyar fiúk angol lányokat vesznek feleségül, magyar lányok angol fiúk feleségei lesznek és nagyon sok esetben megtörténik, hogy hónapokig sem mennek vissza az édes szülői házhoz. Egyetlen találkozó az a két magyar nemzeti ünnep, amelyet ragyogó formában ünnekel minden évben. Sajnos sokan már erről is elmaradnak.

Fáradt, keserű sóhaj tör fel Pallay Mária felől és szomorúan gondolt azokra a honfitársakra, akik a magyarság szempontjából már veszendőben vannak.

— He nem jön valami csodálatos erős, lélekberagadó megmozdulás, — folytatja tovább a gondolatot fájdalmas hangon, — akkor bizony a legsötétebb színekben kell látnom az amerikai magyarság második generációjának sorsát.

Állandóan javul az Amerikában élő magyarok helyzete

Az Amerikába élő magyarok helyzetére terelődik ezután a szó. Köztudomású, hogy a kivándorlás elején, — ez természetes is, — nem a legrózsásabb volt a helyzete a magyarságnak.

— Milyen örvendetes változásokat lehet észlelni ezen a téren? — adjuk fel a következő kérdést.

— A kivándorlók családi kultúrája nem állott bizony valami magas fokon és talán erre vezethető vissza az is, hogy a magyarság közül még ma sem túlságosan sokan keresik fel az egyetemeket, annál többen kerülnek azonban gyakorlati pályákra.

— Azt önök is nagyon jól tudják, hogy Amerika a végtelék és lehetőségek hazája. En egyszerűen Miss Pallay Mária vagyok, meg van a szorgalmam és lehetőségem nyílik az előrehaladáshoz.

(Miss Pallay Mária valóban példát mutatott ezen a téren. Nehéz körülmények között szerezte meg egyetemi doktorátusát és ma, egészen fiatalon az egyik angol iskola igazgatója. Ilyen karrierrel ezen téren, úgy tudjuk, hogy a szűkebb hazájában sem sokan dicsekedhetnek el.)

— Milyen külső jelekben nyilvánul meg a magyarság megbecsülése?

— Elsősorban talán azt mondhatnám, hogy a munka az, amelyért mindenütt értékelik a magyarokat, akik lassanként az angol társaságok szívesen látott vendégei. Másik fontos megbecsülést látunk abban is, hogy a különböző amerikai rádiók időnkint magyar műsort is sugároznak, amit tömegesen hallgatnak megilletődve.

Felőrás beszélgetés után megállapíthatom, hogy Miss Pallay Mariska újhazájának abból az értékes típusából való, aki nemcsak hivatását imádja, de aggodó szeretettel figyel magyartáit minden lépésén és nagyon is tisztában van az amerikai magyarság jövőjével. Azért jött Magyarországra, hogy erőt, hitet merítsen magának a nemzeti érzések friss forrásaiból és visszatérve hazájába testvéreiben is erősítse a magyarság nagy faji gondolatát. (n. g.)

Félreértés

Az uzoráról híres pénzember céltól egy ismerősével és ezt mondja neki:

— Tudja mit, jöjjön fel a lakásomra, nézze meg híres festményemet, amelynek címe: Ali Baba és a negyven rabló.

— Nagyon örülök, vezérigazgató úr, hogy megismerhetem családját összes tagjait.

Nyári olcsó beszerzési források!

Zsiros archörre

utólagos garanciával
Sylvia araszszel miteszer
oldó, pórúsösszehúzó 1 ü.

1-

1 ü. **Szörtelenítő**

Eredeti Sylvia, minőség garanciával, kizárólagosan nálunk
szerezhető be. Dekája 30 fillér.

1²⁰

Apácaszappan

Eredeti Futurit színes szappantartóval együtt csak rövid ideig! Óriás darab.....

1²⁰

HEZOLITE

borotvakrém, propaganda csomagolás,
nagy tubus ..... -50
nagy dobozban, teljesen friss, 1.50 helyett 1.—
kicsi propaganda doboz, teljesen friss . . . 0.24

Papp Lajos illatszertáráiban

**Kossuth-u. 1.
Csapó-u. 58.**

Férfiszövet különlegességek
RENDKIVÜL OLCSÓ ÁRBAN
kaphatók

Mikó posztókereskedőnél
Debrecen, Piac-utca 4. sz.

Ha elegánsan akar
öltözködni,
keresse fel

FABIAN BELA

női divatszalonját!
Péterfia-u. 19.

Olasz fagyalt bár
TIRELLI-téle

PIAC-UTCA 40. SZÁM
ÜZLETÉT ÁTHELYEZTE
A PÜSPÖKI-PALOTÁBÓL.

Tropikál öltönyök P 25-től
Burett öltönyök P 9-től
Tartós mosó öltönyök P 8-től

a Belvárosi Férfi ruha
üzletben.
Csapó- és Vár-utca sarok.

Bizalommal
festéket, háztartási cikkeket
JUHOS JÓZSEF
festék szaküzletében vásárolhat,
mert ott ismertek az árak!!
Csapó-utca 103.

Olcsóságban
és izlésben
IBOLYA
virágcsarnok vezet!
KOSSUTH-U. 2.
Telefon: 17-61.

Nyári
sport ingek

lürdő-

dresszek

Választékos raktár!

dr Varga

úridivat
Piac-utca 22.

SIRKŐ nagyraktár
FRIEDLÄNDER JÓZSEF
kőfaragó

Debrecen, Ferenc József-út 60.
Főtelep:
Kassai-út. (A Köztetmetőnél.)

Fürdő cikkek
nyári divat újdonságok
legolcsóbban

FEUER DIVATHAZBAN
szerezhetők be
CSAPÓ-UTCA 26. SZÁM.
Szabott ár! Takarékoság!

Strandoló hölgyek!
Kellemtelen szörszálaitól egész
strand szezonra megszabadul a
„Hollywoodi” tartós szörtelenítő
eljárásommal.

Komáromi kozmetika
Bikabérbáz. Telefon: 19-56.

Prima selyemharisnya 1'78 P-től
Ridikül újdonságok m. színben!
Ernyők legjobb gyártm. . . 6 P-től

VITARIUS és SZENÁSSY
KOSSUTH-UTCA 2. SZ.

Órát, ékszert
BOROSNÁL

vegyen
és felelősséggel javíttasson
Batthyány-utca 2. sz.
Olcsó árak! Olcsó árak!

VASZONARU
FEHÉRNEMŰ

MEGBIZHATÓAN
KARDOS LÁSZLÓ
CÉGNÉL

**Strandtáskák, fürdősapkák,
fürdőcipők, női- és férfigumi-
kabátok nagy választékban!**

HAAS LIPÓT
Linoleum és Szőnyegáruház

Debrecen, Ferenc József-út 58. szám.
Megyeháza mellett.
Telefon: 29-63. Telefon: 29-63.

Sántha Károly cukrász
a Püspöki-palotában 2 helyen is.

Híres olcsó, finom
fagyalt és sütemé-
nyei közismertek!

Csokonai
ásványvíz

SZLIUKA
Szikvízgyár

**Órákban,
ékszerekben**
legolcsóbb
Halász!

Bőröndök, retikülök
legnagyobb raktára
KANTOR ERNŐ
ÉS TARSANÁL.

Mindig szép
lesz frizurája,
ha **dauerját**
MINK csinálja
HATVAN-UTCA 6.

Hölgyeim!
Legszébb nyári kalapjait
olcsó árban szerezhetik be
ARANYINÁL, Sas-u. 4
Alakítás modell után . . . 1 pengő

Rőfös,
divatárak,
pongyolák,
fehérneműk,
harisnyák p^o98
kis hib.

Cipő szükségletét
legelőnyösebben
NAGY BÉLA
cipőüzemében szerezheti be.
Dégenfeld-tér 11. Tiszapalota.
Nemzeti árúhitel könyvre is.

JÉGNÉLKÜL KÉSZÜLT
csemege fagyalt
Kiss Ernő
cukrászdájában kapható
BATTHYÁNY-UTCA 26.

Gál
orhopäd és
divatcipész
üzletét áthelyezte:
Szt Anna-u. 1. alá

BÉRAUTÓT
elegáns, modern kocsit
rendeljen
Szikszytól
DEBRECEN
Piac-utca 42 sz. Telefon 12-45.

fürdőruhák
legolcsóbban
Kerecsen-nél
Csapó-utca 8.
Nemzeti árúhitel könyvre is.

FERFI RUHAVÁSZON
ES TROPIKÁL
OLCSÓN
PETRIKNÉL
SZENT ANNA-U. 5.

Teniszütők
legnagyobb választékban
Kántor Ernő és Tsa-nál
Húrozást, javítást vállal!

Uj, speciális
gyógycipő különlegességek!

Fürdő ruhák,
tenisz zoknik,
sport ingek,
PETRIKNÉL
SZT. ANNA-U. 5.

Főzzön
és fürödjön
gázzal!

A gáz Debrecenben legolcsóbb egész Európában! Vezetesse be a gázt most a lakásába, mert ezáltal a nyári nagy hőséget sokkal könnyebben viselheti el főzésnél, fürdésnél, vasalásnál! A bevezetés félárba kerül, mert felét az állam adókedvezményben visszatéríti, — a másik felét 5 évi részletben fizetheti. Az autogeyszer azonnal adja a melegvizet. Egy fürdőhöz egy m³ gáz kell, ára 22 fillér. Sem reszót, sem spórt, sem autogeysert, nem kell vásárolni, mert igen olcsón bérbeadunk ilyeneket. Bővebbet mintaraktárunkban. Batthyány-u. 12. Telefon: 28-53.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS VILÁGÍTÁSI VALLALATA.

VAK VEZET VILÁGTALANT...

A VAK FELTALALÓ TALÁLMÁNYA VAKOK SZÁMÁRA

Rokos Milos gépészmérnök még 1918-ban vesztette el szemvilágát. Az egyszerű földművescsaládból származó fiatalember azonban a tragédia után sem vesztette el életkedvét, vakságában is továbbfolytatta munkálkodását, de ekkor már eltökélte magát arra, hogy életét kizárólag sorstársainak szenteli.

A VAKOK 95%-A ANALFABÉTA

A mai Csehszlovákia területén körülbelül 10.000 vak ember él és ezek közül 500 van, aki a vakok részére készült Braille-féle írás és olvasási rendszert ismeri, bár ezek közül is igen sokan vannak, akik az intézetben tanultakat elfelejtették. Ennek oka főleg abban keresendő, hogy a vakok részére készült könyvek előállítására igen költséges és egy 80 lapos Braille-féle könyv tartalma alig éri el a 20 lapos rendes könyv tartalmát. A Braille-féle könyv betűi a lapok anyagába szűrődnek, hogy a vak ember tapintással elolvashassa. Miután az eddig készült anyagok bizonyos mértékben lágyak voltak, igen hamar bekövetkezett az, hogy a gyakori tapintások következtében a szűrások kidomborodó felülete teljesen elsimult és így bekövetkezett az, hogy a könyv tartalmát a szó legszorosabb értelmében kiolvasták.

Rokos Milos, a vak mérnök tehát szükségesnek találta az eddigi módszer megváltoztatását és sikerült is

egy olyan anyagot készítenie, amelyből készült vakírási könyvek korlátlan ideig használhatók a domború írásjelek elkopásának veszélye nélkül.

A VAK GÉPET KONSTRUÁL

Használatban van egy írógép-fajta is a vakok számára, Braille-féle írásmód szerinti beosztással. Ennek az írógépnek pedig az volt a hátránya, hogy iratok rajta csupán egy példányban készülhettek. Rokos most e téren is meglepte sorstársait. Feltalált egy olyan módszert, amelynek segítségével az eredeti példányon kívül még két „másolat” is készíthető.

Találmányai révén Rokos Milos mérnök olyan nagyrabecsülést szerzett, hogy a „Csehszlovákiai vakok Egyesületének” intézőjévé választ-

tották meg, hogy minden tevékenységét most már tényleg kizárólag a vakok helyzetének javítására szentelheti. Rokos egyébként ipar-éreméket szerzett „vak könyvkötő” üzeme is, mely csak vakokat foglalkoztat és nem csak a régi vakírási könyvek bekötésével, hanem azok konzerválásával is foglalkozik.

A SUGÁRBILLENTYŰ

Azok, akik vakon születtek, nem tudnak maguknak még képzeletben sem képet alkotni arról, hogy valaminek, például egy hídnek, várnak, vagy bármely közlekedési eszköznek milyen formája van. A vakok egyik iskolájában hosszasan kísérleteket folytattak az ilyen vakon született egyéneknek szűrtrajzos eljárással való oktatására, illetve ilyen rendszerrel próbálták velük egyes

testek alakját. Ez az eljárás azonban igen hosszadalmasnak mutatkozott és a legtöbb esetben eredménytelenül is zárult. Rokos ezen a problémán is átsegítette sorstársait, mert egy olyan gépet konstruált, melynek segítségével a vakok tanítója igen rövid idő alatt megismerteti tanítványával az u. n. „sugárbillentyű” segítségével. a testek idomát.

AZ ELEKTROMOS KARMESTER

Rokos Milán azonban nem csak technikus, hanem kifűnő szobrász, plasztikus festő és elsőrendű szakács is, ki nem csak saját, hanem felesége részére is naponta süt, főz és mindezeket felül elsőrendű muzsikussal is. Ezideig több saját szerzeményű zeneművét közvetítette a rádió is. Rokos oly nagy zenekedvelő, hogy egy igen képzett zenekart állított össze vak barátai köréből. Hogy a karmester hiánya ne okozzon zavart, ismét tudásához folyamodott és megszerkesztette az elektromos karmestert. A zenekar valamennyi tagjára egy karóraszij-szerű érintkező kerül felesatolásra, úgy, hogy a kéz csupasz része egy kis fémlapocskával érintkezzék. A karmester aztán egy billentyű segítségével vibrációs úton adja a zenészek értésére a követendő ritmust és hangerősséget.

UTAZÁS SZERTE A NAGY VILÁGBA...

Rokos Milán találmányai eddig csak hazájában váltak ismeretessé, bár Prágában nagy sikerrel használták. Ebben az évben azonban meg akarja ismertetni a világ összes vakjaival és e célra elsősorban a közeljövőben Varsóban megartandó vakok eszperantista világkongresszusán lép a nemzetközi nyilvánosság elé.

Kuruc ébresztő

Ebredj pajtás, kurucok ékessége,
Aki voltunk hős Rákóczi seregébe!
Keltsük fel a holtakat mind egy szállig,
Figyelmezzé ránk a világ, — majd elvállik.

Nézd csak pajtás, odafönn a magas égen
Hulló csillag nem tudja, hogy hová térjen.
Fagjuk össze süvegünkbe, el ne szálljon,
Tüzzük körül tábornútnak a határon.

El ne vesszen hitangul a kuruc vére,
Magyaroknak legyen végre békessége,
Keltsük hát a halottakat mind egyszállig
S rajta, Nagymagyarországért — mindhalállig!

RADVÁNYNÉ RUTTKAY EMMA

Szenvedések és Szenvedélyek

Regény.

Írta: POPOFF MIHÁLY

(6)

A bolsevizmus meghal,
De Oroszország élni fog!

Aztán nagy csörömpöléssel belevestett a vörös lovasjárőr az éjszakába.

Estefelé félig összefagyunk már, mikor ránk talált egy vonuló fehér kubáni kozákezed.

Elvittek egy közeli kozákkal, ahol a falu atamanja régi jó ismerősöm volt. Az öreg apostol-szakálú kozák félrehívott és így szólt hozzám:

— Nézd bátyuska, ebben a zavaros világban úgyis elpusztul, az ördög lesz itt minden. Nesze, adok neked jó szekeret, két jó lovat, ennivalót. — Felesége pompás kozák bundát, prémsapkát adott.

— Erre menjetek a vasútvonal mellett — oktató az öreg ataman, mikor már szekéren ültünk. Holdmann hajtott. Az öreg még motvógott valamit, aztán a zsebébe nyúlt:

— Nesze már no, ezt meg majd nem elfelejtetem és kis kopott bőr-

zacskót nyomott a kezembe, a zacskó súlyos volt mint az ólom s mielőtt még szólhattam volna, az öreg végigvágott a lovakon, maga pedig sietve elballagott visszafelé. A zacskóban 40 arany volt, jó cári aranyak. Aldott jó öreg kozák. Még azt sem akarta, hogy megköszönjem.

Mentünk a vasút mellett. Már jócskán elhaladtunk mikor három batus, botorkáló alakot pillantottunk meg a hóban.

— Nini — mondtam, mikor közelebb értünk — ez meg az én jó barátom Vaszilij Finnlandszkij tisztelendő Uszty-Hoperszkaia Sztanycából, diakónusza és kántorja társaságában.

— Üljetek fel ti gyalogapostolok — kiáltottam rájuk és menünk együtt. Felültek és a lovak vágtatva vittek bennünket az ismeretlen végzet útján az ismeretlen és kietlen jövő felé. 1919 hideg ködös estéjén, Karácsony előtt pár nappal.

IV. FEJEZET

Ejszakára kis kozákkalubban próbáltunk meg szállást keresni. Bizony abban az időben már mindenki fázott a menekültektől és rekedtre beszéltük magunkat míg végre egy egészen szemrevaló fiatal özvegy hajlandónak mutatkozott, hogy befogadjon bennünket.

— No — gondoltam — mégis csak van nekem némi szónoki képességem, mert erősen hittem, hogy a takaros menyecskét az én orációm hatotta meg és ennek köszönhető, hogy fedél alatt töltjük az éjszakát. Ha tudtam volna, hogy minek köszönhetjük a szíves vendéglátást, aligha ott nem hagynék

a jószágos tündért és kedves hajlékát.

Annyit mindenesetre észrevettem, hogy a menyecske nagyon nézegette a lovakat.

— Jó lélek, — gondoltam szinte meghatódva — még az állatokat is szereti!

A „jólélek” egész türhető vasorát készített és miután jóllakva üldögéltünk a tűz körül, úgy találtam, hogy egész megváltozott a világnézetünk. Finnlandszkij tisztelendő kenetes szónoklatot intézett a menyecskehez aki arcát el-el rejtte kötérvébe, vidáman vihorászott. A diakónusz már egyenesen „kedves lányom”-nak szólította jófékony nemünkét és fensőbbeséges jóindulattal lapogatta meg a hátát. Láttam, hogy a megható köztársasági végén kántorunk még alighanem megkéri majd a szép özvegy kezét. Legalább is olyan adag vidám világnézet sugárzott a derék énekmester orcájáról. Közbeléptem hát és miután Holdmann is megjelent a színen, aki eddig a lovak körül piszogott — lefekvést vezényeltem. Mivel pedig a lólopás mindig a kedvelt iparágak közé tartozott Nagy-Oroszországban, megszerveztük a lovak éjjeli őrségét. Előbb én, aztán Finnlandszkij, aki után a diakónusz és rangsor szerint a többi tagra került volna az őrség-sora. Azonban a diakónuszra már nem került a sor, mert akkorára már minden őrizni valónk a lovak emlékére és egy keserű tapasztalatra zsugorodott.

A dolog úgy történt, hogy miután szerény személynem befejezte a lovak és a szekér feletti őrködést, felráztam Finnlandszkij kollégámat és lelkére kötöttem, hogy úgy vigyázzon a lovakra, mint a lelke

üdvösségére. Finnlandszkij kijelentette, hogy a lovakra még sokkal jobban fog vigyázni. Azzal magánakanyaritotta a kozákbundát és vészjelző ábrázattal helyet foglalt az istálló küszöbén.

Lefeküdtem. Azonban csakhamar felébredtem és lába aludtam el, újra mindig gyötrő álmaim voltak, amelyekből így kezeztem visszaverődni az ébrenlétbe. Állandóan azt álmodtam, hogy Finnlandszkij cirkuszi műlovar gyanánt akar fellépni, de nincs lova. Nem hisztem ugyan, hogy az álmok valamit jelentenek, de mikor harmadszor is felébredtem, feltámaszkodtam és kiballagtam az örökös tisztelendőhöz. Annál is inkább kimentem, mivel már a forrácon zajt hallottam, mely fűrészeléshez és léhorkanáshoz hasonlított. Két lépéssel az istálló előtt voltam. Azonban be kellett látnom, hogy a zaj eredetét illetőleg tévedtem. Itt nem fűrészeltek. Ló nem horkantott. A fűrészelési hangmélét azért omlott össze, mivel Finnlandszkij atya egész hosszában elnyulva komótosan feküdt a földön, fejét az istállóküszöbre nyugtatva. Nem fűrészelt. Ellenben hortyogott oly félelmetesen, hogy ehhez a hangtüneményhez képest a gőzfűrés hangja is csak légy neszként lett volna fogható. A lovak... hát azok pedig nem voltak sehol. A szekér hasonlóképpen. Mindent elloptak. Csak Finnlandszkijt nem.

— Kéjj fel te szerencsétlen, — ráztam meg az alvót, aki végre is, miután már a eszmaorral is közbeléptem, mennyei nyugalommal nézett fel:

— Mit okvetetlenkedsz folyton te Mihály, jobb lesz ha lefekszel és hagyod az embert aludni. (Folytatjuk.)

MAGYAR ASSZONYOK

Nyári divat 1903-ból

(Szóserinti idézet egy régi divattudósításból)

„A nyári divatot ismét új életet keltő szellő hozza mozgásba — mint ezt a szencziós ruháink és a szövetek pártatlan sokfélesége mutatják. Ez utóbbiak keresett egyszerűsége és kényserített hája nagyanyaink idejét hozza emlékeztetünkbe. A batiszt és gázelmék színes nagy virágmintával bírnak, atlaszcsíkok vagy pettyekkel dúsan borítva. A legújabb divatú oxfordféle vászonszövet, úgymint a selyem, fehér alapon kék, rózsaszín és barna kockákkal látott; ezek kiváló friss és hűvös benyomást keltenek. — Nem esoda, ha ezen szövetek az ó-divatú ruháinkat új életre keltették s a falbalák, a burkoló és ivelt fodrok, a fűcsu s a hegyesderék képezik az idei nyári divat clou-ját. A derekuk majd mindig az alj fölé járulnak, hegyesek és halesonittal vannak ellátva: a rövid dudorujjak fodor vagy kézelőkkel végződnek, magas kesztyű egészíti ki őket. A többnyire igen magas fűző alakú öv a derékre járul, azaz a belsőderék az övet képező selyemszövettel van áthúzva, ezért a derék gyakran a hát közepén zárul. — Igen divatos a keresztbe menő derék s ugyanily gallérszél, ez utóbbinak végei a fűzőhöz alul vesznek el vagy pántokba szabva elől és hátul az övön vammak megerősítve.

Gyönyörűek a gáz, a musselin és batisztruhák keresztező, csipkefodrokkal szegélyezett Mária-Antonia-féle fichuval, ennek végei majdnem az aljszélét érintik. Ehhez járul a redingote alakú szabott alj keskeny tablier és festett, nagy íveket képező rózsafüzérekkel meg csipkefestonokkal. Ezen könnyed dísz és a sokféle finom színárnyalat remek képet alkot.

A vászonszövet étaminféle ritka szövésű és az angolvászony nagy kedveltségnek örvendnek; ez utóbbi fénytelen színeiben, különösen fehér és ércruben dívik. Első helyen a finom himzett mintájú vagy madécirabimzésű vászon áll. Kiváló helyet foglalnak el a bordűrökkel vagy különös himzéssel bíró vászonruhák. Igen fess és fiatalosak az egyszerű vászonra himzett pettyek, melyek az alj felé kisebbednek, a derékon pedig felfelé nagyobbodnak. Sikkes a termézetes színű vászonruha veres pettyekkel és veres selyemnyakkendővel meg húzott övvel. Ugyanez nagyon csinos veres vagy kék pettyes fehérvászonból vagy fehérpetyes kék vászonból. A selyemövet gyakran a pettyesimélt bíró bőrvö helyettesíti, csomó himzéssel és rézgyűrűkkel — ez utóbbi kiválóan sikkes párisi találmány.

A bőrápolás alapjai ✱ Irta: Doktor H.

Harmadik közlemény.

Külön fejezetet képeznek a foglalkozással járó bőrbetegségek. Ezeknek egy része túlértékenység folytán jön létre, akként, hogy a bőr húzamosabb, ismételt behatás következtében érzékenyebb válik bizonyos egyébként ártalmatlan szerekkel, vagy anyagokkal szemben. Az iparban előforduló bőrbajoknak, ezésmáknak tekintélyes része tartozik ide. — Sokszor oly mérvű a bőrbaj, hogy az illető kénytelen a foglalkozását feladni, vagy cserélni munkáját. Sokszor a háztartásban is találkoznak ilyenfajta bőrbajokkal a víz, szappan, mosogatólé, hűslé, só stb. túlzott behatása következtében, illetve azért, hogy az illető bőre ezekkel az anyagokkal szemben érzékenyebb válik. Ezen a téren is a megfelelő védelem, bőrápolás (gumikesztyű, bizsrozás, tisztálkodás) legjobb megelőzői a bajnak.

Am van a bőrápolásnak egy egészen más jelentősége is. Mint már említettük kötelessége az embernek, egyben jól fel-fogott érdeke is egészségügyi állapotának evidenciában, napirenden tartása. Mármost a bőr igen sokszor mintegy tükrö, vetülete belső betegségeknek. Elég ha röviden a kiütésekkel járó fertőző (gyermek) betegségekre gondolunk, miknek nem egyszer éppen a bőrtünetek az árulói. De rajtuk kívül is van egy egész csomó betegség, ami jó ideig észrevétlen marad, végül is az általa okozott bőrkütiés készíti a beteget orvoshoz, vagy igazítja az orvost is a helyes útra. Ez a körülmény is mutatja, érdemes a bőrünk állapotával törődni.

Az elmondottak rövid foglatatát képezik annak amit a bőrápolás definíciójában negatív voltában jelöltük meg. Jelzik azokat az ártalmakat, amiket kerülni kell, amiket orvosolni kell, hogy eljéj velhessük súlyosabb következményeknek. Az ellenük védekezés leghatásosabb módja a minél gyakoribb és alaposabb tisztálkodás. S így jutottunk el a bőrápolás második tényezőjéhez, amely pozitív irányt szab tevékenységünknek.

Szinte közhely számba megy az a megállapítás, hogy az országok civilizációjának fokmérője a szappanfogyasztás, víz és szappan a leghatásosabb bőrtisztítók. A szappan leoldja a felületet zsírtartókat a bőrnek és a legfelsőbb szaruréteget, míltal az ezekben felgyülemlett szennyelet és mikroorganizmusokat is eltávolítja. A porusokból kioldja őket az oda rekedt faggyúval egyetemben. Azáltal, hogy a bőr faggyúréteget leoldja, szárítja is a bőrt. Ez a normális faggyutermelés esetén nem igen szokott számbavehető panaszt okozni, azonban természetlőtől szárazabb bőrt egyének, vagy túlhosszú és gyakori fürdés (kiáz-talás) következtében — különösen meleg vízben — már észrevehető panaszt okoz. A bőr ilyenkor száraz, finoman repedezett, mint a régi porcellán máza, viszket, hűződik. Ezt vagy megfelelő szappanminőséggel, vagy fürdés utáni krém vagy megfelelő kenőcs használatával lehet ellensúlyozni. Különösen érzékeny az a debreceni és nyiregyházi vízvezetékkel való gyakori fürdés után.

(Folytatjuk.)

A GYERMEK RAJZA

A rajzolás rendszerint az utánzásból indul ki: a kisgyermek látja a felnőtteket írni vagy rajzolni s utánzni kezdi őket. A rajzolás kezdőpontja nagyon változó (11/2—4 év); eleinte kanállal, ceruzával vagy más hosszú tárgyval való célnélküli mozgás. A vonalak nem is összefüggők, mert hol éri a ceruza a papírost, hol nem. A gyermek nagy örömet lel a firkálásban, melyet önmagáért úz. Bühler szerint a firkálás — rajzolás leg-

főbb lelki forrása az ismételt mozgásokkal kapcsolatos **játkégyönyör**.

Jó idő telik bele, míg a gyermek egyszerűen csak tudatosan ébred a rajz kép-jelentésének ábrázoló szerepére. Rajz-jainak első és legkedvesebb tárgya az **ember és az állat**; később ház, lovasz-szekér, autó, mozdony, fa, virág stb. kerülnek a papírra.

A gyermek emberrajza vázlatos, rendezetlen s aránytalan; rendszerint egy

kör a fej, szemmel, orral és füllel. A fej-et ábrázoló körből két hosszú egyenes irányul lefelé: a lábak. Miért csak a fejben és a lábban merül ki az ember? Mert ezek kellenek a látáshoz, evéshez, járáshoz; ezek a legfontosabbak. A karok sokszor egészen hiányzanak vagy a fej aljából, sőt egyenesen a fejből nőnek ki. Nyak- és törzs gyakran hiányzik. Törzset esetleg csak azért rajzol, hogy gombot tehessen rá. Az első ábrázolások mind en face jellegűek, csak később jelentkezik a profilban készült rajz. Az átmenet fokozatos, a két rajzolósi mód sokáig keveredik. Az arcvonal felhőld, az orr oldalsó állású, a szem előre néz, a lábak oldalt állnak. A gyermek néha a papírt megfordítja, hogy a másik szemet a hátulpan rajzolja meg.

Az állatok közül főképp kutyát, lovat, macskát, disznót, madarat, halat rajzol. Székájuk: vízszintes vonalak a test, kör a fej, néhány egyenes a lábak számára. A növényvilágból a gyermek legelőbbször fát rajzol. Ábrázolása nyomon kísérhető a firkálásból. Ez ugyanis

két irányban fejlődik. A gyermek vagy először törzset rajzol, aztán ágakat, leveleket, gyümölcsöt, tehát a fát részekből összerakja, azaz szintetikus irányban halad; vagy pedig először az egész körvonalat rajzolja meg s aztán a részleteket azaz analitikus irányt követ.

A gyermek rajzolásának legjellemzőbb vonása, hogy nem a természet után, hanem **emlékezetből** rajzol. Ha tárgyakat vagy mintákat teszünk elébe, akkor is csak emlékezte alapján rajzol, mégpedig úgy, ahogy **szókta** a tárgyakat látni. Stern és Bühler szerint ezért rajzolja az ember szeméit és száját a leggyakrabban en face, orrát és fülét ellenben profilban.

A gyermek firkáló-rajzó ösztöne 8—10 éves korában kezd kiapadni: mikor kinő a mese korszakából, kinő a rajzó korból is. Szinte szegényen, hogy nemrég még oly primitíven rajzolt, amint büszke kezd lenni arra is, hogy a mesét már nem hiszi el. Az addig oly könnyűszerrel **ideálizáló képzeletet** most már a **valósággal** mind komolyabban ellenőrz.

KONYHA

Beküldte: dr. Vigh Antalné.

Jó nyári főzéseknek nagyszámában állnak most rendelkezésünkre. Zöldbab, tök, sóska, spenót, új burgonya, fejszalata, uborka, alma, sárgarépa, káposzta, karalábé, kelkáposzta nagy bő-ségben kínálkozik hogy elkészítsük belőle mindennapi főzésekkel s a hú-sos, édes zöldpaprika is jelen van hogy paradicsommal farsuljon a főzött-paprika szezonban.

A főzések elkészítési módja három típusba sorozható: **Angolos**: sósvízben főtt főzések, melyre darabka vajot teszünk. **Francia**: a „berakott módszer”, ha a vajhoz tejszín vagy tejföl járul pirított morzsával. **Magyaros** a rántott, habart főzések elkészítési mód, mely sikkerrel mérkőzik valamennyi más főze-léki típusal. A főzésekelt vagy darabokra tördelt zöldbab, a gyalult tök-káposzta, a gyalult vagy késsel vágott friss fejeskáposzta vezet a magyar nyári főzések közt, melyeknek leve nemes édespaprikával, jó tejjel, kis zamatos boreccel, petrezselyem, illetve kaporral fésítve remek nyári ételek.

Feltesznek tökhöz káposztához legin-kább a sertéskaromádli vagy egészben sült karaj, zöldbabhoz, paprikás burgo-nyához karaj, ramsztek, rostélyos, szó-val marhasült izlik legjobban. Egy ke-vés fűtölt szalonna is helyettesíve vagy a tetőjére pirítva, egyetlen sem ront. A következők számban egy pár különle-gesebb főzések elkészítési módját írok le.

APRÓSÁGOK

Tökéletes műmárványt tudnak már gyár-tani, mely megtevesztésig azonos kül-sejű a valódi márvánnyal. Az eljárás abból áll, hogy a márvány erezését fotomechanikus úton vizskát át egy üveglapra részlemezkekről, szórásí el-járással, aztán különleges lakkokkal fixirozzák. Mivel az üveg teljesen mentes minden lyukacsoságtól, rések-től, semmiféle bomlasztó elem nem hatolhat bele, szagot nem kap és széj-lal nem mülk. Így tehát az üveg vál-laikozik a márvány képviselőjére. En-nek a pólanynak nagy jövője van az üzleti portálok, egészségügyi beren-dezők, bizonyos bútorok, konyhafel-szerelési tárgyak stb. készítésénél.

Tejbár. Kedves kép került elénk egy folyóiratban: egy tejbárt ábrázolt, magas bárpulttal, magas székekkel, vakítóan ragyogó falakkal, nikkelezett esőlémpák fényével, intim kis aszta-lekkel, tisztasággal, egészséggel és — tejesüvegekkel! Ez a tejbár a finnek egyik kedves „lokálja”. Tejet szűrésöl-nek benne az ottani lumpok. Az utolsó szegig izléses benne minden, a fehér lakkozású fenyőfáburorok, a piros bőrrel bevont székek, zöldessárga fal-festés. Az a jóleső egyszerűség ura-lkodik benne, ami a finn iparművésze-tet s általában a józan északi államo-kat jellemzi.

ÜZENETEK

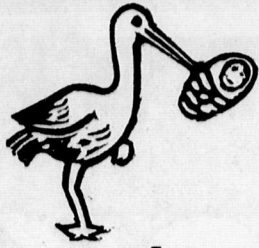
Akár. Nagyon örülünk, hogy megnyerte tetszését „A Magyar Asszony”-rovát és mindent megtalál benne, ami érdekli. Kérdésére közlöm, hogy ilyen intézmény nincs Debrecenben.

Pontos. Az ilyen eset számtalanszor előfordul az életben. Szegény leány volt, szeretett egy fiatalembert, de jött egy másik gazdag kőrő és hozzáment feleségül. Jómódban gondtalanul él, gyerme-kei vannak, az ura becsületes jólétkű ember. Most azonban felbukkant előbbi szerelme és azt írja, nem tudja, hogy mit cselekedjen. Csodálom! Egészen természetes, hogy a családjával kell ki-tartania, könnyelmű kalandokra nem adhatunk tanácsot.

„Meleg nyár” jellegre üzenem, hogy teljesen egyetérték Önnel Nemesen és nagylelkűen viselkedett: ez a cseleke-dete az emberek megbecsülését vívhatja ki az egész családja számára. Csak to-vábbra is haladjon ezen az úton, min-den rendbe fog jönni.

Szeleburdi. Most már nagyon nehéz lesz helyrehozni azt, amit elrontott. Végre is komoly felnőtt emberrel van dolga, aki nagy áldozatokat hozott ma-gáért, talán a legnagyobbat, amit egy férfi a nőért hozhat és Ön bizony na-gyon hálátlanul viselkedett. Már most természetesen nincs más mód, mint hogy elébe áll és mindent megvall nekí. Hogy azután ő mit fog szólni, hogy vi-seli el a csapást, ez valóban nagy kér-dés. Reméljük mindenesetre a legjobbat.

FIZESSEN ELŐ
A „DEBRECZENI UJSÁG”-RA!

A GÓLYA

— Lásd, megint mennyire igazam volt, mint mindig. — mondotta Jóbné férjének, miközben alakjára fájdalommal pillantást vetett. — Emlékezel, mit mondtam kirándulásunk alkalmával? — Hogy feledhetetlen lesz...

Jób homlokon csókolt hitessét s meleg becéző szeretettel szólt:

— Ó, kedvesem.

Napok, hónapok teltek. — Jóbék is minden előkészületet megtettek a jövevény fogadtatására.

Ezek az előkészületek olyan édesek, olyan kedvesek... A parányi kelengye illatosan, habosan, frissen feltornyozva állott a szekrény legszembetűnőbb helyén...

— Ha fiú lesz. — mondotta Jób gyakorta. — csak Benedek legyen. Jóbné Benedek ezredes.

Jób Benedek tábornok, Jób Benedek hadvezér...

Felesége mosolyogva hagyta rá s hozzáfűzte:

— Ha leány lesz, Ilonka lesz a neve. Jób Ilonka, Ili. Egyszerű, szép...

Es várták holdog nyugtalan-sággal, éles türelmetlenséggel.

Jób hivatalában egyik tévedést a másik után követte el. Főnöke maga volt az élő türellem, mint a főnökök általában, a végén azonban csak megunták s kifakadt:

— Hallja barátom, ez mégis csak hallatlan... Hol jár az esze?

— Ó, főnök úr, csak pár nap s hárman leszünk... Felesége őnagysága kisbabát vár.

— No jó, de mi köze magának ahhoz?... Ha őnagysága követne el egy-két összeadási hibát, azt még csak megérteném, de maga barátom...

— Szedje össze a sütnivalóját s örüljön...

— Örülök is, kérem, de úgy tül vagyok fűtve, mint egy kazán... Ez a nemes izgalom...

— Az én feleségemnek hat gyermeke volt. — mondotta a főnök. — A hatnál nem csináltam annyi összeadási hibát, mint maga Jób ennél az egy-nél... S annyira szórakozott, hogy jól teszi, ha eleinte közölkébe se megy az újszülöttnék, még rá találja ragasztani ezt az átkozott szórakozottságot...

Jób ezidőben még udvariasabb volt feleségéhez, mint egyébként szokott és igyekezett jó, tisztességes férjhez illően megkönnyíteni felesége nemirívlendő állapotát.

Kiss, rövid sétákat tettek. Olvankor még a reliküljét is elvette tőle s az asszony minden tiltakozása ellenére olyan finny fogadott fel, aki főzni is tudott, a Lizit. Amellett felesége fürdővizét maga hordta be a jól fűtött hálószobába s fürdés után maga hordta ki.

Jóbné mosolygósan, holdogan tűrt és szenvedett. Mert nem tréfa az a nagy nehéz várakozás, mely az új életet megelőzi...

Egy este, hogy Jób hazatért délutáni munkájából, már a konyhában szokatlan nagy sürgős-forgást talált. Kocogóné az okleveles kövér asszony vezényelte alatt valóságos mozgósítás volt ott.

Jóbot forró hullám borította el, arcát hideg lázas veríték lepte el:

— Jó napot, Kocogóné, jó napot... Már, már? — kérdezte rémülten.

— A nagyságos úr... Hm, egyébként ideje, — motyogta az asszony. — Jó lenne, ha nem tetszene most itt lenni, ilyenkor a férfi menjen el.

— Csak szeretném... Egy percre mennék csak be a feleségemhez... Homlokon csókolnám, hátha az megnyugtatóna, — dadogta

— Nem szabad nagyságos úr. Tessék elmenni sétálni s majd úgy kilenc óra után visszajönni, akkorára...

— Istenem, hová menjek?

Kocogóné szigorúan nézett rá:

— Ahova csak akar, csak minket hagyjon, egy perc időm sincs most a feleségemre... A doktor úr várja a lavort...

S már el is tűnt a hálószoba ajtaja mögött

A Lizi is megszólalt:

— Az orvos is benn van nála tekintetes úr. Nehéz eset lesz... De tán nem túlnehéz, hamar átesik a nagyságos asszony rajta, hacsak... Hacsak, hiszen tetszik tudni, hacsak nem gyün valami konkrikáció...

— En is olyan gyenge vagyok, alig állok a lábamon, — nyugtalanzkodott Jób.

Lizi székel kedveskedett:

— Tessék egy kicsinyt megpihenni.

Egy eszébe feketekávé-töltött az úrnak, közben gyakorta törölte kötőjéhez a kezét. Fehér kötő volt előtte. — Lehet, hogy semmi baj se lesz, a Kocogóné nagy feneket kerít mindennek... Azért csak jobb lesz, ha nem tetszik itt lábatlanoskodni...

Mondok valamit, hétkor kezdődik a mozi, tessék oda elmenni! Olyan klassz filmet játszanak. Én vasárnap láttam, halálra kacagja magát az ember. A Kabos olyan pofont kap benne, hogy szinte hallja az ember és szinte gurultunk a röhögéstől...

— Tehát lány lett! — állapította meg Jób. — Sebaj, bár jobb lett volna egy fiú... — Csakhogy megvan, hála Istennek... Bár én erősen bíztam benne, azt hittem fiú lesz... Benedeknek kereszteltük volna Tudja, Lizi, azt hittem fiú lesz. Katonát neveltem volna belőle.

— Katona! — sóhajtott Lizi. — De szép is lett volna... Nekem is volt egy-két ismerősöm... Az egyik a Blazsek Jankó már őrmester... Csak addig állta a harátságot, míg szakaszvezető volt... Már derogál neki a szakácsnő, most iparoslálynak udvarol a vacak! Felilem... De azért szép katoná...

— Ó, én most moziba menjek, míg szegény jó feleségem talán...

A hálószoba felől kétségbeesett sikoly hallatszott.

Jób a homlokát törölgette s fel-alá futkározott a szikra konyhában. Ha! Ha! Ha! — nyíra lüktetett, hogy a feje egészen megfájult.

Mindössze percek, óráknak tűnő percek teltek el, hogy Kocogóné karakterisztikus alakja kipihogott a konyhába. Már már szinte belülről ragyogta:

— Leány... Pompás leány... Akkor vette észre Jóbot:

— Na, ugye mondtam, kész... Semmi baj... A nagyságos úr meg csak nem fogadott szót, nem ment el...

— A fele-feleségem... Hogy van? — kérdezte libegve.

Kocogóné vállat vont: — Hogy van?... Na türelmes... Hanem a kislány, az éppen az apja...

— Bemehetek már?

— A fenét... Csak tessék elmenni Nem kelendő ilyenkor a férfi a háznál.

Kocogóné már vissza is iparkodott a titokzatos hálószobába s Jób hallotta, hogy maga után ráfordítja a kulcsot az ajtóra, hogy az úrnak eszébe se jusson a betolakodás.

— Bemehetek már?

— A fenét... Csak tessék elmenni Nem kelendő ilyenkor a férfi a háznál.

Kocogóné már vissza is iparkodott a titokzatos hálószobába s Jób hallotta, hogy maga után ráfordítja a kulcsot az ajtóra, hogy az úrnak eszébe se jusson a betolakodás.

— Bemehetek már?

— A fenét... Csak tessék elmenni Nem kelendő ilyenkor a férfi a háznál.

Kocogóné már vissza is iparkodott a titokzatos hálószobába s Jób hallotta, hogy maga után ráfordítja a kulcsot az ajtóra, hogy az úrnak eszébe se jusson a betolakodás.

— Bemehetek már?

— A fenét... Csak tessék elmenni Nem kelendő ilyenkor a férfi a háznál.

Kocogóné már vissza is iparkodott a titokzatos hálószobába s Jób hallotta, hogy maga után ráfordítja a kulcsot az ajtóra, hogy az úrnak eszébe se jusson a betolakodás.

— Bemehetek már?

— A fenét... Csak tessék elmenni Nem kelendő ilyenkor a férfi a háznál.

— Jóbné Benedek ezredes lett volna, Lizi...

— Nohiszen, nem ép róla beszéltek, nagyságos úr... A kis kisasszony is nagysága lesz, ha megnő... Csak az ilyen magamféléiről...

E percben megint nyílt a konyhaajtó s annak keretében Kocogóné arca jelent meg. Száját kapunagyságúvá nyitotta, amit belharsogta az apa fülebe:

— Fiú, pompás fiú!

— Tessék? — kérdezte Jób.

— hiszen az előbb leányt mondtott.

— Az az előbb volt, most meg fiú lett. — kacagott a nagy darab nő s hirtelen vizet tett fel egy edénybe melegíteni s rohant vissza a szoba felé, de visszafordult s mintegy megnyugtatólag mondta: — Tessék megnyugodni, harmadik nem lesz.

Jób egy pillanatra maga elé meredt, aztán felkapta fejét s harsányan kiáltott: — Jób Benedek ezredes...

Arca felragyogott...

A többi olyan volt mint egy álom, egy gyönyörűsége álom.

Dr. Gazdagi az orvos egy negyedóra múlva már megrázta mindkét kezét:

— Gratulálok, Danikám, remek két gyerek...

— Nem lesz semmi baj?

— Á, — mondotta Gazdagi. — semmi.

— Bemehetek?

— Hogyne! Szervusz...

Jób repült a hálószobába. Ott feküdt Róza duzzadó párnák között. Jób hozzárohant, ráborult hitvérsre s keservesen sírt.

A hűlő felől valami furesz, különös és szokatlan nyivakolás hallatszott.

Jób Benedek a leendő ezredes gyakorolta különös, szokatlan, de édes nyelven a korához illő vezényszavakat:

— Tejet! Tejet!...

RANY.

ELŐRELÁTÁS

- Papa, mehetek ma a moziba?
- Nem, csak szombaton.
- De én ma szeretnék.
- Miért éppen ma?
- Mert holnap bizonyítványkiosztás lesz.

KERÜLŐ ÚTON

- Nagyságos asszonyom, segísen rajtam, nem tudom bevenni az orvosságomat.
- Várjon jó ember, majd hozok egy kanakát!
- Nem az a baj, nagyságos asszonyom. Az orvosságos üvegen az áll, hogy ebéd után kell bevennem. És éppen ebédem nincsen...

A KUTYA SZEREPE

- A vendéglőben egy úr rendelést ad a pincérnek:
- Kérek egy rostélyost és három deci bort!
- Megkapja. Néhány perc múlva csöngtet.
- Parancsol, nagyságos uram?
- Hozzon nekem egy farkaskutyát!
- Minek a farkaskutyá?
- Kíváncsi vagyok rá, hogy szét tudja-e tépni a rostélyost?

MAI LÁNYOK

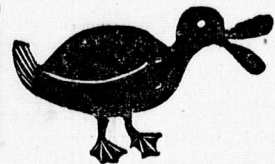

- Biri: Miért hagytad ott a régi állásodat?
- Piri: Mert nem volt semmi kilátásom a jövőre.
- Biri: Hogyan? Hiszen az egyik legnagyobb cégnél voltál alkalmazásban!
- Piri: Igen, de a férjhivatalkok már mind nősek voltak.

AZ ÁLLATBARÁT

- Nem akarna egy kedves kis kutyát, Szabó úr?
- Isten meints!
- Maga úgy látszik, nem állatbarát.
- Dehogyan! Például a sült csirkét nagyon szeretem.

KACSA! KACSA! KACSA! KACSA! KACSA!

Ilyenkor, mikor a felelős-szerkesztő szabadságon van, ebben az esetben parafával övezve a Duna hús hullámaiban lubickol, az itthon nyaraló belső munkatársak csoportja, a szerkesztőség ügynevezett felelőtlen elemei alig győzik a nyárszülte szörnyűségeket feldolgozni, és így történéhetett meg, hogy az egyik renyhe munkatárs, reszortján kívül avatkozva bele a lapcsinálás berkeibe, az alábbi le-, ki- és átvágott csodákat zúdította a nyomdába ennek az oldalnak még tegnap este üres hasábjának betöltésére:

Békafejű gyermek

Dumitrescu Floarea 35 éves bukaresti napszámosa az egyik klinikán szörnyszülöttnék adott életet. A gyermek teste és súlya normális, de békafeje volt. A szülésnél segédkező ápolónők rémülten elfutottak, az orvos azonban gondozás alá vette.

Részeg kutyák

Holsterbro dániai városkában a minap egy tehergépkocsi, amely jól meg volt terhelve whiskys-, sörös- és tejesüvegekkel szerencsétlen véletlen folytán nekiütődött a városi villanyvezeték egyik oszlopának és az üvegek tartalma össze-vissza vegyülve, szétfolyt az utcán. Egészen sajtáságos cocktail

keletkezett ilymódon, amely nagy örömet keltett a kutyák körében. Nagy csoportban rohantak az ebek a szag után és örömmel habzsolták a különleges italt. Néhány perc múlva az összes kutyák részegen téferegtek az utcán. Az utca népének tehát nem maradt más dolga, minthogy felszedje az utcáról a részegen heverő kutyákat.

33 asszony és 7 gyermek

Az új-guineai mandátumos területen ismeretlen barlanglakó törzset fedeztek fel. A nagyon salnya testalkatú benszülöttnék, valaha virágzó völgyben laktak, de ellenséges törzsek szakadatlan támadásai előtt a kopár mészkőhegyek közé menekültek. Gombákból, gyökerekből, kézzel fogott palkányokból és gyíkokból élnek. Az esős idő beálltával erdős vidékre költöznek, ahol a folyóból halakat fognak anyancsak kézzel. A törzs tagjai között csak 33 asszony és 7 gyermek van és midőn ennek okát kérdezték, zavartan azt felelték, hogy „néha nagyon éhesek vagyunk.”

Farkasfalka Szerbiában

Szerbiában a napokban farkasfalka közelített meg egy falut, és az eddigi jelentések szerint 24 birkát fogyasztottak el.

HIREK

1937 július 25. Vasárnap.
Prot.: Jakab. Kath.: Jakab ap.
1937 július 26. Hétfő.
Prot.: Anna. Kath.: Anna asszony.

**Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.**
Amen.

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

„Kossuth”, Lux Arnold, Piac-utca 26., „Városi bérpalota”. — „Isteni gondviselés”. Székely Adorján, Petőfi-tér és Teleki-utca sarok. — „Csokonai”, dr. Batáry István, Mester-utca 43., a Gyermekmenhelyel szemben. — „Árpád fejedelem”, Mikos Béla, Csapóker, János-utca 44.

**Mentők telefonszáma: 0-4.
Rendőrségi telefonszám: 20-45.**

Keresem az utat

Most még csak keresem az utat,
Most még csak tevélyeg a lábam
S farradt szemem egyre kutat.

Most még fojtó köd vesz körül
Es mint sötét, fekete madár:
Olonszárnyai lelkenre ül.

De egyszer tán megtalálom.
Oh, jaj, hogy sóvárogok utána,
Azt a napot be régen várom!

Hogy széjjel oszlana a köd,
S hogy zengene százhúrú hárfám
Naptényes hegyormok fölött!

S hogy zengene a lelkemben
Hálaadó, újjongó ének...
Uram Isten, Uram Isten!

PÁL ANTAL.

— **Lázár Andor igazságügyminiszter kihallgatásai Debrecenben.** Lapunk legutóbbi számában hírt adtunk már arról, hogy Lázár Andor dr. igazságügyminiszter, Debrecen város országgyűlési képviselője Debrecenbe érkezik és kihallgatásokat tart választói részére. Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy akik az igazságügyminiszternél kihallgatáson akarnak megjelenni, nemcsak a főispáni hivatalban, hanem a Nemzeti Egység Pártjának Arany Birkában lévő hivatalos helyiségében is jelentkezhetnek. Az igazságügyminiszter kihallgatása hétfőn reggel kilenc órakor lesz a vármegyeházán a főispáni hivatalban.

— **Dr. Jakab Endre szabadságáról visszaérkezett,** rendelését megkezdte, Batthyány-u. 1. alatt.

(.) **A Debreceni Nemzetes Asszonyok Társaságának kerti ünnepélye.** Augusztus 1-én, vasárnap délután 6 órakor rendezik a debreceni Nemzetes Asszonyok idei kerti ünnepélyüket, a Vitézi Székház udvarán (Bethlen-utca 3. szám). Olesó áron lesznek majd kaphatók: bográcsos, flekken, fonatos, cukrászsütemények, fagyalt és különféle italok. Közben a hívők nagyteremben cigányzene nére tánc. Jevők árai: Családjegy (3 személyre) 1 pengő. Személyjegy 50 fillér. Jevőkről ajánlatos előre gondoskodni a Vitézi Székház házfelügyelőjénél. A Rendezőség felkéri azokat a debreceni Nemzetes Asszonyokat, akik a favalvi ünnepély megrendezésénél segítettek, hogy 28-án, szerdán délután fél 5 órakor megbeszélés végett a Vitézi Székházban jelenjenek meg. Rendezőség.

REGGELI HANGULAT A DUNAPARTON

Korán reggel érkeztem meg hivatalos ügyben az elmúlt napokban Budapestre. Már életem város, szárguldottak a kocsik és teherszállító motorok. Nők és férfiak igyekeztek kis táskával, vagy csomaggal kezükben munkahelyükre. Program nélkül boldogtamtam pár órát a reggeli hangulatú utakon. Végig mentem az épülő Margit-hídon át Budára. Kellemes levegő szállt fel a széles Duna vizéről, s valami szokatlan elmélyedésre hangolja a vidéki és általában a természetet szerető emberek lelket.

Telt az idő és még én mindig ott állottam egy óra múlva is a Dunaparton. Előtem érkezett be egy helyijáratú gőzös. Friss utasok szálltak ki és igyekeztek munkahelyükre.

Alig pár lépésre innen lélekellátó jelenet játszódott le. Pár perccel ezelőtt figyelmemet felkeltette egy magabamélyedt, látszólag gondolatokkal telt férfi. Út a lépcsők kiszögellésén őt-hat méterre bent a víz fölött. Most egy hírtelen lendülettel ellökte magát a kölépésőtől és belemerrült a Duna vizébe. Fölötte összeesapott a víz taraja és gyűrűket vert a víz tükre.

A jelenetnek rajtam kívül is voltak néhányan tanúi, s egy éppen

ottan körül esónakban ülő hajós meggyorsította evezőcsapásait, egy parton álló fiatalember pedig úgy, ahogy volt, ruhástul vetette magát a vízbe az elmerült ember után.

Pár pillanatig megállt az ember szívverése is. Vajjon sikerül-e felhozni az öngyilkosjelöltet. Hirtelen feibukkant, kabátját és karját megragadták s már hozták is csónakkal ki a partra. Arca eltorzulva, szájából ömlött a víz és az iszap, de élt. Túlról szirénázva szelte át a Dunát a motoros mentőcsónak, fenn a parton jött a mentőegyesület autója.

Párperces segítség után magáhozlért az öngyilkosjelölt. Elmondta megrázó élettörténetét, mely végtére is az öngyilkosságig űzte. Nem evett napok óta, munkáért rótta a várost, messziről jött Pestre, hogy otthonmaradt családjának megélhetését is biztosítsa. És ide jutott. Az ember szíve majd meghasadott, mikor személyi adatait bediktálta és könynyezve panaszkodta éhségét. Elvitték a mentők. — hogy mi lett vele ezután, nem tudom. Eloszlott a kíváncsi tömeg, hullámozott tovább a Duna, fenn a Margit-hídon összerúzódtak a nyüzsgő járművek, amelyek vitték az életmet megrakott kocsikon a milliók Pest ellátására és itt egy ember pillanatok híján éhenhalt. (es.)

— **Pályázat 118 fegyőri állásra.**

Az igazságügyminiszter mintegy 21 törvényeszkénél megüresedett 118 fegyőri állásra hirdetett pályázatot. A pályázatoknál előnyben részesülnek igazolványos altszettek, vitézek, frontharcosok és hadirokkantak. A kérvényeket négy héten belül a megfelelő fegyőrintézet igazgatóságánál, illetve az illetékes ügyészség elnökénél kell benyújtani.

BOROTVÁK, OLLÓK
szakszerű élezése
FRICK TESTVÉREKNÉL,
Piac-utca 27.

— **Mária olasz királyi hercegnőt kéri fel a miskolci frontharcosok zászlóanvának.** Miskolcra jelentik: Szeptemberben rendezik a frontharcos szövetség miskolci fősoportja zászlószentelési ünnepségét. A zászlóanvái tisztségre Mária olasz királyi és császári hercegnőt akariák felkérni. Kérésüket arra alapítják, hogy az olasz királynév megígérte, hogy vissza fog térni ősszel Magyarországra. A kérvényt diplomáciai úton fogják az olasz királyi és császári családhoz eljuttatni.

— **Katonai díszrel temettek el egy galambot.** Newyorkból jelentik: Fort Monmouthban (New Jersey állam) katonai díszrel temették el a világháború utolsó szárvas hőst, Mocker postagalambot. Mocker az amerikai expedíciós haderővel a francia hadszíntéren „szolgált” és harmincháromszor vitt fontos üzenetet a főparancsnokság és a hadosztályparancsnokság között. — Egyszer ellenséges golyózáporon keresztül vitt útja és ekkor egy golyó kioltotta jobbszeme világát, de Mocker még így is elvitte a lábára kötött jelentést, mely egy ellenséges ütegállás pontos leírását tartalmazta. Ezt a hőstét hadiparancsban hirdették ki.

— **Zsebükre mentette meg egy hóviharba került turistát.** A múlt hét pénteken az Eigernordwaldon hóviharban eltűnt két hegyászó turistát. Tegnap azután sikerült megtalálni a fiatalembereket, de egyikük, Golacker már megfagyott, a másiknak, Primas Ferencnek pedig ballába lefagyott. Szombat óta éltlen-szomján voltak, mert élelmiszeres hátizsákjukat mászás közben elhagyták, hogy könnyebben jussanak fel a csúcsra. Primas életét lükre mentette meg, amellyel fényjeleket adott, míg a mentőcsapat észrevette.

— **Megszökött a kiserő rendőrtől a győri Széchenyi-téren egy osztrák tolonc,** akit a vasútállomáshoz kísértek. A Dunapart felé futott. A rendőr a járőrkölkkel együtt üldözni kezdte, de nem tudták utólrni és a tolonc a Dunába vetette magát. A rendőr azonnal ledobta kardját, kabátját és utána ugrott a vízbe. Az osztrák már fuldoklott, amikor parrahúta. Bevittek a rendőrségre és a szökési kísérlet miatt külön eljárás indul ellene.

— **Most haitották végre az ovodákra vonatkozó új törvényes rendelkezést.** Az elmúlt iskolai év folyamán a törvényhozás úgy rendelkezett, hogy az ovodák ezentúl nem a vallás- és közoktatásügyi miniszter, hanem a belügyminiszter hatásköre alá fognak tartozni és a királyi tanfelügyelő mellett az állami tisztifőorvos gyakorolnak majd nagy befolyást az ovodák irányítására. Az erre vonatkozó törvényes rendelkezést most hajtják végre. A kormányzatnak ugyanis az az álláspontja, hogy az ovodákban nem annyira a tanításra kell a főszűlet vetni, mint inkább az egészségügyi védelemre, hogy a gyermekek 3-5 éves korukig szigorú ellenőrzés alá kerüljenek. Az ovodák egyébként az új iskolaevtől kezdve mint napközi otthonok folytatják működésüket.

A református templomokban:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor beiktat Kolozsváry Kiss László, prédikál dr. Farkas Pál, délután 5 órakor Szenes László. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Szenes László, 11 órakor Szabados László, délután 6 órakor Kulcsár Ferenc. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor Csánki Gábor, délután 5 órakor Tamás Ferenc. Árpád-téren délelőtt 10 órakor Márki Kálmán, délután 3 órakor Nagy Sándor. Ispótlányban délelőtt 10 órakor Kulcsár Dezső, délután 5 órakor Horváth György. Homokkerthben délelőtt 10 órakor beiktat dr. Szász Imre, prédikál Kovács József, délután 5 órakor Papp Géza. Kerekes-telepen délelőtt 10 órakor Erdei Mihály, délután 3 órakor Erdei Mihály. Wolaffka-telepen délután 3 órakor Papp Géza. Nyilastelepen délelőtt 10 órakor beiktat Molnár Ferenc, prédikál Mezey Béla, délután 4 órakor Biró Béla, Csapókerben délelőtt 10 órakor beiktat Uray Sándor, prédikál dr. Danesházy Sándor, délután 3 órakor Szabó Gábor. Szegegyházban délelőtt 10 órakor Szenes László. Egyeken délután 3 órakor Siposs Imre. Tégláskertben délelőtt 10 órakor Orosz János, Elemen délután 3 órakor v. Szabó Endre. Al-lóhegyen délután 2 órakor Bárdi Ferenc. Halápon délelőtt 9 órakor Bárdi Ferenc. Pipóhegyen délelőtt 11 órakor Bárdi Ferenc. Hegyesen délelőtt 10 órakor v. Szabó Endre. Pallagon délelőtt 10 órakor Nagy Sándor. Nagyhortobágyon délelőtt 9 órakor Halász András. Nyúlason délelőtt 10 órakor Szilágyi László.

A római, kath. templomokban:

Rendes szentmisere 6, 7, 8, 9 órakor. Feltűzkor nagymisét tart dr. Beöthy Gy. apát, szentbeszédet mond Kiss László károlán. Délben 11, háromnegyed 12, fél 1 órakor szentmise. Délután szentbeszéd és litánia. Kertségi kápolnában a következő komandanak szentmisét: Csapókeri templomban vasárnap délelőtt 10 órakor miszik Taróczy Antal, szentbeszédet mond dr. Tihanyi Tibor kegyesrendi tanárok. A szentbeszéd evangélium után van. Hajdúsámszonban Faragó László, Józsan dr. Szabó János.

A gör. kath. templomban

reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 8 órakor diák- és katonamise együtt, délelőtt 10 órakor nagy szt. mise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja, háromnegyed 12 órakor csendes szentmise, délután fél 4 órakor rózsafüzérjátogatás, 4 órakor vesceserény, utána szentségimádás.

Az evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet. Predikál Böjtős Sándor. Esti istentisztelet nem lesz.

Istentiszteletek a baptista imaházban. A Szappanos-utcai imaházban vasárnap délelőtt fél 10-től fél 11-ig prédikáció, délután 6-tól 8-ig vallásos estély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este 6-tól 8-tól fél 9-ig leánykőri ünnepély Péntek este fél 8-tól fél 9-ig biblióra.

— **A Déli-múzeum** ma, vasárnap 9-1 óráig nyitva. Belépődíj nincs. A Thaly-szoba megtekintését az igazgatóság bárki kérelmére engedélyezi. A Közművelődési Könyvtár egész nap zárva.

— **A halálos kimenetelű fekete-széll aratóünnemély után** szándékos emberölés címén a szegedi rendőrség letartóztatta Pap Szilvesztert, aki két revolverlövessel megölte barátját, Tombász Jánost. A vizsgálóbíró fenntartotta az előzetes letartóztatást, ami ellen Pap Szilveszter felfolyamodást jelentett be. Így kerül az ügy a szegedi vádtanács elé, amely tekintettel arra, hogy Pap Szilveszter íómódu gazda, szükségétől nem kell tartani, elrendelte szabadlábrahelyezését, de az eljárás tovább folyik ellene.

— **Gönczi cserépkályhái jők,** szépek, kifogástalan - hőfokúak. Tökéletes munka, olcsó árak. Javítások, átrakások szakszerűen. **Monti ezredes-utca 3.** (Bejárat a Burgondia-utca felől.)

ANYAKÖNYVI HIREK

Házasságok: Sós-kúti Béla máv. lakatos Colónia II. 5. — Szabó Ilona Apaffy-u. 33. Somogyi Zoltán műsz. tv. Jókai-u. 8. — Bajomi Ilona Piac-u. 19. Hati Gyula vill. kocsi vezető Pesti-u. 2. — Fodor Erzsébet Szeder-u. 6. Oláh Kálmán fm. — Kardos Erzsébet Csanó-u. 18. Nagy Miklós fm. Károly F. J.-út 42. — Illés Karola ugyanott. Sörös Bálint posta altiszt Hhadház — Balogh Zsófia Kinizsi-u. 51. Karsai Gábor cipész s. Maróthy György-utca 39. — Borbély Ilona ugyanott.

Szönyegetek

függönyöket, ágyterítőket stb.
legolcsóbban vásárolhat

Horn Rezsőnél
Debrecen, Kossuth-u. 19

Születések: Nagy Lajos hentes m. fia Ferenc, Homok-u. 56. Zoltai István kocsi fia Sándor Nszepes 17. Szabó János fogházor fia Béla Rudolf-u. 14 Smirnyák Mihály fm. fia Ferenc, Bellelegő 542. Heimer Oszkár kereskedő leánya Elza, Márton Kálmán-u. 11.

Halálozások: Bogdán Lajos ref. 85 éves Kishegyvesi-ut 40. Márkus József r. kat. 55 éves Déli sör 7. özv. Székely Antalné r. kat. 62 éves Csapó-u. 19. Kellner Miksáné izr. 67 éves Hatvan-u. 42. Daróczy Józsefné ref. 45 éves Bucsa telep.

Trefálkozás közben a Dunába fulladt a bieskei segédjegyző. Dunaföldváról jelentik: Belláky József bieskei segédjegyző Dunakömlőd községben meglátogatta menyasszonyát, a látogatás után barátaival fürdeni ment a Dunára. A kintülő úszó segédjegyző trefás mutatványokkal szórakoztatta ismerőseit. Egyszer csak segítségért kiáltott. Ismerősei azt hitték, hogy még mindig trefál és ők is kedélyes megjegyzést tettek. A segédjegyző azonban alámerült és többet nem is került elő. Holttestét sem találták meg. Valószínűleg szivgöresét kapott.

Notórius tolvajt fogott a rendőrség. Az elmúlt nap a debreceni Sesztina-féle vasnagykereskedésben lopáson értek egy Cs. I. nevű embert, aki az üzletből egy zománcozott edényt akart elvinni. A tettest előállították a rendőrkapitányságon és az a gyanú ellene, hogy hasonló lopásokat nagyszámában követett el, más üzlettulajdonosok kárára is.

Balesetek. Vértesi István cipőfelszeréskészítő, Kassa-út 4. szám alatti lakos munkaközben gyalúval egyik ujját elgyalulta. — Mogyorós Károlyné, Egreskert-utca 8. szám alatti lakos szombaton a zsbivásárban sétálgatott. Az asszony a kezében lévő íveggel elesett és az öszszetört ívegdarabok egyik kezét megvagdosták. Mindkét esetben a mentők nyújtották első segítséget.

Felére esett egy hatalmas vasdarab. Súlyos szerencsétlenség történt szombaton reggel a debreceni dohánygyárban. Zaskó Béla munkás, Böszörményi-út 42. szám alatti lakos a dohánygyár udvarán dolgozott, amikor eddig még ismeretlen okból fejére zuhant egy hatalmas vasdarab. A megsérült ember arcát elöntötte a vér és azonnal kihívták hozzá a mentőket. Zaskó Béla szerencsére a balhalántékán csak horzolt sebet kapott, amit a mentők a helyszínen bekötözték.

Palackozott borokból merítették bátorságot a további munkára egy debreceni kocscsma betörői

Vakmerő betörés történt az elmúlt éjszaka Horovitz Arnold, Hatvan-utca 15. szám alatt lévő kocscsma-jában. Ismeretlen tettesek alkalussal kinyitották a redőny zárait, majd a belső ajtó felfeszítése után behatoltak a kocscsma belső helyiségébe. A betörők azonnal hozzáláttak a fiókok átkutatásához és az egyik rekeszből, feltörés után negyven pengő készpénzt, egy napig járó zseborát magukhoz vettek. Ekkorára azonban fogytán lehetett bátorságuk, mert a polcokon elhelyezett palackozott árukból igyekeztek felfrissíteni „munkakedvü-

ket.” „Az orvoslás” kitűnően be is vált, mert a betörők kedvet kapva az ott elhelyezett billiárdasztal felnyitására, lefeszítették a pénzrekeszt és abból is elvittek négy pengő körüli összeget.

A betörést szombaton reggel üzletnyitáskor vette észre az üzlettulajdonos, aki azonnal értesítette a rendőrséget. A központi ügyelet-ről detektívek szállították ki a helyszínre, ahol vizsgálatot tartottak. A tolvajok olyan ügyesen dolgoztak, hogy egyetlen újjelenyomatot sem hagytak maguk után. A rendőrség erőlyes nyomozást indított meg.

Egyéves kereskedelmi szakfolyam érettségizettek számára. A kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium az egyéves szakfolyamokra a középiskolát jeles vagy jó eredménnyel végzettek részére 10 tandíjmentes helyre pályázatot hirdetett meg. Közlebbit a debreceni szakfolyam igazgatójánál (Ferenc József-út 8.).

Felnyársalta a vasvilla. Szszhalombattán az egyik gazda szőrűskertjében levő cseplésnél súlyos szerencsétlenség érte Radovány József 28 éves mezei munkást. — Radovány pénteken délután az asztag tetején dolgozott, majd munkája végzetével az asztagról leestészáva akart a földre jutni. Az asztag oldalához egy vasvilla volt támasztva és a szerencsétlen legény a vasvilla nyelére esett, amely valószággal felnyársalta. A villa nyele a hasába fúródott s az egész belső részét szétrombolta. A helyszínre kihívott budafoki mentők a legényt haldokolva szállították be az új Szent János-kórházba.

Gyomorsavtúltengés, gyomorfekély ellen csak „HAJDUINT” használjon, hatása biztos, íze kellemes. Ajánlják orvosok, betegek. Készíti: Sztankay gyógyszerár, Debrecen, Szent Anna-utca 64.

Új csodamozdonyt készítenek Berlinben. Az új mozdony szénporral hajtott áramvonalas gép s óránként 140 kilométeres sebességgel szágul. Az új csodamozdonyt a Borsig-gyár készítette, mely most ünnepli fennállásának második évfordulóját.

SZEPLŐ, MÁJFOLT ELLEN RÓZSA ARCKENŐCS A JÓSA ÉS JÓNA DROGERIÁBÓL. KOSSUTH-UTCA 6.

Zalaegerszeg város költségvetését 599 ezer pengő szükséglettel. 449 ezer pengő fedezettel és 149 ezer pengő hiánnyal állapították meg annakidején s ezeket az adatokat terjesztették fel a belügyminisztériumba. A belügyminiszter most küldte vissza a városnak a költségvetést, amely nagy meglepetést okozott. A belügyminiszter a 82 százalékos pótdadót 16 százalékkal, az 5 százalékos kereseti adót pedig 1 százalékkal felemelte. A pótdadó tehát Zalaegerszegen 98 százalékos, a kereseti adó pedig 6 százalékos lesz. Az 599 ezer pengő szükséglet helyett 610 ezer pengőt, a 449 ezer pengő fedezet helyett 431 ezer pengőt, valamint 178 ezer pengő költségvetési hiányt állapított meg a belügyminiszter.

Meghalt a francia újságírók elnöke. Párisból jelentik: Henry Simond, az „Epoque” című lap főszerkesztője, a francia újságírók egyesületének elnöke, az éjszaka meghalt.

Mindkét Óseánról látható lesz a Panama-csatorna új világítótornyának fénye. Washingtonból jelentik: A hadügyi bizottság törvényjavaslatot fogadott el, amely intézkedik Goethas tábornok óriási emlékművének felállításáról a Panamacsatorna mellett. Goethas tábornok volt a csatornaépítéssel megbízott mérnök. Az emlékmű 160.000 dollárba fog kerülni és óriási világítótorny lesz. A torony fényét mind a két Óseánról lehet majd látni és a hajók és repülőgépek irányítására fog szolgálni.

Vattay Margit táncintézetében augusztus 4-én diák tanfolyam kezdődik. Kossuth-u. 11.

A tánc megőrzi a fiatalságot. William D. Dunn most ünnepelte Plymouthban 88. születésnapján. A születésnap tiszteletére a jókedvű aggasztván táncmulatságot rendezett villájában és hainalig ropta a táncot a meghívott fiatal hölgyekkel. Amikor megkérdezték fiatal-sága titkát, William Dunn azt felelte, hogy frissességét a tánc őrizte meg, mert gyermekkorra óta egyetlen napot sem mulasztott el, hogy ne táncolt volna.

Megbüntettek 180 gyöngyösi gazdát a szalma miatt. Gyöngyösről jelentik: Tömeges közrendészeti bírságolás tartja izgalomban a gyöngyösi gazdákat. Büntetőparancsal 5—20 pengőre büntettek 180 gazdát, mert mult évi szalmájukat kint-hagyták a városi rakodón. Szabályrendelet tiltja ugyanis, hogy az udvarokra, vagy padlásokra szalmát rakjanak be. Csak egy-két hétre való szalmamennyiséget szabad hazavinni a rakodóházhoz. De ugyanakkor szabályrendelet van arra is, hogy év végén, vagyis amikor következik az új cseplés, a tavalyi szalmák részére a városnak rakodóhelyiséget kell adni. Most nem gondoskodott ilyen rakodóról a város. Ilyenformán két tűz közé kerültek a gazdák: haza nem vihetik a szalmát, de „öreg rakodót” sem adott a város. — nem tehettek mást, kint-hagyták a rakodón a szalmát. Ezért viszont megbüntették őket. De az ő tavalyi szalmáik mellett ott voltak a város gazdaságának kimaradt öreg szalmakazalai is. A városot nem büntették meg azzal az indoklással, hogy a városnak szabad ott tartani a szalmát, mert a rakodó városi terület. Valamennyien fellebbeztek a rendőrbírói ítélet ellen és a városi képviselőtestület legközelebbi közgyűlése elé viszik az ügyet.

Ne vegyen cserépkályhát addig míg meg nem tekintette **Krisch** kályhás mester cserépkályha raktárát, ahol kitűnő, tűzálló, szép és olcsó cserépkályhák, kandallók vannak nagy választékban. Vállal minden e szakmába vágó munkát. Ispatóly-tér 1. sz. (Nagyállomás-nál) Telefon 12-18.

GYÁSZ ROVAT

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik szeretett keresztanyám, özv. Dóry Pálné temetésén részvétellel voltak, ravatalára koszorút vagy virágot helyeztek, valamint a Kossuth Dalárdának ezúton mondok köszönetet.

Kovács Imre Pál.

Hét méter magashól meszes gödörbe zuhant egy napszámos. Pénteken délután Budatétényben, a Jókai-utca 21. számú ház építkezésénél a tetőn dolgozott Markó József 24 éves napszámos. Munkaközben a fiatalember megcsúszott, mintegy hét méter magashól a ház udvarában lévő meszes gödörbe zuhant, ahol elmerült. Munkástársai cseméletlenül húzták ki a gödörből és értesítették a mentőket, akik életveszélyes állapotban szállították az új Szent János-kórházba.

Külön kocsin hozták a karját. Szerencsi Károly 30 éves ostorosi aratómunkás tegnap a cseplőgépnél foglalkoskodott, amikor a gép szija leesett. Szerencsi vissza akarta tenni a sziját a lendítőkerékre, de az elkapta jobb karját és könyökből letépte. A szerencsétlenül járt aratómunkást beszállították az Irgalmasrend egri kórházába és külön kocsin hozták be karját, amelyről azt hitték, hogy vissza lehet tenni. A kórházban azután megmondták, hogy ez lehetetlen s visszaküldték a munkás karját, hogy temessék el Ostoroson. Szerencsi karját egyébként amputálták, állapota igen súlyos.

Rejtélyes férfihulla a csepeli kikötőnél. A csepeli vámentes kikötő öre szombaton reggel értesítette a főkapitányságot, hogy a kikötő falánál egy férfiholttestet talált. A kiszálló rendőri bizottság csak csónakon tudta megközelíteni a hullát, amely harminc—harmincöt év körüli, elegáns öltözékű férfi holtteste volt. A bizottság megállapítása szerint 7—8 nappal ezelőtt követhetett el öngyilkosságot. Zsebeiben semmiféle írást nem találtak, olyan alaposan készülhetett az öngyilkosságra, hogy ruhájából és zsebkendőjéből a monogrammot kivágta. A bonctani intézetbe szállították.

A filmsztár igazi neve. New-Yorkból jelentik: Mint ismeretes, néhány nap előtt Massachusetts állam törvényhozása elé az egyik képviselő javaslatot terjesztett, hogy tiltsák el a filmsztárokat hangzatos, felvett neveik használatától és a jövőben mindenki azon a törvényes néven szereneljen, amely az anyakönyvben áll. Ha ez a törvény elfogadásra kerülne, akkor nem történhetne meg az, ami fölött most még Amerikában is mosolyognak. Fred Astaire (akiről különben éppen ezzel a törvényjavaslattal kapcsolatban derült ki, hogy valójában Friedrich Austerlitznak hívnak) legközelebbi filmjében már nem Ginger Rogersszel lép fel, hanem Hollywood újonnan felfedezett filmsztárjával, „Joan Fontaine”-nel. Az amerikai lapok most leleplezik, hogy „Joan Fontaine” ismeretlen neve, mögött Oliva de Havilland húga rejtőzködik, pedig ebből a két egészen különböző névből nem lehetne a rokonságra következtetni. Magyarországon is van különben ugyanilyen eset, a két Thurmayernővér közül az egyik Turay Ida, a másik Tabódy Klári néven szerepel.

Isten veled édesanyám!

Anyám!... Egyetlen, drága jó Anyám!
De könnyes lett a napom, éjszakám...
Lezártul édes, szép, meleg szemed,
Mégdermedt drága, dolgos kezéd,
Anyám! Te drága! Te nemes lélek,
Te nem vagy és én... jaj! Elek! élek!
Od'adnám életem százszor, ezerszer,
Ha Téged visszahoználak ezzel!
Miért?... Oh, miért kellett így lenni?
Oh, miért kellett Neked már menni?...
Nem jössz már hozzám úgy reggelente,
Ifjúba lesem lépted eszengve,
Te, legjobb anya, legjobb feleség,
Legyen az utad szentelt messzeség.
Anyám!... Egyetlen, drága jó Anyám!
De könnyes lett a napom, éjszakám...
Debrecen, 1937 július 21.

GAYNÉ ÉDY

— **Meghívó a Debreceni Földhírlő Egyesület 1937 július hó 25-én délelőtti 10 órákor a vármegyeháza közgyűlési termében megtartandó alakuló közgyűlésre.** Az alapítók.

— **Az X-láb nem szégyen.** A kaliforniai Pasadena-ban most tartja üléseit a csontgyógyászok kongresszusa. Az egyik felszólaló, dr. William F. Madsen elmondta tudományos előadásában, hogy Fred Astaire és Ginger Rogers, akik az egész világon óriási sikereket arattak filmjeikkel, annak köszönhetik példátlan táncművészetüket és villámgyors láb munkájukat, hogy X-lábúak. Ha a csipők, a felső és alsó lábszárak ideálisan hordják a rájuk nehezedő testsúlyt, akkor — mondja az amerikai professzor úr — a térdeknek okvetlenül X-alakban kell egymáshoz simulniuk. Ez nem szégyen, sőt az X-láb határozottan előny, amit az is bizonyít, hogy a világ leghíresebb táncosai, Theodor Kosloff és Fanchon Wolfeltől kezdve egészen Ginger Rogersig és Fred Astaire-ig majdnem mindannyian X-lábúak, sőt sok híres sportember is „dicsekedhetik” ezzel az előnnyel.

— **Károly oláh király Brüsszelbe utazik.** Károly oláh király unokafivérének, Lipót belga királynak meglátogatására hétfőn Brüsszelbe érkezik. A királyi palotában már minden előkészületet megtettek a vendég fogadására. Károly király szerdáig marad Brüsszelben.

— **Bűntény vagy szerencsétlenség?** Nagymarosról jelentik: Bergmann Mihály nagymarosi kereskedő a visegrád—budapesti országúton eltűnt. Két nappal ezelőtt motorkerékpárjával indult el, nagyobb pénzösszeg volt nála: a fővárosba készült, hogy bevásárlásokat eszközöljön. Utoljára a visegrádi rév-átkelésnél látták a motorkerékpárjával. Az a feltevés, hogy a kereskedőt szerencsétlenség érte, vagy bűncselekmény áldozata lett. Bergmann otthon azt mondotta, hogy még aznap hazamegy. Azoknál a budapesti cégeknél, ahol elintézni valója volt, nem jelentkezett. Felkutatására nyomozás indult.

— **Budapestre jön Miss Achelis, a milliomos amerikai naptárreformátornő.** Érdekes vendég jelentette be érkezését. Miss Achelis dúsgazdag newyorki hölgy látogatába Budapestre jön. Miss Achelis reformálni szeretné a szerinte elavult mai naptárrendszert. Rögzíteni szeretné a vándorló ünnepeket és meg akarja rövidíteni a hónapokat. Ha terve valóra válnék, akkor mindennél és mindig ugyanakkor lenne husvét és pünkösd. Miss Achelis, aki neve után ítélve görög származású, Világkalendárium Szövetség címen az egész világot behálózó szervezetet létesített néhány évvel ezelőtt. A szövetségnek Budapesten is van titkársága. Évente 2—300.000 dollár költséggel dolgozik a szervezet. Miss Achelis két éve egy ízben egy napot már fölött Budapesten. Már akkor megígérte, hogy visszajön.

— **Lázár Andor igazságügyminiszter avatja fel az új nagykanizsai igazságügyi palotát.** Nagykanizsa a kormány támogatásával 300.000 pengős költséggel új igazságügyi palotát épített. Az építkezés, amelynek munkálatait nagykanizsai kisiparosok és kisvállalkozók kapták meg, befejezéshez közeledik. Az új igazságügyi palota felavatását országos ünnepség keretében augusztus 22-én, vasárnap délelőtti tartják meg. Ez alkalommal Lázár Andor igazságügyminiszter több bírósági főtisztviselő társaságában Nagykanizsára érkezik és nagyobb beszédet mond.

— **Leánykörök konferenciája** Pallagon augusztus 1—8-ig. Értékes előadások, megbeszélések. — Táborozás. Kényelmes elszállásolás. Bővebbet a Vasárnapban. Jelentkezés csütörtökig a Révész-téri paróchián. (O)

— **Kerékpárral nekihajtott a villamosnak.** Könyven végzettség nélküli szerencsétlenség történt szombaton az Arany Bika épület előtt. Gyurka László Máv. kovács, Diófa-utca 12. szám alatti lakos, kerékpárjával nekihajtott a lassu mozgásban levő és a Nagyerdő felé haladó egyik villamoskososnak. Az összeütközés következtében Gyurka László leesett a kerékpárról, s könyökén, csípőjén szenvedett sérüléseket. Az előhívott mentők elsősegélynyújtás után a sérült kovács mestert Diófa-utcai lakására szállították.

(O) **Felhívom a Mácsal Dalkör** működő tagjait, hogy július hó 26-án, hétfőn este fél 8 órákor a Kollégium énektermében igen fontos ügy megbeszélése végett jelenjenek meg. — Elnökség.

— **Leesett a létráról, eltörte a karját.** Szombaton délután a Téglavetőben, Tegez-utca egyik házához hívták ki a mentőket. Csapó István hat éves, napzsámos gyermek megesúszott a létrán és olyan szerencsétlenül esett a földre, hogy a balkarja eltört. A gyermeket a mentők a sebészeti klinikára szállították, ahol a tört kart gipszkötésbe tették és a szerencsétlenül járt gyermek apjával lakására távozott.

— **Megint fellázadtak Angliában a spanyol menekült gyermekek.** — A Walesben levő bresfai menekülttáborban elhelyezett baszk fiatalok új ismét fellázadtak. A 11—18 éves menekültek megrohmozták a kis walesi falu szállodáját, betörték annak összes ablakait, aztán eltorlaszolták magukat az utca kövezetéből hevenyészett barrikád mögött. A rendőrséget, mely meg akarta őket fékezni, későbbőlással fogadták. Amikor a rendőrök komolyabban léptek fel a kis lázadók ellen, a gyermekek szerteszét futottak és csak nagynehezen sikerült őket a környezőmezőségeken össze fogdosni.

— **IV. Károly-émlékünnep Tihanyban.** Nagyboldogasszony napján, augusztus 15-én, országos emléknap lesz Tihanyban IV. Károly emlékére. Az emléknapon megjelenik a kormány is. Az ünnepélyes főpapi szentmisét dr. Rótt Nándor veszprémi megyéspüspök mondja. Az ünnepség keretében megkoszorúzzák a IV. Károly emlékművét és a hősök szobrát, majd két órákor díszbéd lesz Balatonfüreden a Grand-szálló éttermében.

— **Csernoch hercegprímás halálának tizedik évfordulója.** Vasárnap, július 25-én van 10. évfordulója annak, hogy Csernoch János bíboros hercegprímás hosszú szenvedés után befejezte földi életútját. Az évforduló alkalmából, mint minden esztendőben ünnepies rekviam lesz a esztergomi Bazilikában, amelynek kriptájában Csernoch János földi maradványai nyugszanak. A rekviamet a temetés napján, július 29-én, csütörtökön délelőtti tíz órákor fogják megtartani. Erre a napra Esztergomba érkezik Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás, hogy elődje lelkiüdvéért személyesen mutassa be az engesztelő szentmiseáldozatot.

— **Egő hajó futott be a kikötőbe.** Fokvárosból jelentik: Viszontagságos út után befutott a fokvárosi kikötőbe a „Carnavon Castle” gőzös. Nyílt tengeren tűz ütött ki a hajón s a raktárhelyiségek teljesen elpusztultak. A tűzvesz 28 óra hosszat tartott. A kapitány légmentesen lezáratta a lángoló helyiségeket, majd közölte az utasokkal, hogy a hajó egyrésze ég, de felszította őket, hogy őrizzék meg hidegvérüket és megnyugtatóan hozzátette, hogy közvetlen veszély nem fenyeget. Noha hovatovább minden hasadékból maró füstpárák törtek elő és a padló elviselhetetlenül átforrósodott, az utasok között semmi izgalom nem támadt. A szokott rendben aludtak, étkeztek, frakkban és estélyi toalettkben, zenére táncoltak és szórakoztak, mint addig. Mondani sem kell, hogy a hidegvérű utasok egytől-egyig angolok voltak.

— **Milyen lesz az új arab és zsidó állam lobogója.** A palesztinai bizottság jelentésével kapcsolatban felvetődött a kérdés, hogy ha Palesztinát tényleg felosztják az arabok és zsidók között, a két új nemzeti államnak mik lesznek a lobogói. Az arabok az Izlám szent színt, a zöldet választják nemzeti lobogójukul, közösen a félholddal. A zsidó lobogó fehér lesz, két vízszintes kék sávval. A két kék sáv között Dávid csillaga, a két keresztbefektetett háromszög fölül majd helyet. Az angol címisták között vannak, akik azt indítványozzák, hogy a két kék csík ne vízszintesen, hanem függőlegesen haladjon.

ÖZV. SZÉKY ANTALNÉ TEMETÉSE

Nagy és őszinte részvét mellett temették el tegnap délután a Köztemetőben özv. Széky Antalné, Demelky Erzsébetet. Dr. Széky Antal klinikai tanársegéd édesanyját.

A ravatalt nagyon sok koszorú és virágcsokor borította. A terem délszaki növényekkel volt díszítve. A nagyszámú rokonokon kívül igen sok jó barát és ismerős volt jelen, hogy még egyszer búcsút vegyen s utolsó útjára kísérje az áldott jólelkű Erzsike nénit.

Az elhunytat korábban meghalt, most átszállított boldogult férje porrézsei mellé helyezték örök nyugalomra.

A temetést Fehértói temetkezési vállalata végezte.

HALALOZÁS

Szabó József gyógyszerész Debrecenben elhunyt. Temetése vasárnap délután lesz Szatmáron, autón végzett szállítás után a római kath. egyház szertartása szerint. — A szállítást Fehértói temetkezési vállalata végzi.

— **Hajdúhét.** A hat hajdúváros szeptember 5—12. között hatalmas aranyú ünnepi hetet rendez Hajdúböszörményben. A Hét tálama alatt filléres vonatok, 50 százalékos menetdíjkezdmény. Mindennemű felvilágosítás: Pólgármesteri Hivatal, Hajdúböszörmény.

— **Jaurés halálának évfordulóját nemzeti emléknappá nyilvánították.** Párizsból jelentik: A kormány július 31-én, Jean Jaurés megegyikölésének naját nemzeti emléknappá nyilvánította. A jövő hét szombatján első ízben ünneplik meg egész Franciarszághban a világháború kitörésekor meggyilkolt szocialista vezér halálának évfordulóját. A népfrentban egyesült pártok hatalmas tömegfelvonulást és emlékünnepélyt rendeznek.

— **Siófokon jártak Zogu király hűgái.** Pazar kivitelű amerikai magánautókon érkezett Siófokra Zogu albán király három hűga és a kíséretük. A bejáratnál a fürdő igazgatósága részéről üdvözölték az előkelő vendégeket, akiknek egy magyarruhás lányka virágcsokrot nyújtott át. A fenséges vendégek sokáig gyönyörködtek a Balaton szépségeiben, majd néhányórás siófoki tartózkodás után búcsút vettek a magyar tengeről és visszautaztak Budapestre.

— **Egy tisztviselő leszrt egy szabósegédet.** Ma hajnalban Rákospalotán egy társaság két tagja kocsmai mulatozás után összevesztett. A szóváltás során Enderics Sándor tisztviselő kést rántott és azt Berdelv József 30 éves szabósegéd comiába dőfte. A szabósegéd a szúrás következtében összeesett és a mentők az únesti Gróf Károlyi-kórházba vitték.

— **Elrabolták a világ legdrágább kutváját.** A világ legdrágább kutváját, Buchs Alfréd losangelesi milliomos Poochev La La nevű pekingi ölebecskéjét, amelynek értékét 250.000 pengőre becsülik, ismeretlen rablók elhurcolták. Az egyik rabló távbeszélőn felszólította a kutva kétszóbesett gazdáját, fizessen 250.000 pengő váltásdíjat, ha nem akarja, hogy kedvence fejét küldjék címére postán. Buchs titkosrendőröket küldött kutvája kinyomozására.

Mélyen megrendülve tudatjuk, hogy a legjobb feleség, anya, nagyanya, testvér és rokon

Ihász Henrikné sz. Hegedüs Sarolta

54 éves korában boldog házasságának 34-ik évében folyó év július 24-én váratlanul elhunyt.

Drága halottunkat folyó év július 26-án délelőtti 10 órákor temetjük az izraelita temetőben.

Férje:

Ihász Henrik.

Leánya:

dr. Jakab Endréné

sz. Ihász Lili.

Unokája:

Jakab Andriksa.

Minden külön értesítés helyett.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

A temetésre autóbussz indul a megyeházától hétfőn d. e. fél 10-kor.

Testvérei:

Hegedüs Gyula nejevel,

Hegedüs Dezső nejevel,

Hegedüs Kálmán nejevel,

Sógornője:

özv. Hegedüs Sándorné

és az egész gyászoló

rokonság.

A KAMARASZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap délután: **Csók a pusztán.** (Délutáni helyárad.)
 Vasárnap este: **Gazdag leány.**
 Hétfőn este: **Fruska.** (Ketten egy jeggyel.)
 Szerdán este: **Érettségi.** (Ketten egy jeggyel.)
 Csütörtökön délután 5 órakor: **Üriny.** (Füllesztés helyárad.)
 Csütörtökön este: **Tüzek.** (Csak felnőtteknek.)
 Pénteken este: **Egy pohár víz.** (Ketten egy jeggyel.)
 Szombaton este: **Gerson du Malheureux** (Diszlocadás.)
 Vasárnap délután: **Timosa.** (Olcsó helyáradakkal.)
 Vasárnap este: **Pajtásházasság.**
 Hétfő este: **Haláltánc.** (Bücsülőadás.)

A SZÍNHÁZI IRODA HÍREI

(C) **Vasárnap délután** olcsó helyáradakkal Ujházy Györgynek kedves és mulatságos vígjátékát a „Csók a pusztán” ismétli meg a társulat.
Vasárnap este a fiatalon elhunyt kiváló vígjáték írónak, Szemes Bélának egyik legmulatságosabb darabja „Gazdag leány” kerül színre, parádés előadásban. A darabon végig vonuló kacagató párjelenetek és helyzet komikumok állandó derültségben tartják a közönséget. Főszerepeket Orbán, Szegedi, Gáspár, Gálffy, v. Bánky, Homokay, Sorr és Zemplényi játsszák.
Hétfőn este ocsó, propaganda előadás keretében (ketten egy jeggyel) Barry Connors világhírű vígjátékát a „Fruskát” hozza újból színre a Kamara színház.
Kedden este Zilahi Lajos örökbecsű drámája a „Hazajáró lélek” kerül színre.

Kreutzer szonáta

Filmbemutató a Hungária mozgóban
 Tolsztoj gigantikus alkotása, legolvasottabb regénye, a „Kreutzer szonáta” jölsikerült forgatókönyv alapján került filmesítésre. A főhős egy előkelő úr, aki nem szereti a zenét, mert abban részére csak rosszat sejt és ez a sejtélem be is teljesedik, ránézve tragikus formában. A férj féltékenységét olyan színezéssel és a zene alkalmazásának mesterei aláfestésével olyan megrázóan alkotta meg a nagy orosz mester, amely megdöbbentően hat. A női szerepben Lil Dagover nagy művészettel és mélyeséges erővel játszott. Zongoraszámaitól, mint neves interpretáló művészt ismerhetjük meg. A férfi szerepekben Peter Peterson és Albrecht Schönhals egyformán nagyvonalú játékokban adták alkalmat művészi képességeik megismerésére. A ragyogó kiállítású filmet, melyet Veit Harlan rendezett avatott kezekkel, gazdag kíséző műsor egészítette ki. (?)

MAI MOZIMŰSOR:

Hungária: **Kreutzer szonáta.**
 Apolló: **San Francisco. Stan és Pan**
 Vigszínház: **Strogoff Mihály.**

Vasárnap:
ANNABELLÁVAL
„SPANYOL LÉGIÓ”
 Megelőzi:
 Megelőzi: **„HIRADÓ”**
 Előadások: 3—5—7—9 órakor.

TESTEDZÉS

Országos vidéki amatőrbajnoki döntő Diósgyőrött

Az országos vidéki amatőrbajnoki címért már csak két csapat küzd, a Diósgyőri VTK és a Győri ETO. Négy csapat: a DVSE, a VSE, a SZAK és a PVSK már az elődöntők során kiesett. A két csapat ma délután méri össze erejét Diósgyőrött a bajnoki címért, ami a Nemzeti Lígába való jutást is jelenti. A DVTK símán jutott tovább a küzdelemben, mert a PVSK kiverése után erővesztőnek osztották be. Az ETO ezzel szemben elkeseredett küzdelem után tudta csak továbbjutását biztosítani a DVSE-vel szemben. A második mérkő-

zésen a Váci SE-vel már könnyebb dolga volt.

A két csapat ma a legerősebb felállásban veszi fel a küzdelmet egymás ellen. A DVTK most kiegyensúlyozottabban besapat, mint az ETO. Emellett a hazai pálya és hazai közönség is a DVTK győzelméért szól. A győzelemért azonban nagyon meg kell harcolni, mert a bajnoki küzdelemben az ETO nagyon összekovácsolódott és a győri csapat tud is lelkesedni a győzelemért.

A magyar birkózósport története

A sportirodalomban szinte egyedül állónak ígérkező mű írását kezdte meg a Magyar Birkózó Szövetség egyik tanácstagja: Gaál Sándor sportíró, akinek irodalmi munkássága már nem ismeretlen, mostani műve azonban, az elgondolás szerint jelentőségénél s terjedelménél fogva is ki fog emelkedni a sportirodalom irodalmi termékei közül: a kötet a magyar birkózósport múltjának és jelenének feltárásán kívül a fővárosi és vidéki kerületek, a mai s a már nem működő egyesületek történetét viszi a nyilvánosság elé. A könyvben felsorakoznak a birkózósport mai s régi vezérei, de a legkisebb egyesületeit ve-

tők is (a már nem élők is), a világsikert elért bajnokok mellett a legkezdőbb versenyzők, birkózók, súlyemelők, versenyvezetők, mindazok munkásságai, eredményei, hiteles életrajzai, aki bármi formában kivették részüket a birkózósport fejlesztésében. Az adatokat a szövetség, a kerületek, s az egyesületek útján szerzi meg a mű írója, akik pedig már nem működnek egyesületben, vagy visszavonultak a sporttól s be akarnak kerülni a könyvbe, levelezőlapon történő érdeklődésre részletes tájékoztatást nyerhetnek Gaál Sándortól (Szeged, Nemestakács-u. 7. sz.)

VÁLOGATÓVERSENY A DEAC-PÁLYÁN

Kelet atlétái ma délután tartanak válogatóversenyt a DEAC-pályán. Ma délután csak a szeniorok részére lesz verseny. Mához egy hétre a szeniorok és ifjúsági válogatóversenye lesz. Ezen a versenyen dől el, hogy Kelet színeit ki fogja képviselni atlétikában augusztus 8-án a Szegeden megrendezendő országos vidéki atlétikai viadalon.

KELET-ÉSZAK IFJUSÁGI VÁLOGATOTT LABDARÚGOMÉRKÖZÉS DIÓSGYŐRÖTT

Ma délután Diósgyőrött ünnepe lesz a futballsportnak. Igen nagy érdeklődésre tart számot a DVTK-ETO országos amatőrbajnoki döntőmérkőzés, amelynek előjátéka Észak-Kelet válogatott ifjúsági csapatának találkozója lesz. A két csapat találkozója igen izgalmasnak ígérkezik. A két csapatot a következőképpen állították össze:
Kelet: Koritár (Tégláskert) — Bihari (DVSC), Fülöp (DVSE) — Birkner II. (DVSC), Elek (DVSE), Bobák (Textil) — Balogh (DVSE), Gere (DVSC), Pető (DKASE), Vékony (DVSE), Koptáry (DVSC), Tartalék: Jacsó (DVSC).
A debreceni csapat ma autôn utazott Diósgyőrbe.
Észak: Molnár — Dezsőházy, Mayercsik — Stille II., Bognár, Szarapkovics — Sós, Polcz, Tályai, Márton, Stmonyi IV. Tartalék: Szabó, Szammer, Mráz, Petykó.

PERENCVÁROS—AUSTRIA

Ma játsszák Budapesten a második Ferencváros-Austria mérkőzést a Közép-európa Kupa döntőjébe való jutásért. A múlt héten az Austria a tartalékos Ferencváros ellen Bécsben 4:1-es győzelmet aratott és most háromgólos előnnyel utazott Budapestre.
 A Ferencváros sérült játékosai már teljesen rendbe jöttek s így a zöld-fehérek a legjobb csapatukat állítják ki a hősiek ellen. Azonban így is nagy feladat vár a Ferencvárosra, mert az Austria most nagy formában van és a háromgólos hátrányt nagyon nehéz lesz behozni. Igaz, hogy a futballhoz szerencse kell, de az az érzésünk, hogy a Ferencváros még győzelme esetén sem juthat tovább a küzdelemben.

ISTENES NYERTE A BUKÓSIKAKOS VERSENYT

Budapest, július 24. A Millenáris kerékpáros körpályán szombat este 3 ezer főnyi közönség előtt a bukósikakos motorvezetési verseny során Huhu német versenyzővel szemben Istenes mindkét futamban győzött. A 20 km-en Istenes ideje 16.20 perc, 2. Huhu 100 m-el és 3. Nagy Béla.
 A 30 km-en Istenes 24.274 idővel győ-

zött, 2. Szekeres 20 m-el, 3. Nagy Béla 50 m-el, 4. Huhu 150 m-el.

A pontfőversenyt Morovitz FTC nyerte 11 ponttal. A 30 körös párosversenyben Urzán—Pázmándy (Törökvs) győzött 15 ponttal.

OLASZORSZÁG NYERTE A PÁRBAJTÖRCSAPATVERSENYT

Páris, július 24. A párbajtőr csapatverseny világbajnoki döntőjében Olaszország, Franciaország és Svédország között holtverseny volt a ezéri a döntő a késő éjszakai órába húzódott. Előzőleg Franciaország—Svédország 10:6, Olaszország—Svájc 8 és fél:7 és fél, Svédország—Olaszország 9:7-re győzött, Franciaország—Olaszország 8:8, Olaszország jobb tussaránytal győzött.

SPORTHÍRMONDÓ

Püskösty visszavonul a futballtól. Dr. Püskösty Mihály, a DEAC egykori válogatott játékosa, aki az utóbbi időben a Nyírbátori AFE-nak volt egyik erőssége, visszavonul a futballsporttól. Püskösty kijelentette, hogy a NyAFE-ban nem vállal tisztséget, hanem mint futballbíró fog működni.

A német-angol úszómérkőzést végeredményben Németország nyerte 63:37 arányban.

Megkezdődött a Dawis-serleg döntőmérkőzés Anglia (védő) és az USA csapata között. A mérkőzés 1. napján a verseny állása 1:1.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY

Debrecen szab. kir. város Törvényhatóságánál, a mentőszolgálat keretében 1937 augusztus hó 15-ével két szigorú mentőorvosi állás megüresedik. Ezekre az alkalmazásokra pályázatot hírdetek.

A pályázó kötelesek igazolni, hogy az egyetem orvostudományi tanulmányukat teljesítve nyertek. (Előnyben részesülnek azok, akik szülészettől, belgyógyászatból és sebészetből már szigorlatot tettek), — hogy a mentőtanfolyamot elvégezték, továbbá a mentőszolgálatban egy hónapi gyakorlatuk van s erkölcsi tekintetben fedhetelen előéletűek. A szigorló mentőorvos díjazása havi 48 pengő. Az alkalmazás 6 hónapra szól, amely azonban egy ízben hat hónappal meghosszabbítható.
 Az okmányokkal felszerelt pályázati kérvények a hivatalos fizető főparancsnoksághoz, 1937 augusztus hó 5-ig déli 12 óráig adhatók be. Elkészve beadott pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.
 Debrecen, 1937 július hó 21.

Polgármester.
LAPUNKAT TAMOGATJA, HA HIRDETŐINKNÉL VÁSÁROL

Közgazdaság

GYENGÜLT A BUZA

A készárúpiacon eleinte változatlan árákon bonyolították le az üzleteket, később azonban a határidőpiac lanyhasága is éreztette hatását. Búzából 6500 mázsa kelt ma el. A búza 5 fillérrel olcsóbb.
 Ó- és újbúza: tiszavidéki 77 kg-os 20.95—21.25, 78 kg-os 21.15—21.45, 79 kg-os 21.35—21.65, 80 kg-os 21.55—21.75, felsőtiszai 77 kg-os 20.85—21.10, 78 kg-os 21.05—21.25, 79 kg-os 21.25—21.50, 80 kg-os 21.50—21.70, feletermegyel, dunatiszvári, dunántúli 77 kg-os 20.85—21.05, 78 kg-os 21.05—21.25, 79 kg-os 21.20—21.40, 80 kg-os 21.45—21.60.
 Rozs (új): pestvidéki 20.00—20.30, más származású 20.00—20.30. Takarmányárpa (új): elsőrendű 17.00—17.50, középminőségű 16.75—17.00.
 Zab: elsőrendű 18.20—18.30, középminőségű 18.00—18.20.
 Tengeri: tiszántúli 11.85—12.00, egyéb áll. 11.85—12.00
 Örlémények: korna 11.50—11.60, 8-as liszt 14.50—14.80.

DEBRECENI TERMÉNY ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Búza 19.80—20.20, árpa 16.00—16.50, rozs 18.20—18.50, zab 15.00—15.50, tengeri 10.80—10.50, lucerna 5.50—6.00—6.50—7.00, széna 4.00—4.50, here 5.00—5.20—5.50, szalma 1.30—1.40.

Debrecen szab. kir. város adóhivatalától. 36045/1937. a. sz.

HIRDETÉNY

Értesíti a városi adóhivatal a megváltott és vagyonszállásos földesúri földhözjutottakat, hogy a 2000/1937 M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában kibocsátott 600/1937. P. M. sz. rendelet 7. §-ában foglaltak szerint, mindazokat, kik hadirokkantságukat (badiözveg, hadiárva) arany illetve ezüst vitézségi éremhez való jogosultságukat a városi adóhivatalnál a rendelet megjelenésétől számított (július 12) 15 napon belül, (1. emelet 28. szoba, Birtoknyilvántartás) okmányterület igazolják, a terhükre megállapítható ellenértékéből 25 százalékos mérséklésben részesülnek. A későbbi időpontokban előterjesztett ezirányú kérelem felett a kir. pénzügyigazgatóság határoz. Nem kell újra igazolni a kedvezményhez való jogosultságot annak, aki a múltban ezt már igazolta s ennek alapján a kedvezményt élvezte is, továbbá a vitési telekre vonatkozólag sem. Debrecen, 1937 július hó.

Városi adóhivatal.

Debrecen város leltárízbiztosi hivatala.

1461—1937.

ÁRVERESI HIRDETÉNY

Debrecenben, 1937. évi március hó 27. napján elhalt ifj. dr. Magoss György hagyatékához tartozó házi-bútorok, olajfestmények, dísztárgyak, magyar, német, angol, francia szépirodalmi és tudományos könyvek, lőfegyverek és férfi ruhák a debreceni kir. Járésbíró-ság Pk. 26163—1937. sz. végzése alapján 1937. július hó 27. és 28-án nyilvános árverésen, készpénz fizetés ellenében Debrecenben, Vilmos császár körút 28. sz. alatt eladotnak.

Árverés kezdete mindkét napon délelőtt 9 és délután 4 órakor. Vételi illetékeket, váltásig illetéket, fényfényési adót, véts fizeti.
 Debrecen, 1937. július hó 16-án.

Tóth Imre sk., leltárízbiztos.

Felölts szerkesztő:
BENYOVSZKY PÁL
 Felölts kiadó:
ALFÖLDI SAJTÓVÁLLALAT
 KFT.
 Ugyvezető igazgató:
Dr. KÓLYA SÁNDOR

A hadirokkant kisiparost megillető előnyökről kiadott rendelet

Kaptuk a következő közleményt:

A „Debreczeni Ujság” tekintetes szerkesztőségének Helyben.

A „Debreczen” f. évi július hó 18-i — vasárnapi — számának „Közgazdaság” című rovatában „A hadirokkant kisiparost megillető előnyökről kiadott rendeletek” cím alatt egy olyan tájékoztatás jelent meg, amely szerény tudomásunk szerint a fennálló törvényes rendelkezésekkel ellentétes.

Miután ez a közlemény a hadirokkant kisiparosokra nézve téves megállapításokat tartalmaz és anyagilag súlyosan megkárosíthatja — meri beállítottságával a munka lehetőségétől íti el — őket, de meg a munkaadó nagyközönség, úgyisint a hivatalok és hatóságok félrevezetésére is alkalmas, azért az ügy tisztázása és az érdekelt felek súlyos anyagi érdeke megóvása szempontjából hazafias tisztelettel kérjük a Tekintetes Szerkesztőséget, hogy a tagjaink iránt mindenkor könyörültől jóakarattal az idecsatolt — és a törvényes hivatkozott pontosan és részletesen tartalmazó — felvilágosító sorokat nagybecsű lapja jövő vasárnapi — július hó 25-i — számában teljes egészében és szószó nélkül leközölje méltóan.

Kérésünk teljesítéséért fogadjuk a tekintetes Szerkesztőség őszinte tiszteletének kifejezését. Hazafias tisztelettel: Szoboszlai Sándor ügy. igazgató, hadirokkant, dr. Biró Pál alelnök, csoportigazgató, hadirokkant, S. Oláh István főtitkár, hadirokkant.

Mit mond a rendelet?

A fenti cím alatt a „Debreczen” f. évi július hó 18-i (vasárnapi) száma a „Közgazdaság” című rovatában a hadirokkant kisiparost megillető előnyökről óhajtja tájékoztatni — egyik előfizető kérésére — az érdekelt hadirokkantokat.

Tájékoztató bevezetés sorában — bár a rendelet keltét és aláíróját pontosan közli — egy számnélküli iparügyi miniszteri rendeletre hivatkozik, holott közfudomású tény, hogy minden egyes hivatalban minden ügyiratot iktatnak, így a minisztériumokban is, tehát számnélküli miniszteri rendelet nincsen.

Ezen — 1936. évi november hó 13-án kelt számnélküli (vagy akár számmal bíró) iparügyi miniszteri rendelettel kapcsolatban a HONsz — az 1933. évi VII. t. c. 33. §-a szerint a hadirokkantok törvényes és hivatalos helyi érdekképviselete — részéről a következőket batorodunk hadirokkant-kisiparos bajtársaink, úgyisint a munkáltató nagyközönség, valamint a hivatalok és hatóságok szíves tudomására hozni:

A hadirokkant iparosok kedvezményét — a fenthivatkozott rendelettel szemben és azt megelőzően — az országgyűlés mindkét háza által elfogadott és a Kormányzó Úr Ófőmeltósága által szentesített s 1933. évi július hó 13-án az Országos Törvénytárban kihirdetett s 1933. évi VII. t. c. (a hadirokkant-törvény, rövid jelzéssel a Hrt.) biztosítja.

E törvény 30. §-a 1. szakasza szerint: „Hadirokkant iparosokat és vállalkozókat egyenlő feltételek esetében más ajánlattevővel szemben előnyben kell részesíteni.”

A 2. szakasz szerint: „Az előző bekezdésben biztosított kedvezmények felül:

a) a hadirokkant-kisiparosokat és azok szövetkezeteit a szakmájukba vágó, az előző bekezdés alá eső szállításoknál és munkálatoknál 6%-os árelőnyben kell részesíteni;

b) hadirokkant iparosokat és vállalkozókat 30.000 pengőig terjedő szállításoknál és munkálatoknál más ajánlattevőkkel szemben 2%-os árelőnyben kell részesíteni.”

A 4. szakasz szerint: „Bármely pályázó csakis egyféle jogcímen részesíthető árelőnyben.”

A Közszállítási Szabályzatnak a kisipari kedvezményekre vonatkozó és azt részletesen tárgyaló 51. §-a 4. szakasza hasonlóképpen rendelkezik. Ez így szól: 4. Hadirokkantak. A hadirokkantok kedvezményeit az 1933. VII. t. c. 30. §-a rendelkezései szerint kell figyelembe venni. E kedvezmények az 1. §-ban említett biztosító intézetek közszállításaira is kiterjednek.”

A Hrt. itt hivatkozott 30. §-a legfontosabb részét fentebb már szószó szerint ismertettük. Az magától is beszél.

Legyen szabad azonban ezek után még rámutatni arra, hogy sem a Hrt. egyetlen egy sora, — sem a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek és a m. kir. belügyminiszternek 1934-ben együttesen kiadott 50.000. K. M. számú rendelete — amely általánosságban Közszállítási Szabályzat név alatt ismeretes (és amely a közszállításokról és a hazai beszerzés kötelezettségéről részletesen rendelkezik) — egyellegesen paragrafusok egyellegesen szakaszában egyellegesen sorral sem mondja ki és állítja azt, hogy a hadirokkant-kisiparost nem hadirokkant-kisiparos társaival szemben nem illeti

meg semmiféle árelőny. (Pedig — miután előbb voltak kisiparosok, még pedig igen sokan, és csak utóbb — a hadbavonulások közül és ezek sorából — lettek a hadirokkant-kisiparosok — a törvényhozók és a Közszállítási Szabályzat kibocsájtói ezt is feltétlenül és félremagyarázhatatlanul kimondták volna, mert hiszen azt senki sem vonhatja kétségbe, hogy ők is tudták, hogy vannak — sőt igen sokan vannak — nem hadirokkant-kisiparosok is.)

Miután ezt sem a Hrt., sem a Közszállítási Szabályzat nem mondotta ki, ehől nyilvánvaló és világos, hogy a hadirokkant-kisiparost (l. a Hrt. 30. §-a 2. a. bekezdését) bármely más — nem vitéz és nem hadirokkant — kisiparostársával szemben is 6%-os árelőny illet meg.

Hogy az illetékes tényezők semmiféle sem feledkeztek meg — és mindenre gondoltak — arra nézve szolgáljon bizonyítékul az, hogy a K. Sz. 51. §-a 3. szakasza a Vitézi Rend tagjaira nézve is külön és részletesen rendelkezik s pontosan felsorolja, hogy őket milyen százalékos kedvezmény illeti meg, sőt a 3. szakasz ötödik bekezdésében azt is pontosan megmondja, hogy „kisiparos és vitéz kisiparos közötti versenyben a vitézt is előnyben kell részesíteni. A helyi kisiparossal szemben azonban a nem helybeli vitéz kisiparosnak előny nem jár.”

Kétségtelen, hogy ahol a vitézek előnyét ilyen pontosan körvonalazták és meghatározták, ugyanott a hadirokkant és a nem hadirokkant-kisiparosokról sem feledkeztek meg. Sőt inkább mindenre gondoltak.

Így pl. bizonyára gondoltak arra, hogy a hadirokkant kisiparos — aki testi ép-sége, egészsége és munkaképessége jelentékeny részét hagyta a különböző esatateréken és a Hazának anyagiakkal fel sem mérhető áldozatot hozott és aki a csonkaország nehéz anyagi helyzete miatt nem csak jellekes (csak napi

húsz fillérekre menő) nyugdíjat élvez, — nem képes ugyanolyan feltételek mellett versenyezni ép és egészséges iparostársával szemben (mint amilyen ép és egészséges korában tudott, mert ma már vagy csak lassabban tud dolgozni, vagy csak segítséggel stb., stb.) és azért biztosított a Hrt. is és a K. Sz. is — igen helyesen és igen humanusan — (amit egyellegesen jóérzésű igaz magyar ember sem kifogásolhat) 6%-os árelőnyt többi — ép és egészséges — iparostársával szemben.

Ezt a feltevésünket és állításunkat bizonyítja az a tény is, hogy fike (a. K. Sz. 3. szakasza ötödik bekezdése szerint) a szintén ép és egészséges vitéz kisiparosoknak más kisiparostársával szemben is ezért van csak 1% árelőnye. Egyébként hadirokkant kisiparostársaink a 6% árelőnyről bármely perben készséggel lemondanának, ha újabb teljesen ép és egészségesek lehetnének.

Hogy a hadirokkantak vérel szerzett érdekeit mennyire óhajtották biztosítani, azt a K. Sz. 36. §-a 1. bekezdése is bizonyítja, amely szerint:

„Zártkörű versenytárgyalás esetén azonos felhívással értékre való tekintet nélkül legalább öt — ezek közötti lehetőleg legalább egy hadirokkant — szakmabeli vállalkozótól kell ajánlatot bekérni.”

Sőt a m. kir. Kereskedelemügyi Miniszter úr 75.733—1934. XIX. sz. rendelete így intézkedik:

„hogy a Szövetség (l. i. a HONsz) tájékoztató legyen efelől, hogy mely tagjai kaptak ajánlati felhívást, egyidejűleg intézkedtem aziránt, hogy a hatóságok valahányszor zártkörű versenytárgyaláson való részvételre hadirokkant felhívottak, erről a Szövetséget is értesítsék.”

A Hrt. 30. §-a 4. bekezdését pedig mi úgy értelmezzük, hogy hadirokkant-kisiparost nem hadisült kisiparostársával szemben is csak 6% árelőny illet meg, meg más — nem kisiparos — társával szemben is. Tehát kisiparossal szemben sem illeti meg öt 12%. (Vagyis 6 százalék kisipari előny és hat százalék hadirokkant előny címén.) Ez különben nem is lehet vitás, mert ezt senki sem állította és nem is állíthatja.

Mindezek után hazafias tisztelettel kérjük a munkaadó nagyközönséget, úgyisint a hivatalokat és hatóságokat, hogy a hadirokkant kisiparosok árelőnyéből iztosító — fentebb pontosan meg-hivatkozott — rendeleteket, amelyek révén kereskez való juttatás útján óhajtott és akart a Magyar Állam a világháború áldozatait segíteni, akik súlyos véráldozataik után minden bizonnyal meg is érdemlik ezt a munkához való juttatás általi támogatást: a jövőben pontosan betartani méltóan.

Hadirokkant kisiparostársainkat pedig felhívjuk, hogy minden ilyen ügyből keletkező bármiféle panaszokkal mindenkor azonnal keressék fel csoportunk irodáját.

Végül tisztelettel közöljük, hogy az esetben, ha a hivatkozott iparügyi miniszteri rendelet számszerű jelzéssel és szószóval másolatban megkapjuk, — készséggel és haladéktalanul fel fogjuk terjeszteni az 1933. évi VII. t. c. 33. §-a szerinti legfőbb felügyeleti hatóságunkhoz, a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszter úrhoz, hogy az állapítsa meg azt, hogy a Hrt. 30. §-a és a K. Sz. 51. §-a 4. szakasza világos és határozott rendelkezéseivel szemben joga volt-e bárkinek is 1936-ban — a Hrt. 30. §-a és a K. Sz. 51. §-a 4. szakasza előzetes törvényes hatálylanítása nélkül — azokkal ellentétes rendeletet kiadni?

A HONsz Csoport Elnöksége.

Kisipari hirdetések

PAPLAN-VARRODÁMBAN

a legkényesebb igényeket is kielégítem. Úgy helyi, mint gyalpi- és vatiapaplan géppel, portalanítva készítek. Jutányos és izléses munka. Garantiálva.

NAGY JÚLIA,
BURGONDIA 9.

Zománcozott

asztaltűzhely, jól bevált kisipari munka, minden színben felelősséggel készíti Levenesik Lajos tűzhelyüzeme, Árpádtér 17. Használt tűzhelyet is becserelek, ráfizetéssel.

HA DIVATOSAN

és elegánsan akar öltözködni, akkor ruháit FERENCICS JÓZSEF úrdivatszalonjában készíttesse. CSAPÓ-U. 17. (Szinházátjáró.)

LAPUNKAT

TÁMOGATJA,
HA
HIRDETŐINKNÉL
VÁSÁROL!

PAPLANOKAT

minden kivételben szépen, jól és olcsón mindenki által elismert, 28 éve fennálló

DEBRECZENINÉ-nél készíttesse: Kossuth-u. 11

FÜGGÖNY,

SZÖNYEG,
vászon-, szövet-, divat-
árak legelőssébb beszerzési forrása:
SZILÁGYINÁL,
a Kistemplom mellett

NŐI ÉS FÉRFI

fehérneműt olcsón és izlésesen készíthozt anyagból. — Divingeket már 80 fillérért készítho NAGY ERZSEBET Külsővásártér 7. szám.

A kisipar

legeredményesebb hirdetése

a
Kisipari hirdetés!

Figyelem! Figyelem!

MIELŐTT LAKÁSÁT KIFESTETNE

ajtóit, ablakait, bútorait fényeztetse, kérjen díjtalan árajánlatot SZEKERES festővállalatától HOMOK-U. 122. (Telefon 13—19. sz.)

BUNDAIT MOST

ALAKITTASSA és javíttassa NAGY JÓZSEF szücs mesternél, mert most 30 százalékkal olcsóbb, mint sasonban

CSERÉPKÁLYHÁS!

Hanem fűt vagy rossz a cserépkályhája!

MESE ISTVÁN
KÁLYHÁS

olcsón megcsinálja. Új kályhák olcsó árban kaphatók. Debrecen, Rákóczi-u. 37.

ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOS MUNKÁKAT

jutányosan vállal, kész háló és kombinált szekrények raktáron.

KOVACS FERENC műbútorasztalosmester, Vénkert, Domokos Lajos-utca 26.

EL NE FELEJTSEN vásárlásánál a DEBRECZENI UJSÁG-ra hivatkozni.

ÉRZÉKENY,

FAJÓS LÁBAKRA mérték után készülnék úri és női cipők, valamint tisztú és angol eszmac és cipők a legelegánsabb kivitelben, szolid árak mellett

KATONA GYULA cipész mesternél, Hatvan-utca 43. szám.

A KISIPART CSAK UGY TUDJUK TÁMOGATNI, HA VÁSÁROLUNK IS NALUK.

Mindenféle

biztosítási

ügyben

szaktanácsot

adunk!

DEBRECZENI UJSÁG

kiadóhivatala, Piac-utca 56.

A mozgó gyümölcsboltok

A megélhetés mai versenyében, az ember élete az ötletesség versenyében folyik le. Ha az ötletesség a célszerűséggel párosul, akkor igen életképes és a gyakorlatban jól bevált intézmények jönnek létre. Hogy egy egészséges elgondolással milyen célszerű vállalkozást lehet életre hívni, annak igazolására álljon itt a következő, igen jól bevált ötlet, amely Franciaországban született meg.

Néhány párisi termelő és üzletember 1925-ben összerakott alig 100.000 frankot, részvénytársaságot alapított és 5 ócska teherautómobilt vett, amivel megkezdték a gyümölcs mozgó utcai árusítását. A kocsi menetrendszerű pontossággal járták be a várost, meghatározott gócpontokon 10—15 percig veszteltek, aztán mentek tovább. Elvük volt, hogy a közepesnél mindig jobb gyümölcsük volt, hogy a fogyasztó meg legyen elégedve. Mellékiként tejet és baromfit is árultak ezek a „mozgó boltok.”

Persze az ilyen típusú árusítás elválaszthatatlan az egységes csomagolástól, mert másképpen nem lehetett volna az üzletet gyorsan lebonyolítani. Nem méregették az árut, hanem 50 centes, 1, vagy 2 frankos csomagokban adtak olyan mennyiséget, ami a napi áraknak megfelelt. A csomagokra rá volt nyomva, hogy mi az aznapra egységár. A párisi asszonyok rögtön megbarátkoztak ezzel a kényelmes és célszerű rendszerrel, ami ellen csak a cselédeknek az a része zúgolódott, amelyet ez a rendszer megfosztott a külön bevásárlási haszontól. A mozgó boltok a legnagyobb súlyt a friss főzelék és friss gyümölcs árusítására vették. Minthogy az üzem nem fizetett boltbért és rezsiköltsége kicsi volt, mindent versenyképes áron tudott adni.

Ez a vállalat rohamosan fejlődésnek indult. 1933-ban 29 motor-kocsija volt pótkocsikkal, 1934. évben már hatkerekű 2,5 tonnás autómobilokat szerkesztettek az üzem céljára, de az úgrásszerűen növekedő forgalmat már így sem tudják lebonyolítani. Kénytelenek voltak stabil boltokat is létesíteni a város egyes gócpontjain s az autók egy része most ezeket látta el friss áruval. Annak illusztrálására, hogy mivé fejlődött a vállalat az eltelt 8 év alatt, a következő adatokat közlöm:

1925-ben lebonyolított az üzem 0,78 millió frank forgalmat. — 1928-ban 6,62, 1931-ben 29,71 milliót és ma már meghaladja a 100 millió frank forgalmat. Mint-hogy a vállalat nem emelte alap-tökéjét, az 1931-iki évben, 300 üzletnapot számítva, naponta megforgatta egész alaptökéjét. A vállalat újabb látványosságnak is beillő nagy központi elosztó-, fel-

dolgozó- és csomagolótelepet épített, s minden fogyasztónak lehetővé tette, hogy az egész üzemet végignézhessék és megismerhessék. A munkahelyiségeken keresztül üvegezett folyosót létesítettek, amelyen bármely vevő szabadon végigsétálhat és saját szemével győződhet meg az üzemben uralkodó rendről, ötletességéről és a ragyogó tisztaságról.

HASZNOS MEZŐGAZDASÁGI TUDNIVALÓK

Melyik a legjobb aszalni való szilva? A szilva már javában érik. Nemsokára kezdetét veszi az aszalás. Minden szilva aszalható, azonban legjobb erre a célra az úgynevezett Ageni szilva, amely finom és kiadós aszalványt ad, mivel húsos, kismagvú és nem hasad fel. Aszalva 38—40 százalék az eredmény a beszercei szilva 30—33 százalékkal szemben. Aszalása olyan aszaló berendezésekben ajánlatos, amelyek nedves levegővel működnek, mert így a szilva szebb színű és fényesebbre szikkad. 3—4 órai kezdő aszalás után kell a hőmérsékletet fokozni, mindaddig, míg a gyümölcs ráncosodni kezd. Az Ageni-szilva különösen alkalmas a töltött szilvák készítésére.

A dinnye elfajzása évről-évre tapasztalható. Ennek részint az az oka, hogy a dinnyeföldek közelében olyan növényeket termelnek, amelyek virágporát a szél a dinnyére viszi s ezzel a dinnye ízét elrontja. Így pl. uborkát és tököt nem szabad a dinnyeföld közelében termelni! — Azonkívül az is hiba, hogy nem a jobb fajta, hanem a legrosszabb és legelhanvagoltabb földet használják dinnyének, ami szintén lerontja a termés értékét. Szükség volna végül a legtöbb dinnyefajta felújítására is, mert már sok az elkorcsosodott termés. Különösen az ananász-dinnye-fajtákat kellene egyes termelőközvetekben szelekciónak alávetni.

Méhszúrás — reuma ellen. Teres Rudolf dr. marburgi orvos néhány éve 658 reumás beteget kezelt méhszúrással. Ezek közül 48-nak szívkomplikációja volt. A betegek közül 543 teljesen meggyógyult. Ez azt bizonyítja, hogy a méh mérgének gyógyító hatása van. Egy osztrák csendőrről megállapították, hogy a reuma már a szívet is megtámadta. Egy fiatal orvos ajánlatára méhészkedni kezdett, többször megszúrták a méhek s négy év alatt teljesen meggyógyult, 54 kilóról 80-ra hízott. A méh-méregnek ezt a tulajdonságát a méhészek ismerik. Ezt igazolják Teres most közzétett tudományos kísérletei.

A hatalmas üzem heti jelentéseit a legolvasottabb napilapok rendszeresen közlik, időszaki értesítők tájékoztatják a vevőket a piac fontosabb eseményeiről. Bevezették azt az újítást is, hogy időnként az összes vevőket „közgyűlésre” hívják meg, amelyen az üzem vezetősége számol be az értékesítés helyzetéről.

Ez a tüneményesen kifejlődött árusító rendszer ma már tényező a francia mezőgazdasági termelésben. Irányítja azt, hogy mit és milyen minőségben vessenek és biztos alapot nyújt azoknak a kertészeteknek és más nagytermelői üzemeknek, amelyek egyetlen léalapjukat ebben a megszervezett értékesítésben bírák. A jól megszervezett értékesítés tehát irányítja a termelést, s lehetővé teszi, hogy a nagyvárosok környékén a kisfarmok száza és ezrei gyarapodhassanak.

Ezzel szemben 144 darab nyúl 8 hónapos korában éri el az átlagos kilót, összesen 576 kilót. Ez 60 fillérével számítva, 345 pengő húsbevételt jelent. Ha a prémért szakszerűen kikészítve 3 pengőt lehet elérni, ebből 432 pengő a jövedelem. A hús és prém bevétele tehát 777 pengő. A szükséges tökebefektetés 350 pengőre rög és ha a bevétel és kiadást figyelembe vesszük, 300 pengő bruttó jövedelem is elérhető.

A hernyófészkek irtása

Ebben az évben igen nagy mérvben jelentkezett az almamoly újabb nemzedéke, amelynek jövő évi nemzedéke már előre készül az elszálasolással a száradó, összesodrott, pókhálóval a fához erősített levelekben. Ezeket a leveleket állandóan szedni kell és szedés után elégetni. Legjobbban véd rajzás idején a nikotin oldat, mint permetezés.

A gyümölcsstermelők figyelmébe!

Veréb István, aki saját találmányú „SUGÁR” permetezőit már 42 éve közmegegyezésre gyártja, most egy töltőszivattyús, „Bateria” rendszerű önműködő légelzárós, magasnyomású „SUGÁR” permetezőt szerkesztett és gyárt.

A töltőszivattyúval hordozható kádából, 2 szórócsővel mint nagyteljesítményű, gyors permetező használható. Erdeklődőknek készséggel bemutatja működésben is. Debrecen, Szappanos-utca 10. szám alatti üzemében VERÉB ISTVÁN saját találmányú „SUGÁR” permetező gyártó, Debrecen.

A barackmolyról,

kajszifáink e veszedelmes ellenségéről ír a Növényvédelem és Kertészet új száma. Cikkeket közöl még tervrajzzal a gyümölcsaszaló épitéséről, a gyümölcsfák öntözéséről, a mérges növényi védekezőszerekről, a permetezőgépek eldudulásáról, a madáritatóról, a gyümölcsfák nyáron való átoltásáról stb. A dűsan illusztrált színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V. Földmívelésügyi Minisztérium) egy alkalommal lapunkra való hivatkozással díjtalanul küld mutatványszámot.

APIRÓ HIRDETÉSEK

Szenzációk

25

fillérért

1 db kézi-munkaolló
1 db manikűr-olló
1 db szemöldök csipesz
1 db kuicslánc

Benyáts
Aruház

STRAPARA,

rossz útakra Skoda autómobil, 7 liter fogyasztás, 40 pengő adó. Mácsai Sándor-u. 2. Garage.

UTOLSÓ HÉT!

Már csak 31-ig tart a hatóságilag engedélyezett végkiárusítás 14.190/1937 B. sz. Ferencz József-út 10. sz. a. Nagytemplom mellett lévő nő- és férfidivatárüzletemet megszüntetem. A raktáron lévő árukat nagyon mélyen leszállított áron árusítom ki.

Üzleti berendezés és egy 10 kg-os mérleg súlyokkal olesón eladó. — Biró Márton, 991

Béla!

E héten ott leszünk. Később, Údv.

Házasság

Férjhez

menne középkorú iparosnő üzlettel, leveleket „Komoly” jellegre a kiadóra kér. 240

Belöltendő állás nőknek

Főzéshez

értő, gyermekszerei mindenféle lány augusztus 1-re felvétetik. Si-monyi-ut 18.

Mindenes
szakácsnő hosszú bizonyítvánnyal azonnalra, vagy augusztus 1-re felvétetik. Hatvan-u. 38. — Dr. Hódy. 245

Mindenes
főzőnő felvétetik. — Sümeghy örnagné. Jelentkezni 7 órától 2 óráig: Arany János-u. 1. 233

Bejárónő
felvétetik. Klein, Vörsmarty-utca 24. Jelentkezés délelőtt. 284

Gyakorlott,
űgyes hölgyek, akik horgolt és kötött kesztyűk készítésében jártasak, írjanak az alábbi címre: „Kézimunka“, Posta restanté, H.-Tetőlten, 5237

Jó házból
való kisasszonyt kismamához vidékre keresek. Érdeklődni Varga, Csanó ucca 18. 929

Gyakorlott
gépírónőt keresek. Rényi ügyvéd, Miklós-u. 4. 912

Tanulólanyn
jócsaládból való főlveszt Frici kalapszalton. 937

Kitűnően
főző, megbízható, tisztaságszerető szakácsnőt keresek augusztus 1-re. — Jelentkezni lehet minden délután 2—4-ig Kontsek Lászlóné, Kossuth-u. 45. keresztútján. 264

Bérlendő állás férfiaknak

Jó családból
való fodrásztanulót felveszek. Biró fodrász. — Piacc-utca 58. 124

Textil-
részletszakmában Tiszán túlon jól bevezetett agilis utazót keres nagy részvénytársaság. Cím kiadóhivatásban. 210

Fiatat
fűszerkereskedő segéd — felvétetik. Cím: Márton Kálmán-u. 2. 243

Vasmunkás
házmestert keresek. Jelentkezés hétfőn a délelőtti órákban, Simonffy ucca 7. I. em. balra. 5239

Vasasztorgályos,
lakatos segédek és tanulók felvétetnek. Preisler Mór, Boldogfalva-u. 6. 939

Kerti dohányhoz
egy kertész felvétetik. Értekezni: Jókai-utca 1. A., Grünfeld Zoltán. Ny.

Fejní tudó
mindenes kocsist felveszek. Zúgó-u. 4. Reáliskolánál. Ny.

Sofőrt,
ki boltimunkát is végez, józanéletűt és egy per-fekt koszorúköntönöt felveszünk. Csúrka temetkezés. 268

Kifutótűt
felveszek. Vágó Sándor férfiruha- és nőikabát-háza, Csapó-u. 10. 928

Rőtös szakmában
képzett segédet keres Zádor-égy Hajduböszörményben. — Szombaton zárva. Ajánlatok írásban. 5238

Majoros
jó bizonyítványokkal október elsejére felvétetik. Arany János 15. 931

Állást kereső nők

Gyakorlott
varrónő házhoz ajánlkozik. Cím: „Szerény igényű“ jelígre kiadóhivatálba kér. 237

Állást kereső férfiak

Kovácssegéd
alkalmazást keres helyben vagy vidéken. Kun Ludolf, Vendég-u. 89. 232

Nyomozó iroda

Magánnyomozó.
Szabó István magánnyomozó irodája Varga-u. 7. Legdiszkrétebben nyomoz, megfigyel. 1910

Nyaralás

Nyaralásra
kettő hétre családias, egyszerű házikosztót és lakást keres intelligens fiatalember. Sürgős! Levél cím: Köleséry Sándor Vác, Siketnéma intézet. 222

Butorozott szoba

Kiadó
emeleti butorozott szoba két személyre is. — Szinte emeleti butorozott szoba egy személyre augusztus elsejére. Kossuth-u. 22. 279

Csinosan
butorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Rákóczi-u. 33. 5229

Kiadó
különbejárattal butorozott utcai szoba Svetits pafota, I. lépcső, I. em. 1. ajtó. 244

Utcai
butorozott szoba kapualatti bejárattal azonnal kiadó. Simonffy-u. 55. 927

Teljesen
különbejárattal utcai kényelmesen butorozott szoba kiadó néhány napra is. Garai 20. 936

Különbejárattal
butorozott szoba fürdőszoba s W. C.-vel, úgyszintén kisebb különbejárattal szoba azonnal kiadó parkírozott udvarban. Rákóczi-u. 35. 940

Kiadó lakás Egyszobás

Egy
udvarra nyíló szoba, fűskamara elsejére kiadó. Vigkedvű M.-utca 37. sz. 252

Egy
parkettás szoba esetleg butorral is kiadó. Hunyadi 17. 270

Hétfő, július 26: Alap (Fejér, Sárbogárd). Csákvár (Fejér). Dunavecse (Pest). Erdőcsokonya (Somogy). Fadd (Tolna, Tolnamózs). Fehérgyarmat (Szatmár). Iharosberény (Somogy, Csurgó). Kunmadaras (Szolnok). Marcali (Somogy). Németholy (Baranya). Nógrád (Nógrád). Szeghalom (Békés). Szendrő (Borsod). Tiszadob (Szabolcs). Tiszatarján (Borsod). Túrje (Zala). Zirc (Veszprém).

Kedd, július 27: Bicske (Fejér). Nagypirit (Veszprém).

Szerda, július 28: Alsónémedi (Pest). Nagymaros (Hont). Nyírmada (Szabolcs). — Zomba (Tolna, Szakály-Högyész).

Csütörtök, július 29: Csepreg (Sopron). Gödre (Baranya). Hajdúdorog (Hajdú). Jászfényszaru (Szolnok). Letenye (Zala). Pellérd (Baranya). Tét (Győr).

Péntek, július 30: Söjtör (Zala). Vác (Pest).

Szombat, július 31: Apátfalva (Csanád). Kutas (Somogy). Szekszárd (Tolna).

Kiadó
Bihari-telepen egy- és kétszobás lakás istállósval. Értekezhetni Gazdák Bankjában. 248

Kétszobás
Azonnal kiadó 2 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyhás lakás. Teleki-u. 9. sz. 214

Kétszobás
lakás augusztusra kiadó Szent Anna-u. 60. szám. 261

Virágos
csendes udvarban 2 szoba, konyhás, fűskamrás lakás kiadó kiscsaládnak. Könyök-utca 3. sz. alatt. 261

Kiadó
2 szobás, komfortos lakás. A befejezéshez szükséges évi lakbér előre fizetendő. József kir. herceg-u. 46. 5136

Két szoba,
konyhából álló egyszerű udvari lakás augusztus egyre a város központjában, Bethlen-u. 50. sz. alatt kiadó. Tiszta, rendez udvar. Értekezhetni a tulajdonossal, Maróthy György-u. 21. délután 2—3. 930

Kossuth 67. alatt
udvari 2 szoba, konyha augusztus 1-re kiadó. — Virágos, csendes udvar. 285

3 és többszobás

5 szobás
I. emeleti, 2 erkélyes, teljes komfortos lakás november 1-re kiadó. — Kossuth-u. 8. 100

Háromszobás
utcai modern lakás kiadó. Hunyadi 17. 270

Kényelmes
3 szobás nyaraló szőlővel, gyümölcsfákkal körvettelt erdő mellett kiadó. Érdeklődni: Hajdúszentgyörgy állomás, Rákóczi-szőlő, Ny. 271

Elsőrangú
házikoszt az Ujságtörök Clubjának éttermében. 4 fogásos nagy menü 1.10. kis menü 90 fillér. Diétás konyha orvosi előírás szerint. Piac-utca 26. I. emelet.

Magyar Uriasszonyok Lapja 1926—1936 év folyamán jutányosan eladó Cím a kiadóban. 1116

Cséplést
vállalok. Karacs Imre, Ondód I.

Veszek! Eladok! Cserélek!
Használt bútort, zálogjegyet, jégszekrényt, varrógépet, mindenféle ingóságot. Hívásra jövök. — Barnáné, Csapó-u. 16. Telefon 32—11. 943

Elelmiszer ital

Bóni-gyártelep
Werthezy-u. 6. sz. területi kímérésében asztali, rizling és legfinomabb édes muskotályborok legolcsóbban kaphatók. 223

Fajborok!
Gépeléshez kitűnő, egészséges, előllo, színcél, ízét nem változtató fajborok kaphatók literenként leszállított olesó árban termelőnél. Széchenyi-utca 29. 26

Oklatás

Magyar nőtanfolyam kezdődik július 1-én pályázaton nyertes zongoraszerzőnél. — Némi zongorával együtt gyorsan elsajátíthatják a kísérelszerkesztést is olesó tandíj mellett. Befrás díjtalan délután 3—4-ig. Kossuth-u. 39. I. em. udvari lépcső. 1597

Tanuljon
gyorsírást és gépírást a Naményi Gyorsíró és Gépíró Iskolában. Olesó tandíj Állami bizonyítvány. Külön esti tanfolyamok. Kezdő- és haladó-tanfolyamok. — Befratkozás egész nap az iskola helyiségében (Batthyány-u. 11.)

Építkezési anyagok

Sempervna
nemes vakolat kapható minden színben a Debreceni Műkőgyár Rt. — Fűrdő-u. 2. sz. telepen. — melynek kizárólagos gyártási joga van. 538

Kiadó
Piac-u. 5. sz. alatt 130 m² utcai üzlethelyiség február 1-re. 932

Kiadó
nagyobb üzlethelyiség 2 kamattal. Péterfia 8. Megtekinthető egykor. 924

Ajánlat

Hajek Károly
puskaműves Ferenz J. út 7. alá költözött Bika mellett. 229

Zománétüzhelyek,
petróleum főzők, fürdőkádak, nyugógyak, vendégágyak, üstök, üstházak, passzírgépek, edények Nagy vasútleben, Csapó-kanyar. 271

Veszek
vadrepét, kölest és mindenféle gababeséget. Révi László, Nyugati 2. 277

Lakás-szoba kereslet

Egy
szoba, konyha, kamarából álló lakást keres tisztviselő szeptember 1-re a központhoz közel. Ajánlatokat kér a kiadóba „Gyermektelen“ jelígre. 44

Szolid férfi
butorozott szobát keres, esetleg kvartélyra is elmegy magános nőhöz vagy házaspárhoz is. — Ajánlatokat e lap kiadójába „Elseje“ jelígre kérem. 259

Modern lakást keres
orvosprofesszor 5 vagy 6 szobás lakást földszinten vagy I. emeleten, központhoz, központi fűtéssel, hidegmeleg vízvel, melegvízzel. — Bérléssel átvesz. Cím: Lelkészi hivatal, Miklós-u. 3. 279

Pénz

Tízezer pengőt
kisebb tételekben biztosítékra kihelyezek. Dr. Révész Sándor ügyvéd, Szent Anna-utca négy. 260

Autó-motor kerékpár

Eladó
egy 300 cm. AKD motorkerékpár kifogástalan állapotban. Garai-u. 19. szám. 1717

16 20 HP.
Langen-Wolf szívógáz motor prima állapotban generállal eladó. Róna Sándor sírkőgyár, Nyiregyháza. 187

Eladó
500-as Rudge motorkerékpár üzemképes 320. Sziamári Bujváros. 221

Egy
jókabban lévő oldalkocsis motorkerékpár eladó Bujváros, község-háza, Kordás. 216

BMW.
500-as szőlő motorkerékpár kifogástalan állapotban eladó. Hszoboszló, Boeska-utca 32. alatt. 189

Eladó
egy jókabban lévő 250 cm³ BSA motorkerékpár. József kir. h-u. 2. Németh. 272

Tűzifát, szentet
takarékos ember télire már most szerzi be Vágó József tűzifa- és szén-telepen a Margit-fürdőnél. Elsőrendű hazai szénnek rövid ideig meg a Mult évi árákon Katonatiszték, álltiszték, „Unió“ tagok beszerzési helye. Telefon 10—24.

Samu János

OFB ENGEDELYES HIRDETÉSEI

Iroda: Hunyadi-utca 24. sz.

ELADÓ INGATLANOK:

Házak:
Széchenyi-utcán 4 szobás komfortos úrvilla, Nagyállomás szomszédságában értékes bérház, évi bére 1956 P. vételára 12.000 P., 9000 P.-vel megvehető. Homokkertben 2 szobás adómentes ház 3700 P. felével megvehető. Boldogkertben 300 özl. szép gyümölcsös Wollafka-telepen jó ház 1200 és 1500 P.-ért. Közraktár mellett 3 szobás villa 900

özl. területtel, Homokkertben jó kettőszobás ház 6000 P., 1500 P.-vel megvehető. Boeskyban 2891 özl. szép szőlő. — **Földek:** Feketén 7 és fél hold, holdanként 630 P.-vel. Elepen 20, 45, 50 hold igen jó fekete, holdanként 750 P. évi bére 3 mm. búza. Homokon 8 és fél hold tanyás 4200 P., homokon 20, 50 holdas jó tanyával. Iroda: Hunyadi-utca 24.

Eladó állatok

Maesi-uradalom háromfűtelepéről 130 drb. fehér magyar parlagi 3 hónapos jérce eladó. 258

Butor

Hencser, divány, frásztal, szék, konyhakredenc, hálók, gardrobszekrény, más bútorkolcsón eladók. Hatvan 27. 1688

Jóharban használt ebédhőző eladó. Megtekinthető Vörösmarthy-u. 2. sz. alatt. Müllernél. 227

Eladó egy puhafa fűháló sürgősen elutazás végett. — Eötvös-utca 102. szám. 274

Fényezett dióház, konyhaberendezés, gyümölcsös kert, ház eladó. Deák Ferenc 10. asztalosnál. 257

Birtokbérlet

Kiadó 24 hold föld tehénészetre a város alatt. Értekezni: Baranyi-u. 42. 238

Kiadó Bánk 88. számú tanya 20 hold földdel. Értekezni: Nyil-u. 46. sz. 241

Kiadó októberre Nyilastelepen, Tancsics-utca 11. sz. alatt 7 hold föld lakással, istállósval Érdeklődni Koroknai Istvánné, Haláni állomás melletti tanyán. 254

Kiadó 20 hold maesi tanya föld harmadában. Kölesy-u. 15. 34

Kishegyes 21. 7 hold föld kiadó tanya-részel. Értekezni Józsa, 1085. Bácsy András, 256

Kiadó város alatt 20 holdas tanya föld, Kőntöskertben, Rihari-telepen egy-egy hold konyhakertészeti föld lakással. Értekezni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca. 249

Kiadó Ebesen 62 hold fekete föld, elsőminőségű, sok épülettel, Horthy kőrház közelében, Poroszlai-út 5. szám. 262

Gazdasági eszközök

Veszek

Kiesi jókarban lévő szőlőprést és 2 használt kádat 3-400 litereset. Cím: Széchenyi-utca 1. Gyöngyösyék. 255

Gabonalisztító

rosta kitűnő állapotban eladó. Károly Ferenc József-út 21/b. 264

Boroshordó

nagyobb mennyiségben eladó. 4 hold föld bérbeadó. Miklós-utca 13. 280

Eladó házhely

Villattek,

építkezésre alkalmasak Poroszlai-út 48. alatt eladók. Központi egyetem-től, villamos megállótól 3 percnél. Értekezni Csapó-u. 27. tulajdonosnál. 129

Közműves

villattek, 25 éves adókedvezményrel, Simonyi-út mentén, megállóhoz közel, rendkívül előnyös ár és fizetési feltételek mellett, esetleg kölcsönátvállalással eladók. Felvilágosítást ad dr. csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy-utca 12. szám délután 5-től 7-ig. 1780

PIACI HIREK

ÉLŐBAROMFI ÁRAK:

Idei liba, sovány kilója — 4.00—5.60	Jérce párja — 2.70—3.50
Liba, kövér kg. 1.30—1.50	Kaplan és csirke kilója — 0.90—1.00
Kacsa, sovány darabja — 1.20—2.30	Csirke, sütnivaló, párja — 2.00—2.60
Kacsa, kövér kg. — 1.00—1.20	Csirke, rántani-való párja — 0.80—1.50
Tyúk párja — 3.80—4.60	Tojás drb. — 0.05—0.06
	Tojás kg. — 1.00—1.10

GYÜMÖLCSPIACI ÁRAK:

Nemes alma kilója — 0.32—0.44	Málna kg. — 0.36—0.40
Közönséges alma kilója — 0.36—0.40	Dinnye, görög kilója — 0.08—0.12
Körte kg. — 0.40—0.50	Dinnye, sárga kilója — 0.08—0.12
Körte kg. — 0.36—0.40	Kajszinbarack kg. — 0.30—0.56
Szilva kg. — 0.26—0.30	Őszibarack kg. 0.60—0.76
Szőlő, csemege kilója — 0.46—0.60	Citrom drb. — 0.10—0.14

KONYHAKERTI VETEMÉNYEK ÁRAI:

Vereshagyma esomója — 0.10—0.12	Petrezselyem esomója — 0.05—0.08
Foghagyma kg. — 0.30—0.40	Sárgarépa cs. 0.05—0.08
Új burgonya, rozsa kg. — 0.09—0.10	Ugorka 100 drb. — 0.20—0.50
Fejeskáposzta darabja — 0.10—0.16	Spenót és sóska esomója — 0.02—0.03
Kelkáposzta darabja — 0.06—0.14	Salátafej — 0.02—0.06
Karalábé drb. 0.02—0.06	Zöldhagyma cs. 0.04—0.06
Bab, zöld kg. 0.10—0.14	Gomba kg. — 1.20—1.40
Tök drb. — 0.06—0.12	Paradisom kg. 0.14—0.16
	Paprika 100 drb. — 1.00—2.40

KENYÉR ÁRAK:

Fehér kg. — 0.42	Rozskenyér kg. — 0.26
Félbarna kg. — 0.38	Péksütemény drb. — 0.05
Barna kg. — 0.34	

LISZT ÁRAK:

Búzaliszt 00-ás kg. 0.38	Búzaliszt 4-es kg. 0.32
Búzaliszt 00-ás kg. 0.36	Búzadara kg. — 0.44
Búzaliszt 2-es kg. 0.34	Rozliszt kg. — 0.30
	Korpa kg. — 0.12

Házhely

300 négyszögöl szép és jó helyen eladó. Sebess-utca 9. (Budai Ézsaiás-utca mellett). 806

Eladó föld

Eladó

látóképnél, Győri féle 4 hold föld, Balmazújváros Petőfi-u. Némethi, 220

Eladó

18 hold föld Létai-út végétől 1 kilométernyire, Bellegelő 138/b. sz. alatt. Jobb igényeket is kielégítő új lakóházzal és gazdasági épületekkel. — Tehénészetre kiválóan alkalmas 4 hold kaszálóvan, Érdeklődni Dobozi-bérház, A. lépcső II. 11. 935

Mindent termő

5 holdnyi kertészetnek, tehénészetnek, hizlaldának alkalmas prima földemet üríhával, gazdasági épületekkel, vágóhídi villamostól hajtásnyira eladom, vagy bérbeadom. Cím a kiadóban. 933

Eladó ingatlanok!

Köteleken 12. Veréb-dűlőben 14. Halápon 33. Kishegyesen 15 és kisebb tanyás birtokok nagy választékban. — Földbérletek Ondódon, Macion, Halápon, Cserén 10—50 holdig.

Házakban alkalmi vételek. — Részletfizetésre villák, szőlők, telkek. — Bővebbet Agrikultura ingatlanforgalmi iroda, — Széchenyi-u. 1. 281

Dienes József

INGATLANGÖRGMELI IRODÁJÁNAK

HIRDETÉSEI.

Iroda: Fűvészkert-utca 16.

ELADÓ HÁZAK:

42.000 pengőért: Batt-hyány-utcán.
38.000 pengőért: Jókai-utcán.
37.000 pengőért: Szoboszlói-úton.
27.000 pengőért: Péterfia-utcán.
24.000 pengőért: Méliusz téren, Domokos Lajos-utcán, Aczél-utcán.
16.000: Széchenyi-utcán, Barna-utcán.
14.000: Bornemisza-utcán.
13.000: Hadházi-utcán.
12.000: Hajó-utcán, Almósdon kúria.
11.000: Jerikó-utcán.
6800: Könyves Tóth Kalmán-utcán.
6500: Agárdi-utcán.
5400: Pölltenber-utcán.
4500: Honvéd-utca 77.
4200: Bihari-utcán, Apafája-utcán.
4000: Kuruc-utcán, Jerikó-utcán.
2700: Rigó-utcán, Szél-utcán.
2600: Kopja-utcánban, — Branyiszko-utcán.
2400: Kondor-utcán, Kinnisi-utcán.

2000: Nagykerekiben, — Felsőjózsan.
1600: Lázár-utcán, Tancsics Mihály-utcán.
1300: Wollafka-utcán.
1200: Görgey-utcán.
850: Barcasági-utcán.

TELKEK:

Egyetemi tanári lakásoknál, Széchenyi-utcán, Jerikó-utcán, Aczél-utcán, Szél-utcán.

KERTEK, SZŐLŐK:

Hajdusoboszlón, Boesky-kertben, Szotyori-telepen.

FÖLDEK:

Nagyeserén 36, Ondódon 8, Pereg-dűlőben 4 hold.

FENTIEKEN KIVÜL ingatlanok a legnagyobb választékban.

KERESEK

eladó házakat, földeket, telkeket, szőlőket föld bérleteket, nagyobb kiadó lakásokat.

DIENES-IRODA,

Fűvészkert-utca 16.

Eladó ingóság

Elköltség miatt eladó ebédhőző, hálszobabútor, szekrények, asztalok, márványlapok és egyéb háztartási tárgyak, gyapjú takaró, lábszák, karlsbadi ét- és üveg szervíz, orvosi hágyatékából műszerek, gépek, könyvek, Jókai, Dumas-sorozat és sok egyéb. József kir. herceg-u. 18. 934

Eladó 2 drb. ablak 150—80 cm. Tanító-utca 14. sz. 276

Gumtrádlis hintók és sárga homokfutók eladók. Hatvan-u. 47. Ny.

Bontásból kikerült nagymennyiségű téglá, cserép, deszka, lé, ajtó eladók Ghillányi laktanyánál. Telefon 19—71. 5228

Olesón eladó kisebb üzletherendezés, külön háromajtós jég szekrény. Hatvan-u. 46. 941

Gyermekkoesi teljesen jókarban eladó. Cím a kiadóban. 219

Jókarban lévő gyermek sportkoesi eladó Simonyi-út 18.

Bontásból kikerült nagymennyiségű téglá, cserép, deszka, lé, ajtó eladók Ghillányi laktanyánál. Telefon 19—71. 5228

Egy jó állapotban lévő szomkő öltöny eladó. Werbőczy 10. Szilágyi-útnál. 1984

Eladók nagyon olcsón ruhák, szoknyák, blúzok, egy kihúzható ebédasztal. Arany János-utca 47. sz., keresztút. 596

Tégla, cserép. Faanyagok bontásból eladók. Salétrom laktanya. Telefon 26—74. Ny.

Eladó

1 drb. 180d90 padlótokos, és 4 drb. 150x80 gerbtokos ablak. — Rakovszky-u. 4. 236

Redőnyös

boltajtó új 80/160 — 8 szárnyú ablak, kisebb ablakok, 2 szárnyú pincelátó, illőfürdőkád eladók. József kir. herceg-utca 7. 243

Eladó

jutányosan jókarban lévő kerti pad, új ebédhordó, edénytartó, cégtábla, kézi utazókisár, Arany János-u. 23. 165

Elveszett

Elveszett péterfiai temető környékén rózsaszínű kombiné. Megtalálójá 2 P jutalmat kap hétfőig Meszena u. 11. alatt. 273

Elveszett

egy szegény kisleány a Dózsa-utcán patkóalakú pénzárcait 20 pengővel, ami nem az ő pénze volt. Kéri a becsületes megtalálót, juttassa el a kiadóhivataltba. 203

Elveszett

Ferenc József-úttól Sas-utcán át egy ezüstlánc-ridkületben egy pár brilliáns fülbevaló, 1 arany női karóra, 2 drb. arany broschit. Megtaláló vagy nyomravezető illő jutalomban részesül Rendőrség detektívosztályán. 211

Különféle

Boroshordók eladók jókarban, tisztán, megtöltésre alkalmas, Nap-utca 4. 225

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. körforgógépén. Technikai vezető: Liptay András.

DEBRECZENI UJSÁG RÁDIÓJA

VASÁRNAP

VASÁRNAP

JULIUS 25.

Berlin : 6.00 : Szórá- kóztató zene. 7.20 : Har- monika-gitarhangy. 8.00 : Rendőrzenekar és kis rá- diózenekar hangversé- ny. 10.30 : A Deutscher- landsender tánczenéje. Bécs : 7.40 : Rádiózene- kar. 8.35 : I. hangver- seny a salzburgi székes- egyházból. 9.45 : Rádió- zenekar. 10.45 : Rádió- zenekar. 11.00—11.30 : Mozart : Kis éji zene. Strauss János : Császár- keringő. Kreysler : Kis bécsi induló. Boroszló : 6.30 : Vidám népzene. 9.05 : Viktoria- korabeli dalok és zene- művek. 8.00 : Mikor a eszillagok szikráznak. — 10.30 : Tán- czene. Brüsszel : 8.00 : Szal- lonzene Derville énekes- nővel. 10.40 : Tombelle : Toccata orgonán. Bach : Olasz verseny csembalón. 11.00 : Táncczene. Bukarest : 6.30 : Reg- geli műsor. — 12.10 : Meló-zenekar. 6.00 : Szó- rákóztató zene. 9.55 : Lemezek. Kassa : 6.45 : Magyar hírek. Köln : 6.30 : Férfine- gyves zongoraszólóval. — 8.00 : Rendőrzenekar Ber- linből és a berlini kis rádiózenekar. 8.45 : A töl- z-ig, vidám tánc a lex-ikonon át. Lipcse : 8.10 : Rádió- zenekar Munkel zongora- művészel. London : 7.00 : Katona- zene, közben tenorriák. Oslo : 9.20 : Frisk- Gran Hilda énekel. Bar- tók Ilonka zongorázik. Pozsony : 6.00 : Ma- gyar műsor. Helyszíni közvetítés Komáromból. Magyar munkásművelő- dweis Komáromban, az Egyetértés munkázene- kar közreműködésével.

HÉTFŐ

JULIUS 26.

Belgrád : 6.10 : Rádió- zenekar. 9.00 : Nagy rádió- zenekar. 10.15 : Nép- zene. 10.45 : Táncceme- zek. Berlin : 6.00 : Filmzene- lmezekben. 10.30 : Tán- czene tenordalokkal. Bécs : 5.55 : Zongora- hangy. 7.25 : Rendőrzene- kar. 9.40 : Wang Stella zongorázik. 10.20 : Tán- czene. Bukarest : 9.45 : Hang- verseny a katonai kaszi- móból. Drottwich : 6.35 : Or- gona-verseny. — 10.35 : Rendőrzenekar Khan ba- ritonénekesel. Kalundborg : 11.00— 0.30 : Táncczene, közben éjjelkor harangjáték. Prága : 5.40 : Hauser énekesnő Strauss Ferin- gőket ad elő.

SZERDA

JULIUS 28.

Berlin : 6.00 : Szórákoz- tató lemez. 7.20 : Rész- zene lemezeken. 8.10 : Szórákóztató és népzene- baritonadalokkal. 10.30 : Táncczene. Bécs : 7.25 : Rádiózene- kar szoprán, tenor és basszussal. 9.10 : Duda- négyes. Régi és új esch- dudánégyes. 9.55 : Dam- brauskáite Antónia szop- rán lítván dalokat éne- kel. 10.20 : Táncczene. Boroszló : 7.00 : Tréfás est zenevel és szolfisták- kal. 8.10 : Régi és újabb táncok, tarkaest. Drottwich : 8.00 : Rá- diózenekar Henderson baritonnal. Frankfurt : 7.00 : Da- loló, muzsikáló Frank- furt. 10.00—1.00 : Leme- zek operákból.

PÉNTEK

JULIUS 30.

Berlin : 6.00 : A 12. né- met dalosnapp hely- színi közvetítése. 7.30 : Gézy-zenekar lemeze. 10.30 : Tarka est. Bécs : 7.05 : Varáz- soper. Bukarest : 7.55 : Istes- nek alkonyi zenedráma. Drottwich : 7.30 : Köz- vetítés Amerikából. Frankfurt : 8.00 : Nagy rádiózenekar. Hamburg : 8.20 : Ke- ringők és indulók. Kassa : 7.40 : Magyar műsor. Königsberg : 8.20 : Rá- diózenekar. Milánó : 9.00 : Ének- és hangszerverseny.

SZOMBAT

JULIUS 31.

Belgrád. 6.20 : Leme- zenes, táncos est. 10.20 : Nagy rádiózenekar. Berlin. 6.00 : Népzene a rádióorony keretéből. 7.20 : A Hitler Adolf II. testőrsapát zenekara. 8.10 : Unnepi dallamok. 10.30 : Táncczene. Bécs. 10.25 : Rádiózene- kar. Brüsszel : 6.45 : Szalon- zene. 8.00 : Rádiózenekar. Carly énekesnővel. Pozsony : 6.00 : Magyar műsor. Szórány : Férfi Magyar hírek. Felelős szerkesztő : Benyovszky Pál. Kiadónáljádónos : Alföldi Sajtóvállalat Kft. Ugyvezető igazgató : Dr. Kólya Sándor. Nyomta : Magyar Nem- zeti Könyv- és Lapkiadó- vállalat Rt., Debrecen. Technikai vezető : Uptay András.

CSÜTÖRTÖK

JULIUS 29.

Belgrád : 5.50 : Rádió- zenekar. 7.00 : Lemezek. 8.30 : Nagy rádiózenekar. 10.20 : Vendéglői zene. Berlin : 6.00 : Operell- mezek. 7.20 : Zongora- és klarinét-szónáta. 10.30 —12.00 : Szórákóztató zene. Brüsszel : 8.00 : Szalon- zene. 9.00 : Ostende-fürdő zenekara. Hamburg : 8.10 : A ne- vítő opera, vidám ala- kok különböző operák- ból lemezekkel. Kassa : 5.40 : Magyar műsor. Anyóka szokése, vigjáték. Varsó : 6.15 : Strauss János keringői és polkái lemezekben.

KEDD

JULIUS 27.

Berlin : 6.00 : Szóra- kóztató zene. 7.20 : Ked- velt könnyű lemezek. — 10.30 : Táncczene Ham- burgból szoprán- és zón- goraszólóval. Bécs : 7.40 : Kivánság- hangverseny. 10.20 : Rá- diózenekar. 10.45 : Egy- tüdegen barangolása (ma- gyarul). Brüsszel : 8.00 : Köny- nyű zene tenordalokkal. 10.20 : Kivánsághangver- sney. Hamburg : 8.10 : A ne- vítő opera, vidám ala- kok különböző operák- ból lemezekkel. Kassa : 5.40 : Magyar műsor. Anyóka szokése, vigjáték. Varsó : 6.15 : Strauss János keringői és polkái lemezekben.

7.15 „Néger költők Amerikában. Irtó Forgács Antal. Előadja Pó- rényi László.

7.45 A rádi. szalonzenekara. 1. Gamme : Parade galante. 2. Lehár : a) Keringő, intermezzo ; b) Rumba. 3. Kálmán Im : Részletek a „Cirkuszhercegnő” c. operettből.

8.15 Sporteredmények. 9.10 Hírek.

9.30 Balatonalmádi „Anna-ból” közvetítése műsoros esttel. Rendezi a Pátria magyar írók és művészek klubja. Beszéli : Budinszky Sándor. 1. Köpcezi-Boóczi Lajos bevezetője. 2. „Az öngyilkos” Arkádij Aver- csenko tragikomédiája. Játsszák Onody Akos és Bogdár Elek. 3. Pogány Irén dalokat énekel. 4. „Dani bá” Hosszú Zoltán dr. jelenete. 5. Zsögön Lén- g operaénekesnő énekszámai. 6. „Gyermekkori történet”. — Vaszary Páskó tréfás számai. 7. „Az utolsó sz.” Horsányi Zsolt tréfái. Játsszák Pogány Irén és Köpcezi-Boóczi Lajos.

11.00 Országos Postászenekar. — Vezényel Eötvös János. 1. Dopler : Ilka, nvtány. 2. Strauss József : Falusi fecske. 3. Keringő. 3. Borsay Samu : F. dely berein, egyveleg. 4. 4) Rubinstein : Melódia ; b) E. ögh János : Tongó szerny. 5. Schubert—Berté : Hármas kislány, egyveleg. 6. Mendel- ssohn : Szentiványi álom nászdalú.

0.05 Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. MÚSORA

B e m o n d ó : Natter. 11.40 Közvetítés a Ketter-éfta- remből Lakatos Lőrís és ci- gányzenekara muzsikál. 3.00 Allástalan Zenezők Szimfó- nikus Zenekara. Vezényel Mal- las Bála. 5.00 Magyar kalenderek a XVIII században. Halász Gábor dr. előadása. 5.30 Táncbemutak.

(Német Mária). 10. Rachmani- nov Vocalise (Misa Elman). 11. Dohnányi : Változatok egy gyermekdalra (Dohnányi Ernő és a Londoni Szimfonikus Ze- nekar, vez. : Collingwood). 3.00 Időszervi gazdasági tanács- adó. Székács Elemér gazdasági főtanácsos előadása. (A földmí- velésügyi minisztérium elő- adássorozata). 3.50 A Wolfner-gyár dalárdája. Vezényel Gyermelyi Ferenc. 1. Gyermelyi Ferenc : Jelige. 2. Bethoven : Himnusz az éjhez. 4. Cherubini : Utvölzet. 5. Ké- ler Béla : Messze, messze Ro- dosztóban. 6. Gyermelyi Ferenc : Hull a levél. 7. Hoppe : Rajta, barátim. 8. Dürrner : Vilharban. 9. Huber Károly : Fohász. 4.30 „A falu művésze”. Sz- uvoghiné Tüdös Klára előadás. (Közművelődési előadássorozat) 5.00 Pázmány György zongorázik. 1. Chopin : a) Pick Mangiaglioli Olaf tánc ; b) De Falla : Rövid az élet, spányol tánc. 5.35 „Bákebeli boldog vakációk”. Agvagyfalvi-Hegyi István ese- végése. 6.05 Kubányi György magyar nőiákat énekel, kísér Horváth Grúla és cigányzenekara. Da- lok : Népdalok : Tár a dísznő ; Es az eső a nyomáson ; Sokat arattam a nyáron ; Sei, tiszta búzá ; Édes Albert : Jaj, de búsan barangoznak Tarjában dalok, Mihály László : Fecske- madár, fecskenadár (Selymes szövege). Népdalok : Bús az idő Tisza partján barna legény ; Még azt mondják, nem melek ; Székács Aladár : Akit én sze- nek (Szabolcska szövege) ; Ku- bányi György : Töredék fa- madom ; Sas Néci : Ne gondold, hogy hitekedlek ; Almofa alatt (népdal) ; Ha látom a ferceleg elejét (Mátyási József szövege)

10.00 Egyházi ének és szendbe- széd a budavári koronázó fő- templomból. A szentbeszédet mise közben Pusztai Sándor ercsi segédlelkész mondja. Elő- adásra kerül Dohnányi Ernő „Szegedi mise”-je. — Vezényel Sugár Viktor, Orgonál Vár- helyi Antal. A magánzólamo- kat énekel Pálffy Mária, Turi Gizella, Harangozó János és Mezey Zsigmond.

11.15 Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. — Prédikál Varsányi Mátyás dr. lelkész. Énekszámok a Dunán- túli énekeskönyvből : 279., 446. Himnusz és 290. Orgonál Vár- konyi Endre. 12.20 Ponto időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30 Az Operaház tagjaiból ala- kut zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Rossini : Semiramis nyitány. 2. Haydn : Utódob szimfónia. 3. Goldmark : Falusi lakodalom. 1.35 „Világghírű”. Máté Elek dr. előadása. 2.00 Hanglemez. 1. Donizetti : A kegyencső. — ária. (Fietta). 2. Bizet : Car- men, Habarena (Marguerita d' Alvaréz). 3. Bach J. S. : Tizen- két kis előjátékból : 10., 11. és 12. (csembaló : Yella Pess). 4. Veydi : Rigoletto, kettős a III. felvonásból (Tofi dal Monte és Montessanto). 5. Gounod : Faust Cavatina (Gigli). 6. Lalo : d- moll koncert (Sugyi). — 7. Rimszkij-Korsakov : Sadko, a viking vendég dala. (Saly- pin). 8. Massenet : Elégia (Sti- ber). 9. Puccini : Turandot, ária

JULIUS 26.

NYÉNTŐ

BUDAPEST I. MŰSORA

Bemondó: 9.45—2.40 Nat-
2.30—6.55 Geesóné. 6.40
—12.15 Szankovits.

6.45 Torna.

Utána: Hanglemezsek.

1. De szeretnek rámás esz-
mát viselni: Vékony heja-
van a pírós almának; Bara-
legény (Magyar Imre és ci-
gányzenekara). 2. Heinze:
Törpék násza (Alfred Beres
zenekara). 3. Waldenfel:
Aranysó, keringő (Gézy
Barnabás zenekara). 4. Pö-
schmann: Hókusz-pókusz —
pokka (Alex Joe és Jungher
Hans). 5. Hanstjängel: Előre
ifjúság, induló (Füvésze-
kar).

7.20 Étrend.

10.00 Hírek.

10.20 „A biedermeier gavallet életrajza.” (Felőlvásás).

10.45 „Derit és borit a régi
pesti főiskolákban.” Irta Szil-
nyay Jenő. (Felőlvásás).

11.10 Nemzetközi vízjelzőszol- gálat.

12.00 Déli harangszó az Egye-
lemi-templomból. Időjárás-
jelentés.

12.05 A Mária Terézia 1. hon-
védegyalgezered zenekara. —
Vezényel Figeidy Sándor. 1.
Figeidy Sándor: Toldi Mik-
lós, induló. 2. Keller Béla:
Rákóczi nyitány. 3. Walden-
fel: Estudantina, keringő. 4.
Lincke: Baklispárádé, inter-
mezzo. 5. Schreiner: Opera-
grónygók, egyveleg. 6. Krull
Antal: Ez kell a magyarnak,
egyveleg. 7. Pécsi József:
Egyesült erővel, induló.

12.30 Hírek.

1.20 Pontos időjelzés, időjárás-
és vízállásjelentés.

1.30 Butkovits Mária, az Ope-
raház tagja énekel, Magyar
Tamás hegedül (zongoraki-
sérlettel). 1. Bach J. S.: C-

9.00 „Dánia”. (Idegenforgalmi
előadás).

9.10 Hanglemezsek.

dur szőlőszonátából III. és
IV. tétel (Magyar). 2. Mas-
senel: Heródiás, ária (Buda-
novits). 3. a) Schumann —
Cerné: Allatódal; b) Castel-
nuovo—Tedesco: Tengermo-
rajtas; c) Paganini: Esz-
dur caprice (Magyar). 4.
Csajkovszkij: Pique Dame,
ária (Budánovits). 5. Budai
Pál: Bölcsődal (Magyar). 6.
Saint-Saens: Sámson és De-
lila, ária (Budánovits). 7.
Hubay: Keringőparafázis —
(Magyar). 8. Meyerbeer: A
profeta, ária (Budánovits).

2.40 Hírek.

3.00 Árfolyamhírek, piaci árak,
élelmiszertárak.

4.15 „Hogy állunk a Mars-
lakókkal?” Cavalloni Ferenc
dr. előadása.

4.45 Pontos időjelzés, időjárás-
jelentés, hírek.

5.00 „Jávai vulkánok közül.” —
Irta Köpö Viktor. (Felőlv.)

5.30 Közvetítés a városligeti
Gerbeaud pavillomból. Suki
Toni és cigányzenekara mu-
zikál.

Közben kb.

5.55 Pálly József dr. szegedi
pogármester előadása a sze-
gedi szabadtéri játékokról.

6.30 „Az ajándékozó”. Kolozs-
vári-Grandpierre Emil elbe-
szélése.

6.55 Budapesti Koncert Salon-
zenekar. 1. Keller Béla: Tem-
plomszentelés, nyitány. 2.
Delibes: Pas des fleurs, ke-
ringő. 3. Toselli: Szerenád.
4. Amandola: Modern ha-
rell szvit. 5. Weninger Ernő:
Szerelmi keringő. 6. D'Al-
bert: Hegyek alján, ábránd.
7. Kreisler: a) Szerelmi
öröm; b) Szerelmi bánat;
c) Szép rommaring.

8.15 „Bites-táborítz a hárs-
hegyi cserkészparkban”. —
Közvetítés a világjamboreca
készülő cserkészektől. Be-
szélő Budinszky Sándor.

JULIUS 31.

SZOMBAT

BUDAPEST I. MŰSORA

Bemondó: 9.45-től 2.40-ig Ge-
csóné. 2.30-tól 7.15-ig Nat-
ler. 7.00-tól 12.15-ig Ya-
masné.

6.45 Torna.

Utána Hanglemezsek. 1. Rákó-
czy-induló (Mária Terézia 1.
honvédegyalgezered zeneka-
ra, vezényel Figeidy Sándor).
2. Husch: Pierrot és Pier-
rette, intermezzo (Mandolin-
zenekar). 3. Strauss Oszkár:
Az utolsó keringő (Lóránd
Fidi zenekara). 4. Stróbl:
Levelezőlap, mazurka (Köz-
társasági zenekar, vezényel
Forel). 5. Fucsik: Gladiató-
rok bevonulása, induló (Ber-
lini fiharmonikusok).

7.20 Étrend, közlemények.

10.00 Hírek.

10.20 Sas Ede elbeszéléseiből.
„A sarkitábla mellett.” (Fel-
ólvásás).

10.45 „Mit nézzünk meg?” A
Szabványozási Múzeum Mu-
kács Mihály-gyűjteményét
ismerteti Balás-Piri László
dr. (Felőlvásás).

11.10 Nemzetközi vízjelzőszol- gálat.

12.00 Déli harangszó az Egye-
lemi-templomból. Időjárás-
jelentés.

BUDAPEST II. MŰSORA

Bemondó: Tamásné.

6.25 „Nagy énekesek tündök-
lése és bukása”. Irta: Lévy
Endre. (Felőlvásás, hangle-
mezekkel).

7.00 „Dannaskruszi mozaik”. —
Pászthy Margit előadása.

8.00 Hírek.

8.20 Közvetítés az Angol Park-
ból. Az Angol Park jazz-
zenekara játszik, Tóks Jö-
zsef vezetésével. — Énekel:
Csillag Béla.

9.15 „A gondonka a magyar
zene történetében”. Majtor
Ervin dr. előadása. Közre-
működik: Brodszky Ferenc
(gordonka).

Benkó Bálint; Stepan —
Gárday Lajos; Hermin —
Verbóczy Józsa.

10.20 Hírek, időjárásjelentés.

11.25 Megemlékezés Liszt Fe-
rencről halálának évfordu-
lóján. 1. Koudela Géza dr.
emlékbeszéde. 2. Liszt: h-
moll szonáta. Zongorán elő-
adta Dohnányi Ernő (Viasz-
felvétel).

00.05 Hírek külföldi magyarok
számára.

BUDAPEST II. MŰSORA

Bemondó: Lóránd.

5.30-tól 5.55-ig: Hogyan lesz a
radionálamból hang. Zak-
riás János postafőmérnök
előadása.

7.30-tól 7.55-ig: A földműve-
lesévi minisztérium mező-
gazdasági felővája.

8.00-tól 9.00-ig: Hanglemezsek.

1. Bach J. S. Kis preludium
és fuga, B-dur (Heilmann).

2. Mozart: Figaro lako-
dalma — ária a II. felvonás-
ból (Ria Ginstler). 3. Ros-
sini: A sevillai borbély —
Fenaró belenője (Lawrance
Tibet). 4. Bizet: Gyöngy-
halászk — ária (Fleeta). 5.
Chopin: Nocturne, 9. mű,
2. sz. Gitár: Louise Walker).

6. Boito: Mefisztofelesz —
ária — (Gigli). 7. Charpen-
tier: Louise — ária a III.
felvonásból (Fanny Heldy).
8. Marschner: Hans Heiling
— ária (Emil Schopper). 9.
Liszt: Manók tánca (La-
mond). 10. Verdi: Trubadur
— ária a II. felvonásból
(Trene Minghini—Callaneo).

11. Giorđano: Andre Che-
nier — ária (Caruso). 12.
Gounod: Faust — Mefiszto
szereplője (Saltarin). 13.
Puccini: Tosca — kettős a
III. felvonásból (Bianca
Scacciatelli és Alessandró
Granada). 14. Hiplmacher:
Gavotte tendre (Casals). 15.
Flotow: Mária — négyes
(Rosvengere, Debicska, Leis-
ner, Watzke).

9.05-től 9.20-ig: Hírek, ügelo-
versenyeredmények.

9.25-től 10.00-ig: Közvetítés a
Gellert-szállóból. Komor Gé-
za jazzzenekara játszik

JULIUS 30.

PENTEK

BUDAPEST I. MŰSORA

Bemondó: 9.45—2.40 Sztankovics. 2.30—6.50 Gecsóné. 6.35—12.15 Lóránd.

6.45 Torna.

Utána: Hanglemezek.

1. Kertem alatt; Rézég vágyok; Gémdaru, gémdaru (Magyar Imre cigányzene-kara). 2. Howgill; Weymuthi harangok (Katonazenekar). 3. Schaeffer; Bécs éjjele, keringőgye — (Hungarian Rhapsody zenekar). 4. Alpési házikóban, Ländler (Tiroli parasztszeneke). 5. Fucsik; Firenzei induló (Katonazenekar).

7.20 Étrénd.

10.00 Hírek.

10.20 „Időzerű szemlé”. (Felolvasás).

10.45 „A csecsemő bőre és szervezete közötti kapcsolatok”. Irta Keszler József dr. (Felolvasás).

11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00 Déli harangzó az Egyetemtemplomból. Időjárásjelentés.

12.05 Csorba Gyula és cigányzenekara muzsikál.

12.30 Hírek.

1.15 Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

4.45 G. Kiss Zsuzsa zongorázik. 1. Bach—Liszt: a-moll orgona-preludium és fuga. 2. Beethoven: Harmínkét változat. 3. Ravel: Szókököt. 4. Debussy: Tánc.

2.40 Hírek.

3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszertárak.

4.15 „Amikor a magyar diplomáciai nyelv volt”. Irta: Káráry Károly. (Felolvasás).

4.45 Pontos időjelzés, időjárás- jelentés, hírek.

és második őrtálló — Anton Dermola és Karl Bissuti. 8.15 Hírek.

10.00 Időjárásjelentés.

10.10 Közvetítés a margitszigeti Palatinus-szállóból. Bohrandt Lajos és Weidinger Ede szalon- és jazz-zenekarának műsora. 1. Kálmán Imre: Fortissimo, egyveleg. 2. Casaruchio: La Dieha, tangó. 3. Robin: Holdfény és arnyak, slowfox. 4. Lane: Mikor egy csók... foxitott. 5. Pollack: Dalolj szívem, foxitott.

10.25 A Magyar Úszó Szövetség előadása a Horthy-kupa vízilabda körmérkőzésről.

11.00 Hírek angol nyelven.

11.05 Közvetítés a Dénes-életemből. Rigó Jancsi és cigányzenekara muzsikál. Szláray Márton énekel. Dalok: Nádor József: Volt egyszer egy gyönyörű szép álmom; Lendvai Károly: Ne bántsátok a mulatást; Nyisd ki bábam az ajtót (népdal); Kondor Ernő: A vén cigány; Erőss Béla: Asszony lesz a lányból; Kubányi György: Tuli-tuli tulipános (Vig Gy. szövege); Sressz Rezső: Gyevrünk Bodri kutyám; Sándor Jenő: Nem lehet azt parancsolni; Thegze—Gerber Miklós: Ha én gazdag lennék (Solyomosi Rezső szövege); Murgacs Kálmán: Mindig mondiam, veszedelmes a lány (Marcali szövege).

00.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Bemondó: Natter.

6.30 Hanglemezek.

7.30 „Göncölszekér”. Révész Béla elbeszélése.

8.00 A rádió szalonzenekara.

9.15 Hírek.

9.35 Közvetítés a Spolaritskavélezhől. Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara muzsikál.

TELEFONHÍRMONDÓ MŰSORA

6.45-től 11.20-ig Budapest I. 11.20-tól 11.50-ig A Telefonhírmondó külön műsora (Tánc- lemezek).

JULIUS 27.

KEDD

BUDAPEST I. MŰSORA

Bemondó: 9.45—2.40 Gecsóné. 2.30—7.15 Lóránd. — 7.00—12.15 Natter.

6.45 Torna.

Utána: Hanglemezek.

1. Kaszinó-csárdás; Süt a mama (Kiss Lajos és cigányzenekara). 2. Kark: Meseerdőben, intőmezzo (Szalonzenekar). 3. Baptiste—Alexander: A vig fűtűs, keringő (Bijou-zenekar). — 4. Rheinländer, egyveleg. 5. Grimshaw: Az ezred visszatér, induló (Spindler zenekar).

7.20 Étrénd.

10.00 Hírek.

10.20 „Xantus János”. (Halálának hatvanadik évfordulóján) Irta Halász Gyula. — (Felolvasás).

10.45 „Divatcsévegés”. (Felolvasás).

11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00 Déli harangzó az Egyetemtemplomból. Időjárás- jelentés.

12.05 Kiss Lajos és cigányzenekara muzsikál.

Közben kb.

12.30 Hírek.

1.20 Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30 Hanglemezek. 1. Mozart: D-dur menüett (Kolberg—Vladigerov). 2. Bizet: Carmen, virágária (Caruso). 3. Offenbach: Hoffmann meséi barcarola (Lucrezia Bori és Lawrence Tibbett). 4. Chopin: Gesz-dur etűd, 10. mű; Gesz-dur etűd, 25. mű, 9. sz. (Koczalszki). 5. Delibes: Lakmé, csengettyűaria (Lily Pons). 6. Leoncavallo: Bajazzók, ária (Lehmann). 7. Humperdinck: Jancsi és Juliska, esti ima (Elisabeth Schumann). 8. Schumann: és másodikk örtálló — Anton Dermola és Karl Bissuti. 8.15 Hírek.

10.00 Közvetítés a margitszigeti Palatinus-szállóból. Bohrandt Lajos és Weidinger Ede szalon- és jazz-zenekarának műsora. 1. Kálmán Imre: Fortissimo, egyveleg. 2. Casaruchio: La Dieha, tangó. 3. Robin: Holdfény és arnyak, slowfox. 4. Lane: Mikor egy csók... foxitott. 5. Pollack: Dalolj szívem, foxitott.

10.25 A Magyar Úszó Szövetség előadása a Horthy-kupa vízilabda körmérkőzésről.

11.00 Hírek angol nyelven.

11.05 Közvetítés a Dénes-életemből. Rigó Jancsi és cigányzenekara muzsikál. Szláray Márton énekel. Dalok: Nádor József: Volt egyszer egy gyönyörű szép álmom; Lendvai Károly: Ne bántsátok a mulatást; Nyisd ki bábam az ajtót (népdal); Kondor Ernő: A vén cigány; Erőss Béla: Asszony lesz a lányból; Kubányi György: Tuli-tuli tulipános (Vig Gy. szövege); Sressz Rezső: Gyevrünk Bodri kutyám; Sándor Jenő: Nem lehet azt parancsolni; Thegze—Gerber Miklós: Ha én gazdag lennék (Solyomosi Rezső szövege); Murgacs Kálmán: Mindig mondiam, veszedelmes a lány (Marcali szövege).

00.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Bemondó: Natter.

6.30 Hanglemezek.

7.30 „Göncölszekér”. Révész Béla elbeszélése.

8.00 A rádió szalonzenekara.

tani Intézet főadjunktusának előadása.

8.20 „Az opera a magyar játékszín műsorán: Deryné”. Pataky József előadása. Közreműködik: Kőszegi Teréz (ének) és Turay Mihály (zongora).

9.20 Hírek.

9.40 Dohnányi-est. Bevezetőt mond Papp Viktor. Közreműködik: Faragó György (zongora) és a Melles Béla, négyes Tagjai: Melles Béla, Banda Márton, Gáti István és Hüfner Pál. 1. a-moll nősnégyes, 33. mű. 2. c-moll zongoraetűd, 1. mű. Szünetben kb.

10.15 Időjárásjelentés.

11.00 Közvetítés a Hungária-szállóból. Magyar Imre és cigányzenekara muzsikál.

00.05 Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. MŰSORA

Bemondó: Sztankovits.

6.30 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.

7.00 „Utak és vízutak a régi Magyarországon”. — Farkas László dr. előadása.

8.00 Közvetítés a városligeti Gundel-étteremből. — Rácz Zsiga és cigányzenekara muzsikál.

8.50 „Az öblös üvegvártás”. Bárdos-Féltoronyi Zoltán előadása.

9.15 Ügetőversenyeredmények. 9.20 Tánclemezek.

TELEFONHÍRMONDÓ MŰSORA

6.45-től 11.20-ig Budapest I. 11.20-tól 11.50-ig A Telefonhírmondó külön műsora (Tánc- lemezek).

3.20-ig Budapest I. 3.20-tól 3.50-ig A Telefonhírmondó külön műsora (Mű- vészlemezek).

Utána

Utána Budapest I.

Utána Budapest I.

JULIUS 28.

SZERDA

BUDAPEST I. MŰSORA

Bemondó: 9.45—2.40 Szilvákóvilás, 2.30—8.00 Tamásné, 7.45—2.00 Geesóné.

6.45 Torna.

Utána: Hanglemmek.

1. Csárdás egyveleg (Kiss Lajos és cigányzenekara). 2. Jossel: Olomkatonák díszmele (Salonzenekar, vezényel Schlegler). 3. Metra: Szerenád-kerengő (Paul Godwin zenekara). 4. Radl: Praderhofi Landler (Paraszizekara). 5. Füst: Isonzo, indulo (Müncheni 19. gyalogezred fúvózenekara).

7.20 Értendő.

10.00 Hírek.

10.20 „Tudunk-e nyaralni?” — Irta Petricskó Miklósné. — (Felolvasás).

10.45 „A fizető vendég”. Irta: Liszkay Zsuzsanna. (Fololv).

11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00 Deli harangszó az Egyetemtemplomból. Időjárásjelentés.

12.05 Igenh Gyula énekel (zongorakísérettel). 1. a) Loewe: Az óra; b) Schubert: A képmás; 2. a) Kurucz János: Megakartalak tartani (Adv verse); b) Bányai Aladar: Borsdal; 3. a) Huszka Jenő: Büfölkölvárók (Endrődi verse); b) Thegze-Geber Miklós: Virágének (Várdy verse); c) Hubay: Minnek tumbkölölk. 4. a) Szol a kakas már; b) Görög Thór: Zúg az erdő; c) Mosonyi: Felleget borult az erdőre; d) Pfurtsich Lajos: Nincs eserecs tanyám.

12.35 Hírek.

14.0 A rádió szalonzenekara. 1. Huszka Jenő: Gárdáinduló. 2. Kigyósi Arpád: Magyar fanfánza (a hegedűszóltól B. Fehér Miklós játsza). 3. Grieg: Troldhaugeni nász. 4.

JULIUS 29.

CSÜTÖRTÖK

BUDAPEST I. MŰSORA

Bemondó: 9.45—2.40 Natter, 2.30—7.30 Lóránd, 7.15—12.15 Tamásné.

6.45 Torna.

Utána: Hanglemmek. 1. Régi

csárdás (Ifj. Kócsz Antal cigányzenekara). 2. Jossel: A városi órség felvonulása (Salonzenekar). — 3. Waldentel: Espana, kerengő (Gézy Barnabás és zenekara). 4. Hazai hangok, landler (Stájer paraszzenekar). 5. Füst: Katonainduló (Müncheni 19. gyalogezred zenekara).

7.20 Értendő, közlemény.

10.00 Hírek.

10.20 „Egy római patricius hölgy élete Aquinumban”. Irta: Papp Miklós. (Fololvás).

10.45 „Nagyakartás”. Irta Darvas Rózsa dr. (Fololvás).

11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00 Deli harangszó az Egyetemtemplomból. Időjárásjelentés.

12.05 Rendőrzenekek. Vezényel: Szőlőssy Ferenc. 1. Urbach: Abrahám Schumann művelőb. 2. Suppé: Költő és paraszt. nyitány. 3. Miks—Csák István: Miks, szimfonikus költemény. 4. Lincke: Lysistrata. nyitány. 5. Hírös István: Havasi gyopár, balett.

12.30 Hírek.

12.30 Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30 Szmirnov Szevgyel balajkazenekar. 2.40 Hírek. 3.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszertárak. 3.30 „Befőzés”. Fischehoff Gyula: 15. háztartási előadása. 4.45 Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás- és élelmiszertárak. 5.00 Bura Sándor és cigányzenekara. 5.30 „A Budapesti Nemzetközi Asszonyhét”. Beszélgetés Spurné Bárdos-Felloronyi Magdával, az Asszonyhét rendezőjével.

hette?” Zajmiszterium. Irta: Katona László és Kertész Lajos. 13. Pihbar István magyar nőkat énekel, Kiser Vidák József és cigányzenekara.

9.30 Hírek.

9.50 A rádió szalonzenekara. — Közreműködik Orosz Julia, az Operaház tagja. 1. Strauss jános: A királyné csipkékendője. nyitány. 2. Losonczy Dezső: A földi képek. 3. a) Kacsóh János vitéz. Huska dala; b) Kálmán Imre: A montmartrei nő. Te ábra kis virág szál keringsóval. c) Lehár: Vig őzvegy. Vilja-dal. 4. Szántó Miklós: Szanyol szerep. 5. Kreisler: Kis bécsi induló. 6. Lehár: a) Guiltilla. Orvan forró alkammól a csók dal; b) Paganini: Szó álom száll a szivemre, keringsóval. 7. Coates: Tamariszkrusz fák alatt.

10.10 Időjárásjelentés.

11.00 Dreschler Ottó dr. német nyelvű előadása: „Balladen und Wärtchen in Székelyland” (Balladák és mesék Székelyföldön).

11.15 Közvetítés az Ostende-kávéházából. Az Ostende-kávéház huszonégytagú cigánygyerekek zenekara muzsikál.

0.05 Hírek német nyelven.

BUDAPEST II. MŰSORA

Bemondó: Geesóné.

5.50 Hanglemmek.

7.00 A magyar jobbágy és Mária Terézia. H. Pálly Hanna dr. előadása.

7.30 A Székesfehérvári Zenekar műsorának közvetítése a városi Igazgatóság előtti zenehallomból.

8.30 Hírek, Művelődési és Szociális Hírek.

8.50 Hanglemmek.

TELEFONHÍRVONDÓ MŰSORA

6.45-től 11.20-ig Budapest I. monddó külön műsora (Tánc-lemmek). Utána 3.20-ig Budapest I. 3.20-tól 3.50-ig A Telefonhívmonddó külön műsora (Művészek). Utána Budapest I.

DEBRECZENI UJSÁG

1937 JULIUS 25.

**KÉPES
HIRADÓJA**

Nyári napok

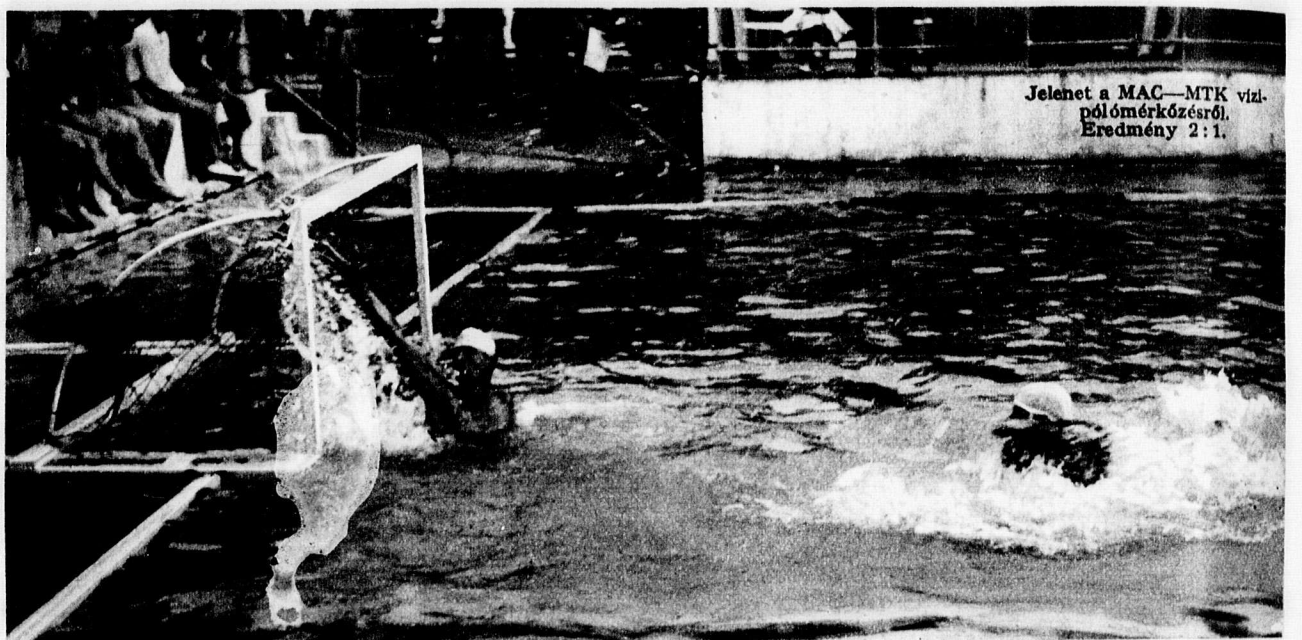

Női ruha
Férfi ruha

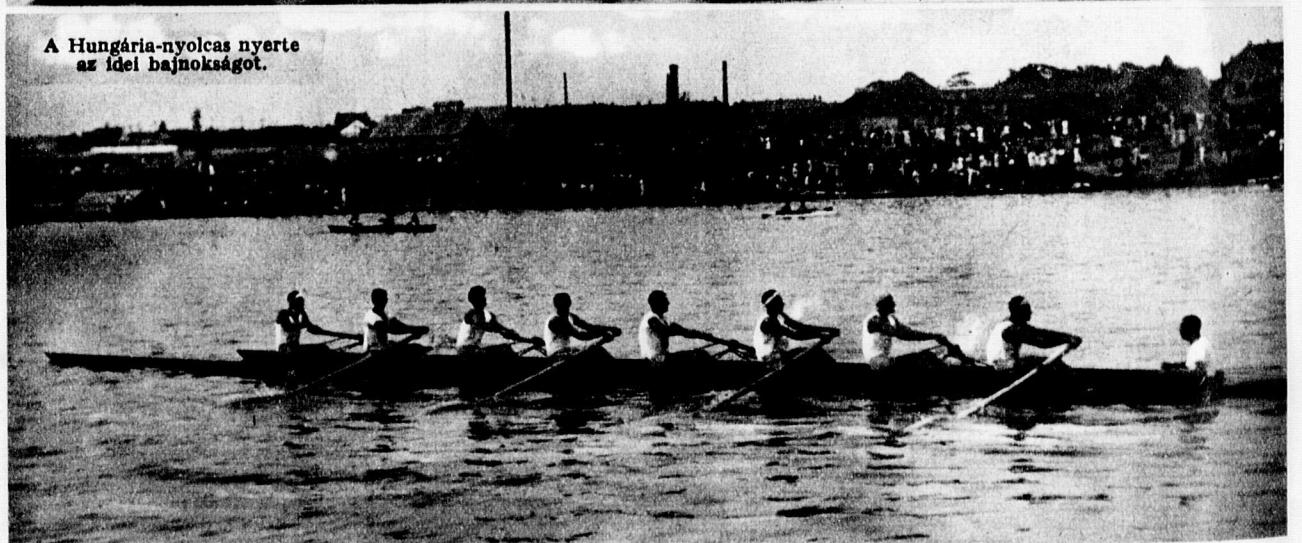
Benyát's Emil ruház

ÚJ OSZTÁLYAIN SZENZÁCIÓS OLCSÓ ÁRAK!

Uri divat
Cipőosztály

Jelenet a MAC—MTK víz-
pólómérkőzésről.
Eredmény 2:1.

A Hungária-nyolcas nyerte
az idei bajnokságot.

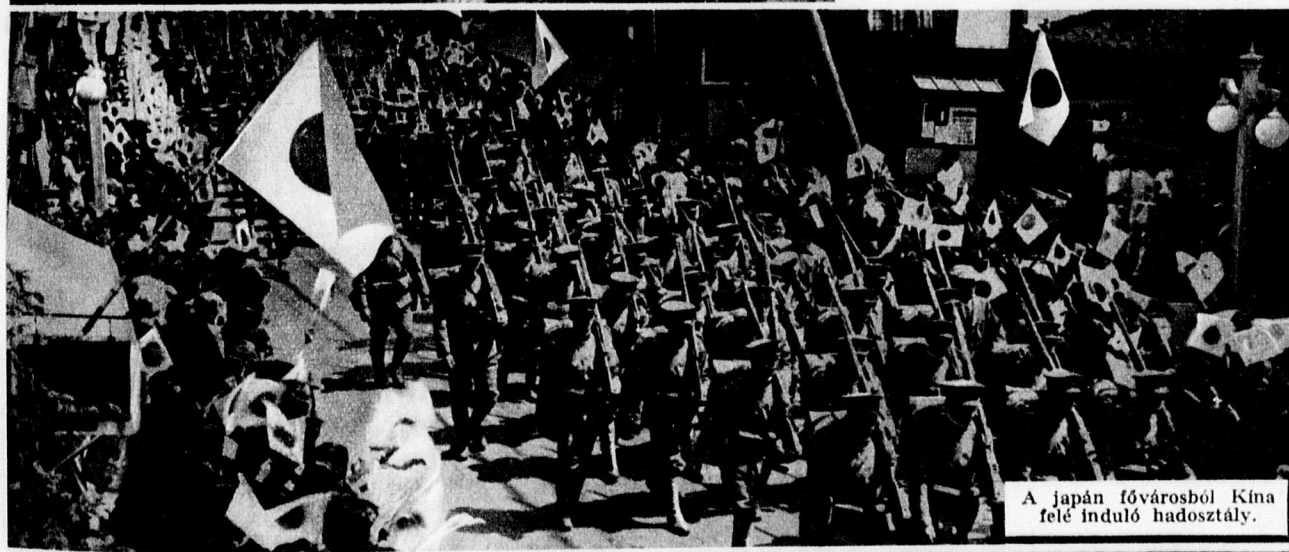
Albán királyi hercegnők
Budapesten. Achmed Zogu
albán király nővérei, Myze-
jen, Fuhije és Maxhida
hercegnők a Dunakorzón.

Ázsia fegyverben

Kínai lovaskatonák.

Csangkaisek tábornok, a nankingi csapatok fővezére.

A japán fővárosból Kína felé induló hadosztály.

Kínai lovascsapatok bevonulása Nankingbe.

Gyümölcsfák, szőlő permetezéséhez

Arzola-Darsin-Nosprasen

a legjobb!

Harcikocsik felvonulása
július 14-én a párisi Arc
de Triomphe előtt.

A német művészetek nap-
jának ünnepélyes megnyi-
tása Münchenben.

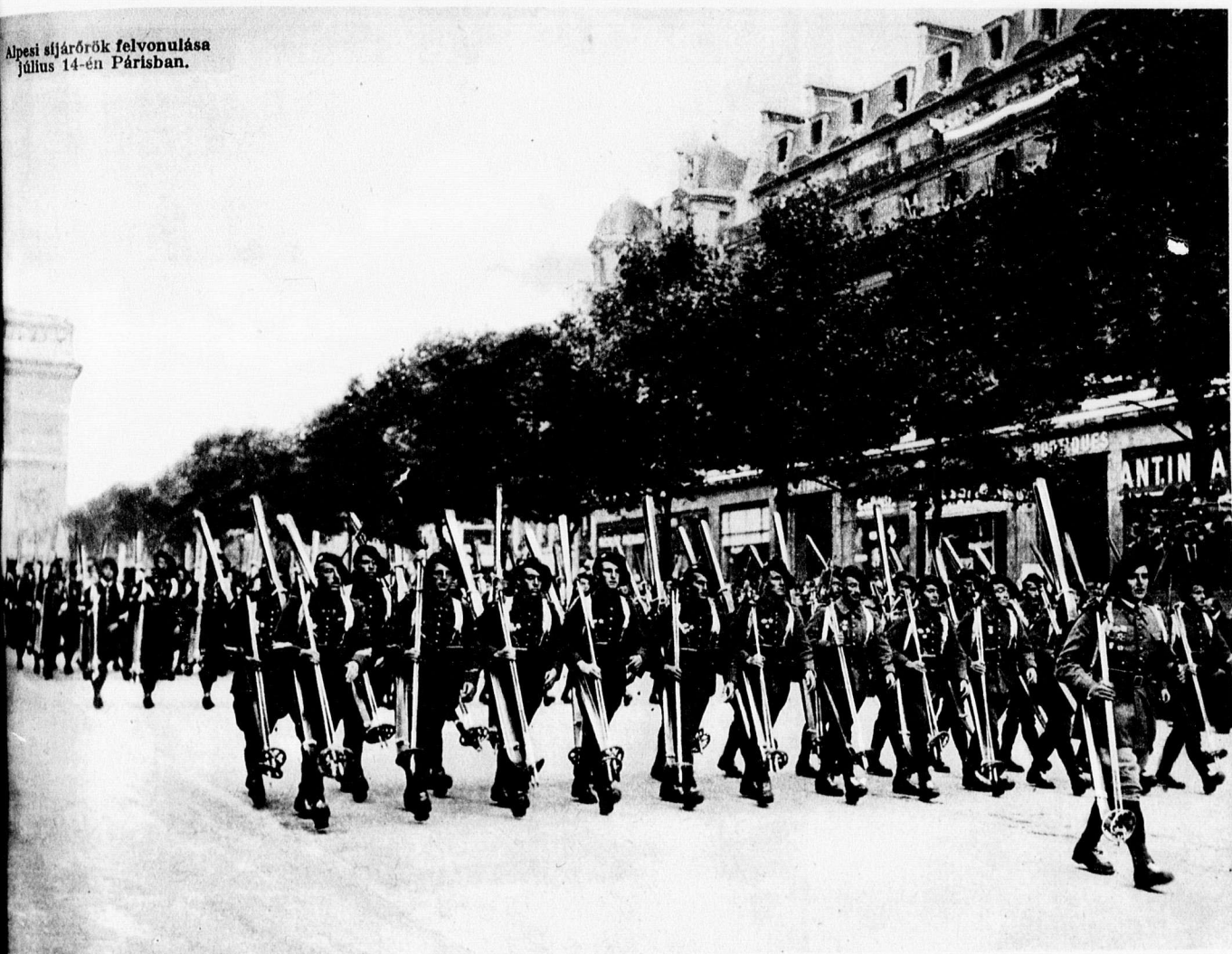

Lloyd George volt
miniszterelnök át-
a Carnarvon-kasté-
lcsát a walesi körü-
angol királyi pár-

Alpesi sítjáró
július 14-

felvonulása
a párisi Arc
phe előtt.

Alpesi aljárörök felvonulása
július 14-én Párisban.

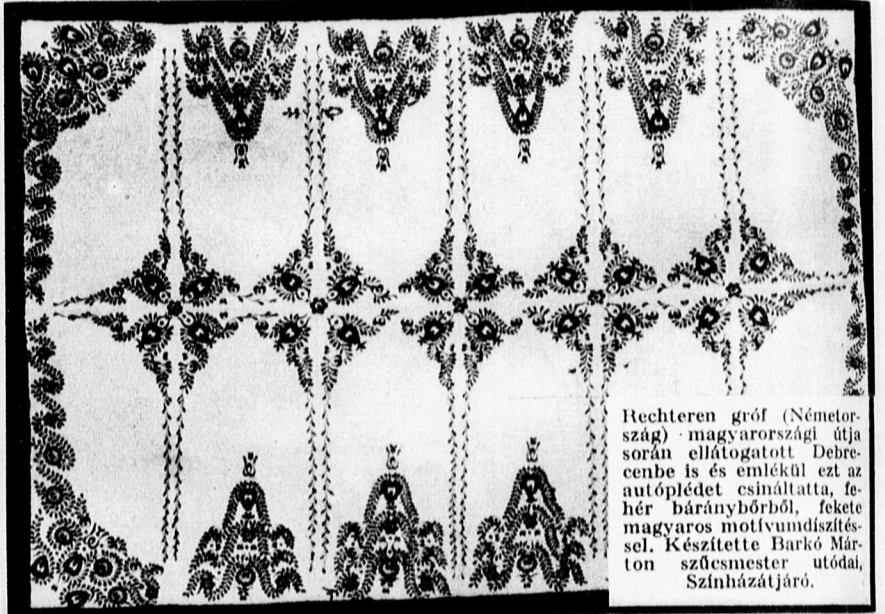
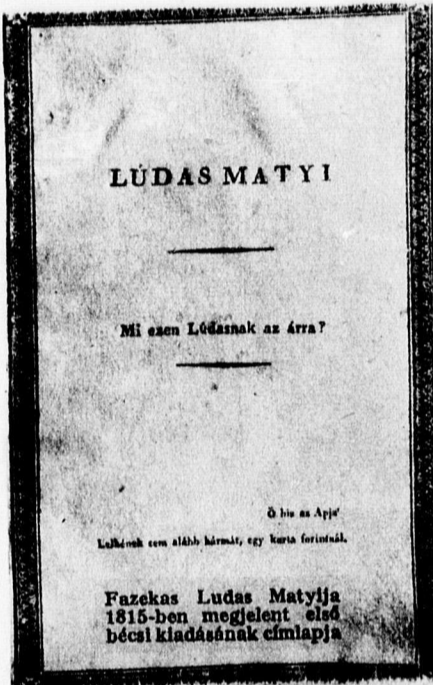

Az aragoniai harc térről.

George volt
terelők az
narvon-kastél
walesi körülm
ol királyi pár

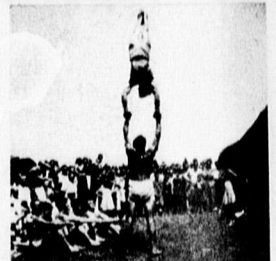
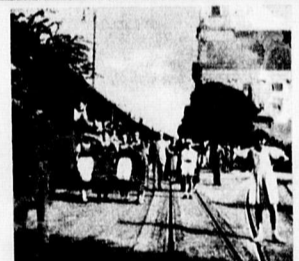

Békéscsaba és Békés felejthetetlen élménye volt a „Körösvidéki-nap”

Fazekas Ludas Matyija
1815-ben megjelent első
bécsi kiadásában a mű
szövegének eleje.

Ludas Matyi.

Hajdan egy faluban, a Körösök és a Tisza között,
Háza, vagy hol esett, már nem lát sem jai emberé,
Már csak ott a hely, egy faluban ott egy öreg asszony,
Ovegy volt, a egy rósa-fa volt. E' asszony felebe
Nyáron a' legyet a' szűz je' megkötés napján,
Télben a' fejét hátsón agyágyon beverve,
A' a' szentjános pillér a' éne Asszony elől,
Zalolást és a' szűz a' mára falu szűzöké,
Borsát kintett véle, szűz, mertek, és a' borsó,
Asszony tett Matyinak. (Matyi volt az a' szűz),
Ily tanya díszet és Matyi je' darabig; hanem egyszer
Háza elvonta magát, országot látni szeretne.
Asszonyának háza asszonyi libát vállának
Egy óra gondolat, a' egy pár kegyetke topán,
Jóban költök azok, a' maga hajmolt vették az Ovegy,
Hogy ha szerelmesem, Asszony, tal tudja nevelni,
Majd egy kis időre váltót árulva boldílik. —
Arra költötte magát Matyi, hogy látna-meg az Asszony
Önt, a' a' mi libák eladók, azok nebi, majd a'
A' választja megren velek, ott ja mőddal eladja.

149

Békéscsabai leventék torna-bemutatója.

„Szittyá-Vezér” magyar komondor fajtájának diszpéldánya a „Szittyá” ke-nelben Vajnai János körh. ellenőr a magyar kutya-tenyésztés egyik legjelke-sebb barátjának tulajdo-nában Békéscsabán.

A bácsalmási cserkészek kerékpáron indultak el a hollandiai világtalálkozóra.

NIVEA
megkészszerzi
a napfürdő
hatását!

A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület tanulmányi kirándulásának résztvevői a nagykőrösi Téli Gazdasági Iskolában.

A baja—budapesti sínautobusz első menetrendszert útján Bácskában.

A francia fiatal katolikusok nagygyűlése az egyik párisi sportarénaiban.

émator-
gi útja
Debre-
t ezt az
ttta, fe-
fekete
díszítés-
kó Már-
utódal,
s.

ja: a bé-
k talaj-
tója.

szófoltan

magyar
ának disz-
ttya" ke-
nos kórh.
ar kutya-
legtelke-
tulajdo-
án.

Német és osztrak frontharcosok találkozója Welsben.

Sir Roberg Backhouse (baloldalt) admirális figyeli az angol flotta hadgyakorlatait. Középen Durston légügyi parancsnok.

Július 14-én volt 15 esztendeje, hogy Felsőszilézia delegátusai megjelentek a Népszövetség genfi ülésén.

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat Rt. Budapest, mélynyomó körforgógépein.
Felelős szerkesztő és kiadó: Timáry Mihály